

LA COEDUCACIÓ A L' EDUCACIÓ INFANTIL

Mª Teresa Sánchez i Queralt

Llicència d' estudis retribuïda per al curs 2007-2008, modalitat B.

CEIP. La Farigola del Clot. Cicle d' Educació Infantil

ÍNDEX

1. Introducció	
1.1 Antecedents del tema objecte del treball	1
1.2 Explicació del tema.....	1
1.3 Objectius i resultats obtinguts	2
2. Treball dut a terme	
2.1 Disseny del pla de treball.....	2
2.2 Metodologia emprada i descripció dels recursos utilitzats.....	2
3. Resultats obtinguts	
3.1 Presentació dels materials obtinguts.3.2.Guia didàctica per al professorat: desenvolupament de les activitats, materials i recursos .3.3 Material per a l'alumnat.	2

Primera part.

Presentació.....	2
Introducció.....	3
Objectiu general.....	7
Objectius específics.....	7
- Identificar la relació entre les diferències sexuals (biològiques) i les atribucions socials i culturals construïdes i trameses(gènere)	7
- Reflexionar sobre conflictes propers i posar en pràctica formes de resolució mitjançant l' escola activa, l'assertivitat i l'empatia.....	16
- Entrenar-se a posar i acceptar els límits, tot donant un espai i un temps als infants per defensar-se.....	18
- Analitzar diferents models de masculinitat i feminitat, adequant-los a l'Educació infantil.....	19

Segona part

Annex 1:

Unitat didàctica: Que les cançons us ajudin a tenir un bon dia.....	22
Unitat didàctica: Totes i tots som protagonistes. Les emocions.....	26

Annex 2:

Unitat didàctica 1: Rosa Caramel.....	30
Unitat didàctica 2: Una catàstrofe afortunada.....	40
Unitat didàctica 3: L' Anna fa cinc anys.....	61
Unitat didàctica 4: No m'agrada el futbol,i què?.....	68
Unitat didàctica 5: Qui ajuda a casa?.....	78
Unitat didàctica 6: El meu pare és mestressa de casa, i què ?.....	89
Unitat didàctica 7: Amb en Tango som tres.....	95
Unitat didàctica 8: Un somni impossible?.....	102
Unitat didàctica 9: Fins al vespre!.....	105
Unitat didàctica 10:Tots uns homes.....	111
Llista de contes.....	117

Annex 3	
Jocs.....	118
Programacions.....	127
Annex 4	
Enquesta sobre coeducació per les famílies.....	138
Annex 5	
Proposta d' indicadors coeducatius per analitzar la literatura infantil i juvenil.....	142
4. Conclusions.....	144
5. Bibliografia.....	145

1.INTRODUCCIÓ

1.1 Antecedents del tema objecte del treball

La Coeducació a l' Educació Infantil és el tema que he treballat durant aquesta llicència. Des de la meva pràctica educativa de més de vint anys en el Cicle d' Educació Infantil, m' ha interessat molt el tema de la Coeducació, perquè en els darrers anys he pogut adonar-me dels canvis produïts en la relació entre les nenes i els nens petits. No són canvis gaire evidents, però per a mi hi són, i nens que jo havia tingut a la meua aula, en els quals havia detectat actituds que em semblaven sexistes, analitzant la seva evolució escolar, he observat que aquestes actituds s'han agreujat.

Per altra banda treballa en un sindicat de mestres a mitja jornada, la qual cosa ha fet que entrés en contacte amb la secretaria de la dona del sindicat (USTEC-STE), i he pogut adonar-me de la quantitat d'iniciatives que s'estan portant a terme en aquest tema, però orientades cap a nois i noies més grans. També vaig assistir a jornades organitzades per tractar – lo (Jornades de Coeducació: Prevenim les violències, 11 de novembre de 2006, Secretaria de la Dona, USTEC-STE, Centre Cívic Casa Golferich) en les quals vaig coincidir amb persones que estan preocupades per aquest tema (Ponència inaugural : La coeducació com a eina preventiva de les violències, d'Amparo Tomé, directora del Projecte d' Educació en Valors de l'Ajuntament de Barcelona), però normalment la preocupació dels professionals rau més en fer prevenció en edats més properes a la preadolescència, (Projecte NOA: “espais de prevenció de la violència de gènere al cicle mitjà de primària“, ponència dintre de les mateixes jornades de Lúdia Vaquero i Patricia Valenzuela, d 'El Safareig), o en l' adolescència, en què els nois i les noies són més vulnerables.

Certament és als instituts, on es detecten actituds sexistes manifestes; però, tanmateix, penso que és molt abans, ja des de ben petits, quan s'inicia el procés de socialització i adquisició dels valors en els nostres infants, que hem de posar mesures per tal d'anar canviant, a poc a poc, aquestes percepcions de rols assignats a cada sexe en la nostra societat. I quan he consultat la ponència del Projecte Noa, orientat cap al Cicle Mitjà, els seus objectius m'han semblat igualment adients per a l'Educació Infantil,

1.2. Explicació del tema

Aquesta proposta està enfocada a treballar la coeducació al parvulari. En llegir els títols d'altres llicències d'estudi que tracten el tema de la coeducació he observat que el que preocupa més als professionals de l'educació és trobar solucions a les actituds que es detecten en l'adolescència, però crec que aquestes manifestacions sexistes s'han estat gestant al llarg de tota la vida del jovent, que les han viscut de forma propera en el seu entorn i que les han adquirit de forma natural i sense adonar-se'n. L'escola té la missió d'educar i de formar, i crec que ens hem de plantejar que és des del parvulari que hem d'adoptar mecanismes de prevenció, ja des del moment en què l'alumnat comença a conviure en el marc escolar.

1.3. Objectius i resultats proposats.

L'objectiu general d'aquesta llicència és "Educar els infants en els valors bàsics de la coeducació, per tal d' incidir en aquesta etapa evolutiva tan important en la constitució de la identitat de gènere". I per aconseguir-lo el propòsit inicial era el d'investigar i recopilar els materials que hi ha disponibles en el mercat: llibres, contes, pel·lícules, jocs, etc., per poder crear espais i organitzar activitats dirigides específicament al cicle d'Educació Infantil, per tal de treballar-les des d'una perspectiva coeducativa.

2. Treball dut a terme

2.1 Disseny del pla de treball

El treball està dividit en dues parts; una primera part està destinada al marc teòric, en la qual he recopilat les aportacions de diverses personalitats del món educatiu que s' han dedicat a estudiar el tema de la Coeducació, per tal de donar una resposta teòrica a alguns dels objectius que em vaig proposar en el projecte inicial, la resta d'objectius estan contemplats i inclosos en les activitats proposades. La segona part , que és la part pràctica recull tot un seguit d' activitats pensades per treballar-les des de la perspectiva de gènere, per a, finalment, organitzar-les en una programació .

2.2 Metodologia emprada i 2.3 Descripció dels recursos utilitzats.

Atès que el plantejament inicial del projecte era el d' investigar i recopilar els materials no sexistes existents en el mercat, i presentar el treball en format de document escrit, el meu pla de treball s' ha centrat a visitar diverses pàgines web, participar en alguns seminaris dedicats a la coeducació i consultar llibres i articles en diferents biblioteques .

3. Resultats obtinguts

3.1 Presentació dels materials elaborats i 3.2 Guia didàctica per al professorat: desenvolupament de les activitats, materials i recursos. 3.3 Material per a l' alumnat.

Els materials elaborats estan en la segona part del treball. Els he organitzat en forma d'unitats didàctiques, i estan distribuïts en diversos annexs on queden recollits tant els materials didàctics, com les orientacions per al professorat i el material per a l' alumnat. En aquesta segona part també s'hi pot trobar un recull de jocs cooperatius, una enquesta per a les famílies i una proposta d'indicadors coeducatius per analitzar la literatura infantil i juvenil.

PRIMERA PART

PRESENTACIÓ

“La coeducació a l’ Educació Infantil” és el títol d’ aquesta llicència que correspon a la modalitat B3 de la normativa, de dedicació compartida al 50% entre el lloc de treball i el treball de recerca al llarg de tot el curs escolar.

Aquest ha estat un treball de recerca, dedicat a investigar i recopilar els materials que hi ha disponibles en el mercat (llibres, contes, pel·lícules, jocs, cançons, etc.) per poder organitzar activitats dirigides al cicle d’ Educació Infantil, orientades a treballar aquests materials des de la perspectiva de gènere .

A mesura que he anat llegint els diferents llibres de les persones que des de fa anys, es dediquen a aquest tema, m’ he adonat de la necessitat que es produeixi un **canvi en el model social** de transmissió de valors, per tal de poder arribar a aconseguir unes relacions d’ igualtat i d’equitat entre els homes i les dones, lliures de comportaments sexistes. Amb aquesta llicència em proposo analitzar el sexisme en l’àmbit escolar, ja que l’escola té un paper primordialment socialitzador. En si mateixa, l’escola té la doble possibilitat de reproduir el model social o canviar-lo, constitueix un poderós recurs que pot propiciar la formació d’una cultura no sexista i canviar els esquemes preestablerts i desiguals entre nenes i nens.

La meua proposta té com a marc metodològic la coeducació. La coeducació és una aposta transformadora de la societat, que parteix de les diferències entre els sexes per aconseguir l’equitat. Vol ser una pedagogia que disminueixi la violència estructural pròpia d’una societat patriarcal, tot afavorint la reflexió davant les situacions sexistes. Pretenc donar un temps i un espai als infants, perquè s’ entrenin a posar límits a l’altre , tot creant espais de llibertat d’expressió per tal de construir relacions justes.

INTRODUCCIÓ

Al llarg d’aquest document s’aniran trobant algunes paraules clau per tal d’entendre el sentit de la llicència, és per això que he fet una breu descripció que faciliti la familiarització amb aquest vocabulari i perquè es pugui entendre millor la intenció del treball.

Sexisme

Les persones ens diferenciem pel nostre sexe: o som dones o són homes. El sexisme es refereix a la discriminació de les persones pel fet de pertànyer a un o altre sexe. És una actitud que es caracteritza pel menyspreu i la desvalorització del que som o fem les dones. Es troba perfectament arrelat en la societat, de tal manera que s’ ha arribat a “ naturalitzar”, fins a fer creure que és un fet immutable.

És a dir, es creu que les diferències físiques entre homes i dones són naturals, per tant, algunes persones pensen que els comportaments, actituds i funcions socials també ho són i no es poden canviar. Aquesta percepció, basada en prejudicis i estereotips sense fonament, és la que fa que, sovint, més de la meitat de la població – les dones- no gaudeixin dels mateixos drets que els homes(Pellicer,2002)

Angeles Jimenez (en Amorós, Celia, 1995: 143) afirma que “la igualtat admet diferències, però no desigualtats. Mentre que la desigualtat suposa discriminació i privilegi, la diferència implica diversitat entre coses d’ una mateixa espècie, la qual cosa permet distingir-les unes de les altres, sense que això impliqui necessàriament discriminacions ni privilegis de cap tipus.” (Pellicer,2002:4)

En l’ àmbit escolar trobem constantment manifestacions sexistes, per exemple en el llenguatge emprat, tant a nivell oral com escrit. Les trobem en la majoria de les circulars que s’ envien a les famílies, tant des de la direcció del centre, com des de les aules, en els documents interns, en el Projecte de Centre ,en la forma i en els continguts dels llibres de text. Per exemple, la majoria de textos de llibres, al marge de la matèria que tractin, es dirigeixen només al sexe masculí, ex: “ l’ home del segle XX..., a l’ època prehistòrica l’ home vivia dins coves...,els nòmades es traslladaven amb...”etc. En tots aquests exemples s’ ignora el 50% de l’ alumnat, és a dir, les nenes i les noies a qui també van destinats el textos escolars.

Androcentrisme

Què és l'androcentrisme? L'androcentrisme es basa en la consideració que el que han fet els homes ho ha fet la humanitat, l’ home és la mesura de totes les coses importants del món. Així, els membres d’ una societat agafen com a únic model el propi del gènere masculí. Els valors del gènere femení són menys valorats i acostumen a desenvolupar-se en l’ àmbit de la família, mentre que els valors masculins són els que predominen en l’ àmbit públic, el de l’empresa, de l’economia, del govern...

La majoria de vegades androcentrisme i sexisme van junts, trobem que coexisteixen. L'androcentrisme es manifesta en tots els camps, en l'àmbit domèstic i en el privat; en el lloc de treball, en les institucions, en els mitjans de comunicació, en els continguts de les matèries, dels articles, de les pel·lícules; en canvi, el sexisme es veu, es detecta en la relació i el tracte entre les persones(Santaner,2002:20).

Diverses investigacions denuncien l'ocultació dels coneixements i contribucions de les dones a la cultura, que han estat ignorats o desestimats durant segles. També es fa present el domini masculí en el llenguatge habitualment utilitzat en els diferents mitjans de comunicació.

Pel que fa a l'àmbit escolar, l'androcentrisme és present tant en els currículums com en els discursos de totes les etapes educatives, on també els sabers femenins estan invisibilitzats i el coneixement masculí és la norma general.

Estereotips

Què són?

Tal com diu Amparo Tomé “ són generalitzacions d'una part del tot, s'aprenen fàcilment perquè formen part de les nostres pautes culturals de relació i s'han naturalitzat pel seu ús quotidià en el món social i en el simbòlic”(Tomé,A:2).

Com s'aprenen?

S'aprenen de forma **inconscient** perquè formen part del comportament no explícit de la gran majoria de la gent d'un col·lectiu determinat.”.... “ els estereotips conformen expectatives , formes de relacionar-nos, donen valor o desqualifiquen , potencien o limiten activitats, estableixen rols fixos, potencien o limiten opcions professionals i vitals, dintre d'un espai i temps concret”(Tomé,A:3)

Escola mixta

Un dels primers passos per a la consecució que les nenes deixessin de ser considerades com a persones de segona categoria en la nostra societat, va ser l'escola mixta. Podem pensar que l'escola mixta es va instaurar fa molt de temps, però no és així, va ser el 1970, quan amb la promulgació de la Llei General d'Educació, es va fixar que els nens i les nenes compartissin els espais escolars i també tinguessin accés als mateixos ensenyaments.

La realitat dels comportaments sexistes de bona part del nostre alumnat, ha preocupat la Comunitat Educativa que, des de diferents àmbits s'ha anat plantejant la necessitat d'anar més enllà, ja que s'ha comprovat que amb l'escola mixta no n'hi ha prou per promoure una bona relació de convivència. És evident que el que l'escola sigui mixta no vol dir que, automàticament , sigui escola coeducativa. L'escola mixta s'ha limitat a ajuntar tots dos sexes en les mateixes aules, però amb un únic currículum d'aprenentatge, que en l'actualitat és encara força sexista i androcèntric.

Currículum explícit(Pellicer,2002:138)

És el conjunt de continguts i procediments que conformen les activitats educatives de les diferents àrees curriculars

- Matèries i àrees curriculars

- Planificacions

- Activitats

- Materials didàctics de suport

- Llibres de text

- Cartells, murals

Guies educatives.

És el que s' ensenya als centres educatius, normativitzat pel Ministeri d' Educació i pel Departament de la Generalitat de Catalunya.

Aparentment ,aquests materials no són discriminatoris, però poden ser-ho si les matèries educatives s'enfoquen des del gènere masculí, mentre s' invisibilitzen les aportacions femenines als estudis científics.

Currículum ocult(Pellicer,2002,139)

És el conjunt d' actituds, normes i valors que la persona educadora manifesta en la relació educativa diària amb el seu alumnat. També és la interrelació entre el professorat , per un costat, i entre l' alumnat, per un altre.

Moltes vegades, i sense que les i els docents en siguin conscients, transmeten al seu alumnat, amb gestos, amb la forma d' expressar-se, aquells aspectes sexistes que formen part de l'educació que han rebut. L'alumnat reproduceix en les seves interrelacions tot allò que els ha estat transmès tant pel seu entorn familiar com pel professorat; és a dir, tot allò que els han transmès els adults que són els seus referents.

És el com s' educa i el per a què s'educa

Coeducar

La Llei Orgànica d' Educació (LOE) 2/2006, de 3 de maig, estableix com a principi fonamental la igualtat efectiva d' oportunitats entre ambdós sexes.

En els currículums escolars en vigència, es contempla com un eix transversal, amb que l' educació ha de ser no discriminatòria.

En relació la no discriminació per raons de sexe aquest principi fonamental es porta a la pràctica, en els nostres centres escolars, amb la coeducació.

Què és la coeducació?

La coeducació és la metodologia educativa que té com a objectiu aconseguir la igualtat entre les nenes i els nens, amb la finalitat d'arribar al seu desenvolupament integral, tot incloent la perspectiva de gènere en tots els àmbits educatius.

Propòsits de la coeducació

Com es pot aconseguir? Revisant les pautes sexistes presents en els diferents àmbits educatius, adoptant un **nou model cultural** que assumeixi els valors més positius del rol femení i del masculí, potenciant l'autoestima, l'adquisició d'estratègies de resolucions de conflictes de forma no violenta i de les destreses de comunicacions interpersonals...

OBJECTIU GENERAL

Educar els infants en els valors bàsics de la coeducació , per tal d'incidir en aquesta etapa evolutiva tan important en la constitució de la identitat de gènere.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Identificar la relació entre les diferències sexuals (biològiques) i les atribucions socials i culturals construïdes i trameses (gènere).
- Crear mecanismes de control i autocontrol dins la socialització del gènere com els insults homofòbics , la burla, la discriminació i l' aïllament.
- Analitzar diferents models de masculinitat i feminitat adequant-los a l' Educació Infantil.
- Reflexionar sobre conflictes propers i posar en pràctica formes de regulació mitjançant l' escola activa, l' assertivitat , l' empatia...
- Entrenar-se a posar i acceptar els límits , donant un espai i un temps als infants per defensar-se.
- Treballar per a l'expressió de les emocions, validant totes les emocions com a positives tant en nens com en nenes.
- Crear un bon ambient a l' aula , que propiciï unes relacions positives entre l' alumnat.

Identificar la relació entre les diferències sexuals (biològiques) i les atribucions socials i culturals construïdes i trameses (gènere).

SOCIETAT

Com i quan, les persones, anem adquirint les pautes de comportament futures? Doncs des de la infantesa i en l' entorn familiar bàsicament, encara que sigui tota la societat qui educa. Els infants són com un llibre en blanc on encara s'ha d'escriure tot allò que els marcarà i condicionarà el seu comportament futur, perquè tenen totes les capacitats per desenvolupar. Quan som infants, no hi ha formes de fer exclusives d' un sexe o d'un altre. Podem observar que els nens petits, igual que les nenes, ploren, es mostren sensibles, mostren la seva afectivitat, la seva vulnerabilitat, i tothom ho accepta perquè encara estan en època de formació; però, a poc a poc , van assimilant els valors que la societat atribueix a cada sexe. En alguns sectors de la nostra societat, encara ara, es transmeten alguns dels estereotips que han marcat, des de fa segles, les nostres

maneres de ser: els nens han de ser forts perquè han de protegir les nenes, no poden plorar, -perquè és mostrar la seva feblesa -, no són tan afectius com quan eren petits pel mateix motiu, han de ser actius, agosarats..., i si hi ha nens que es continuen mostrant sensibles, afectius amb els companys i companyes, una mica porucs, que fugen dels jocs excessivament moguts, i, en canvi, són més tranquils i es decanten per altres activitats que són considerades “poc masculines”, ells, també, són considerats “ poc masculins”.

Per la seva banda, les nenes també tenen uns rols/valors assignats des del seu naixement. Moltes vegades ni es plantegen si volen incorporar altres maneres de fer diferents de les assignades des de sempre a la seva condició femenina. Per exemple , fixem-nos en un joc al qual juguen bàsicament els nens, com és el futbol (Subirats,Tomé,2008:20) (per agafar un exemple emblemàtic), les nenes no acostumen a plantejar-se si hi volen jugar, perquè és un joc al qual els nens juguen des de ben petits, hi tenen pràctica, han anat adquirint una sèrie de destreses i recursos que les nenes no han desenvolupat, i s'ho passen bé jugant-hi..., però, què és el que passa?, és un joc al qual només poden jugar els nens? hi ha algun condicionant que només es doni en els nens, per a poder-hi jugar? Doncs no, senzillament és que els nens han desenvolupat les seves capacitats per al joc. Si les nenes haguessin començat a jugar des de petites a futbol, possiblement moltes d'elles s' haurien interessat per jugar-hi, i haguessin desenvolupat les seves capacitats, adquirit recursos i estratègies, com els nens, i s'hi trobarien a gust jugant-hi.

Afortunadament la societat va canviant i avui dia trobem nenes i noies que juguen al futbol en equips femenins des de ben petites; en canvi encara són pocs els nens i nois que vulguin fer “ ball clàssic o ballet”, per exemple.

FAMÍLIA

Els nens i les nenes , des del moment en què neixen formen part de la societat, una societat que, en un principi és formada per la seva família i el seu entorn. L'infant queda immers en aquest àmbit socialitzador, dins el qual se li transmeten els valors culturals i socials propis de la família i de la comunitat, uns valors que no estan escrits enlloc, però que van impregnant la seva vida i donen forma a la seva identitat.

En les etapes primerenques de la vida, els infants no tenen cap més punt de referència que el que reben a casa de les persones adultes que l' envolten , i que els van transmeten de manera implícita els valors que els formaran. Més endavant, mentre vagin creixent, podran anar comparant amb altres models que els poden aportar les persones amb què es relacionin, i aquesta experiència ampliarà i enriqueixrà la seva formació, però en els primers anys de vida, en els quals els nens i les nenes només es mouen fonamentalment en l' àmbit familiar, és quan les pautes socials i culturals en marquen el desenvolupament, incideixen, de forma inconscient, en aquesta etapa evolutiva tan important en la constitució de la identitat de gènere.

Llegint el llibre de Marina Subirats i d' Amparo Tomé Balones fuera he trobat una frase de Simone de Beauvoir, que diu “no se nace mujer , sino que se llega a serlo... Llegar a comportarse como una mujer no es algo que viene dado desde el nacimiento, sino por la adquisición de una cultura..., ...pero al considerar que se llega a ser mujer , - lo qual significa que también se llega a ser hombre .- pone el acento en la adquisición de pautas culturales. I las pautas culturales pueden cambiar.”

I tal com diuen Amparo Tomé i Cecília Peraza, “ Els principis , els valors i les normes són, per definició , històriques. Estan inscrites en l' estructura social i, per tant, evolucionen a mesura que les situacions polítiques, econòmiques i culturals de les societats van canviant” ¹

La societat , de fet, ja està canviant; estem assistint a una crisi de valors molt important, s' estan acceptant models de conducta que abans eren considerats tabús, i la família, tal com l'hem coneguda, patriarcal i inalterable, ja no és la mateixa, està evolucionant, i ara conviuen diferents models familiars entre el nostre alumnat.

ESCOLA – FAMILÍA

Com es poden canviar les pautes culturals arrelades en els costums des de fa tant de temps? Crec que a aquest canvi hi podem (i hi hem de) contribuir des de l' escola treballant amb una metodologia que contempli la perspectiva de gènere (la coeducació). Però aquest canvi no es podrà aconseguir si no comptem amb la participació de les famílies. Hem de sol·licitar la seva col·laboració , explicant-los l'enfocament coeducatiu del nostre projecte, i la necessitat que hi participin. Els educadors i les educadores coneixem l'abast de la nostra tasca educativa i, sabem que aquesta s'acaba quan l' alumnat acaba la jornada escolar. També sabem les dificultats que tenen les famílies per conciliar els horaris laborals amb les obligacions familiars i que, massa sovint, després de la feina, no els queda tant de temps com voldrien, per dedicar-lo als seus infants. Però si l'escola vol propiciar un canvi s' ha de plantejar treballar conjuntament amb les famílies, per tal que puguin recuperar l' espai que els pertoca en l' educació dels fills i filles; és a dir, l' escola pot replantejar-se la part de responsabilitat que li correspon a l'hora

¹ Tomé, Amparo, Peraza, Cecília, “Noves masculinitats, noves feminitats. Implicacions educatives” Projecte d' educació en Valors. Institut d' educació, Ajuntament de Barcelona.

“ És el cas d' alguns aspectes que fins fa no gaire temps estaven considerats com a “femenins” o com a “masculins” dins les nostres concepcions culturals i que, actualment , estan en crisi.”...” Tal com assenyalava Michael Kimmel en una conferència ...titulada “ El futur de les masculinitats “, el problema és que la vida dels homes ha canviat però, en canvi, el concepte “ de ser home “ no ha canviat pas. I està clar que els canvis més importants dels últims 50 anys s' han produït sobre les dones, no sobre els homes. Però el fet de posar en relleu la variable del gènere com a principi organitzatiu de tota societat s' ha anat convertint en una prioritat per entendre qualsevol fenomen, sigui en l' àmbit públic- majoritàriament ocupat pels homes, sigui en l'àmbit privat- destinat històricament a les dones .

d'impartir una educació no sexista; però, sens dubte, si la família no pren part en aquesta reflexió, hi faltaria el més essencial per al desenvolupament de la formació dels nostres nens i nenes.

ESCOLA

L' anàlisi de les manifestacions de la violència de gènere que pateix la nostra societat ha fet que es giri la mirada cap les primeres etapes de formació de les persones; és a dir, a l' etapa escolar. Segons diu L. Rojas Marcos " Las conductas violentas no són instintivas , se aprenden. Las semillas de la violencia se siembran en los primeros años de la vida, se cultivan i se desarrollan durante la infancia i comienzan a dar sus frutos malignos en la adolescencia" (Marcos,1998:330)

És des de la infància que es pot prevenir tot tipus de violència mitjançant nous models de feminitat i masculinitat, tot trencant amb els rols i estereotips assignats. És per això que la Coeducació esdevé un element imprescindible en l' Educació Infantil i en el procés de socialització dels infants.

L'escola, sobretot els educadors i educadores, ha de donar eines al nostre alumnat per aprendre a resoldre els conflictes de forma assertiva, de respecte cap als altres. Hem de buscar espais de reflexió per ajudar-los a buscar maneres o pautes de relació positiva per tal d'establir bones relacions amb les altres persones, i això ja ho podem començar a fer des de petits, a P-3. Una reflexió en la qual entre tots i totes, haurem d' analitzar els models que els han transmès la família, els amics, l'entorn més proper i tot el conjunt d'experiències que han conformat el seu bagatge cultural, sovint impregnat d' actituds androcèntriques i sexistes.

ESCOLA- PROFESSORAT

Hi ha un sector important del professorat que potencia la renovació pedagògica a les aules, amb el convenciment que la coeducació ja està superada. Són persones amb un tarannà innovador, que es qüestionen la feina i es preocupen per millorar, que es reciclen i estan al dia pel que fa a novetats pedagògiques. Però molts d' aquests professionals, que són sobretot del sexe masculí..., (un exemple: en un curs sobre coeducació, al qual vaig assistir , hi havia 30 alumnes, 29 eren professores i només 1 era professor) pensen que la seva pràctica educativa és coeducadora perquè tracten de la mateixa manera tan els nois com les noies i a més,(diuen), actualment, ja no hi ha coneixements vedats a les noies, sinó que totes i tots tenen accés al mateix tipus d' estudis.

Però amb això no n'hi ha prou, potser sí que la majoria del personal docent tingui un tracte igualitari amb l' alumnat (tot i que si ens aturéssim a analitzar-lo, potser ens enduríem alguna sorpresa);però, i les relacions que s' estableixen entre iguals, entre el mateix alumnat?, estem afavorint que siguin igualitàries i respectuoses?és

imprescindible que tots els i les professionals de l' ensenyament ens convencem de la necessitat de reflexionar sobre la nostra pràctica educativa, i potser arribarem a la conclusió que hem de canviar alguna cosa en la nostra activitat diària, per tal d' ajudar a aconseguir una societat més equitativa i més justa. No oblidem que la nostra societat és sexista i l' escola reproduceix la societat; per tant, si no hi ha una revisió intencionada de la nostra tasca educativa quotidiana, segurament nosaltres, ens comportem, en major o menor mesura de forma sexista, ja que transmetem l' educació que hem rebut. Això és l' anomenat “ currículum ocult”, que adquirim en el nostre procés de socialització. Tota persona sensibilitzada en la perspectiva de gènere ha de ser conscient del seu propi currículum, detectar-lo i modificar-lo a poc a poc.

Quin és el paper del professorat? El professorat ha de prendre el compromís d'integrar la perspectiva de gènere en totes les activitats educatives. Sense la voluntat i el convenciment de l' equip docent no es podrà dur a terme cap millora ni cap innovació. Transformar l'escola mixta en escola coeducadora no és pas fàcil, és un esforç que ha de ser compartit per tota la comunitat educativa, Com diu Ana Alonso del Pozo “Fer efectiva la igualtat de gènere en l' educació , vol dir que totes les accions que afecten, directa o indirectament, l' acció educativa s' han de realitzar amb i des d' una visió integrada de gènere”(Alonso del Pozo,2008).

Un altre aspecte important,i que surt molt sovint en les trobades de mestres, és el percentatge de presència masculina que hi ha a l' escola primària i el tant per cent que hi ha als centres de secundària. Des que el Cicle Superior de Primària es va transformar en l' ESO i va passar als instituts, que l' educació de les primeres etapes escolars recau majoritàriament en professores. Els professors han anat passant a les etapes considerades de “més importància” , privant a l' alumnat més petit de models masculins i d' altres formes de relació i d' impartir educació.

A més, la divisió de responsabilitats i càrrecs també està marcada pel sexe i l'etapa educativa, sobre tot en el que fa referència als càrrecs directius. En l' escola primària, que sovint és “ infravalorada” a nivell social, hi trobem una majoria de directores, cosa lògica si pensem que la composició del claustre és majoritàriament femenina, mentre que als instituts, que és on la societat considera que s'imparteixen els estudis “més prestigis”, hi ha una majoria de directors.

ESCOLA - PARVULARI

La coeducació és un model transformador de les desigualtats de gènere, és per això que està considerada com un element fonamental per a la prevenció de la violència masclista (Llei del Dret de les Dones a eradicar la violència masclista). Així doncs, si volem eradicar la violència masclista a nivell estructural, tal com manifesta actualment la nostra societat, s' hauria d'educar per a la seva prevenció, des de les etapes més primerenques del desenvolupament de les persones, és a dir, des del moment en que entren a l' escola, a l' Educació Infantil.

Quan els infants inicien la seva trajectòria escolar, els grups de nenes i nens ja es van definint. Al llarg del cicle de l' Educació Infantil, observem els grups que es formen de forma natural, i la seva evolució al llarg dels tres cursos. Podem notar les característiques personals de cada infant, el nen o la nena que li agrada participar, que mostra el seu interès per totes les activitats, de forma natural i tranquil·la, aquell o aquella alumna que sempre vol parlar i no deixa parlar els altres, o qui no parla mai a no ser que se li preguntí directament.

La tasca de l' educador o de l' educadora, a l' Educació Infantil, és la de detectar les nenes i els nens que s' escapen de la manera de ser majoritària . Tot i que a P-3 aquestes actituds encara no són gaire evidents, al final del cicle, a P-5, ja hi podem trobar comportaments més definits : nenes que s' inhibeixen, que no s'atreveixen a participar en les converses del gran grup, a la rotllana, i que podem percebre que voldrien dir alguna cosa però no ho fan, perquè no es plantegen que el que elles puguin dir tingui el mateix valor que el que diuen les altres companyes i companys, i nens que no s'interessen pel que agrada fer a la majoria de companys de la classe, sinó que tenen preferència per jugar a altres tipus de jocs, i que, moltes vegades, no se senten integrats al gran grup.

No és pas l' alumnat que se surt dels rols tradicionals atribuïts des de sempre al seu sexe qui ha de modificar els comportaments perquè estigui equivocada, sinó que és l' escola qui ha d' estimular per igual en ambdós sexes les actituds i els valors sense diferenciació genèrica. La feina de les persones educadores és una feina delicada, és com anar bastint un edifici, hi hem d' anar posant els maons a poc a poc, perquè no trontolli , perquè sigui ferm, i tot i que el resultat potser no ens serà perceptible, podem tenir la seguretat que serà positiu.

CAL FER UN PROJECTE COEDUCATIU AL NOSTRE CENTRE?.

Si hem arribat al punt de plantejar-nos aquesta pregunta, ja hem fet un primer pas per iniciar el camí de la reflexió entorn al problema del sexisme. El que cal és que contàgiem altres membres del nostre claustre per plantejar la necessitat de fer un diagnòstic de com està el nostre centre en termes de desigualtat i sexisme, per a més endavant, buscar la millor manera de fer-ho extensiu a la resta del professorat. És amb els resultats i les dades constatades que podrem promoure la campanya de sensibilització a la nostra comunitat educativa (professorat, alumnat i famílies) per iniciar un projecte coeducatiu al nostre centre.

En primer lloc, hem de delimitar els objectius, que no han de tenir un gran abast. Podem proposar-nos objectius a aconseguir a llarg termini i d' altres a curt termini. a) A curt termini podem analitzar el llenguatge oral i escrit comunament emprat al centre:

- els rètols que hi ha en els diferents espais escolars : rètols oficials (sala de professors... hauria de dir sala del professorat...) , murals que hi hagi penjats als passadissos, a les aules...
- El vocabulari usat en els documents interns : cartes a les famílies, Projecte Educatiu de Centre, informacions generals, etc..., (per ajudar-nos a trobar

formulacions adients en aquest àmbit ens pot ser de gran utilitat el llibre Canviem el llenguatge, de Neus Santaner, que forma part de la bibliografia consultada).

- El vocabulari usat en els contes de la nostra biblioteca, ja que és mitjançant el llenguatge que els contes transmeten uns valors concrets, (per dur a terme aquesta anàlisi, ens pot ajudar el treball que ha fet el grup de Rosa Sensat, i que adjunto en un dels annexos d' aquesta llicència).

- En els llibres de text, podem analitzar-hi el vocabulari i el contingut. Pel que fa al vocabulari hem d' analitzar si s'utilitza el gènere masculí i el gènere femení (si es té en compte de visibilitzar els dos sexes a qui van dirigits), o pel contrari, si només es refereix en masculí genèric. Per part del contingut, podem analitzar si es recull l' aportació social i cultural de les dones, tant a nivell dels mateixos sabers femenins, com d'aportacions literàries i científiques, o bé només reflecteix els sabers i idees del món masculí.

b) Més a llarg termini, perquè requereix una anàlisi més profunda, ens podem plantejar si hi ha manifestacions sexistes en el nostre centre en dos àmbits:

- En les relacions docents- alumnat.
- En les relacions nens – nenes

Analitzar allò que transmet el professorat al nostre alumnat és, potser , la tasca més difícil, perquè ens ho hem de plantejar personalment,(el mateix currículum ocult),i també de manera col·lectiva; és una reflexió profunda que, potser, caldria poder-la fer amb assessorament d' algun/a professional, que vingués al centre a fer algun curs de formació al respecte.

El que sí que podem fer, és estar alerta amb la forma en què ens dirigim a nenes i nens, noies i nois, sense oblidar-nos d'anomenar les alumnes, visibilitzant el sector femení del nostre alumnat. Hi haurà qui pensi que només és una forma “epidèrmica” de tractar el tema, però ens sorprendrà veure que això que sembla tan “ simple”, a la llarga va calant i arriba a forma part del nostre vocabulari espontani, la qual cosa vol dir que ja hem interioritzat una part de la solució del problema, que la perspectiva de gènere ha passat de la teoria a la pràctica i que ja tenim una nova manera de “veure” el món.

Pel que fa a l'alumnat, en les relacions entre iguals, ens ho podem plantejar en les relacions que s' estableixen en els diferents àmbits del centre.

A nivell de grup, per tal de dur a terme l'observació ens podria ajudar comptar amb una càmera de vídeo a l' aula.

En aquest sentit em centraré en el Cicle Infantil. Molts centres organitzen tallers o ambients d' intercanvi entre els diferents nivells on es treballen parts d'algunes àrees d' una altra manera, més experimental, no reglamentada, introduint-hi de vegades noves tecnologies (és fan tallers de teatre, d' explicació de contes, amb la càmera de filmar) en concret, el treball amb la càmera de filmar ens pot ajudar que l' alumnat n' accepti amb naturalitat la presència per poder observar el comportament dels nostres nens i nenes.

Si en el nostre centre no tenim projectat aquest taller, podem aconseguir que l'alumnat s'hi acostumi explicant-los que anem a filmar-los perquè estem preparant un vídeo per ensenyar-lo a les famílies. Primer anirem filmant durant una estona totes les taules i totes les activitats, i després la podem deixar fixa en el lloc que ens interessi.

En aquestes observacions podem tenir en compte les recomanacions que ens fa Marina Subirats, al llibre Balones fuera, pàg 100. "Triem una taula de la nostra aula, on hi hagi asseguts/des el mateix nombre de nens i nens, i de diferents ètnies, filmem-la durant 15 minuts, en diferents moments del dia, tres cops per setmana durant un temps determinat. Ho repetirem en les diferents taules.

Després de fer aquestes filmacions les analitzarem. Segurament que, a primera vista, no hi veurem res de remarcable, però per tal de poder observar allò que no es veu, però que està passant, d'analitzar el comportament dels nostres infants, fem una proposta: tracem mentalment una línia imaginària que delimiti sobre la taula l'espai natural de cada nen i nena en un quadrat, observem com ocupen l'espai, els moviments dels braços dels uns i de les altres, és mouen igual?, hi ha algú que envaeix l'espai dels altres?, qui és que ho fa?, a qui corresponen aquests espais?

Ara observem els braços de les nenes, es mouen igual? Sobrepassen de la mateixa manera el seu espai?, si és així, quins espais envaeixen? A qui corresponen aquests espais?

Què passa en els dos espais contigus corresponents a nens? I en els dos corresponents a nenes? I en els espais contigus on s'asseuen un nen i una nena?

Possiblement començarem a veure comportaments que no es veuen a primer cop d'ull. És possible que, en algun cas, hi hagi un ús desigual de l'espai, que hi hagi espais envaïts i espais concedits i, la seva correspondència amb cada sexe: els nens envaeixen espais que podem considerar aliens, les nenes cedeixen espais propis."

Entre l'alumnat d'Educació Infantil, sobretot entre els infants més petits que encara no tenen un llenguatge formal estructurat i que la seva forma de relacionar-se acostuma a ser mitjançant el contacte físic (es peguen, es donen empentes, s'insulten...) ens pot ser difícil detectar el que podria ser un inici d'actitud sexista en algun dels nostres alumnes. La recollida sistemàtica, mitjançant una graella de doble entrada, del que podríem considerar agressions entre el nostre alumnat, tant físiques com verbals, ens podrà donar la pista, de si aquests fets són reiterats o només accions puntuals i, sobretot si van acompanyat d'insults que puguem considerar discriminatoris per raó de sexe o d'opció sexual. El fet de prendre'n nota sistemàticament, potser ens evidenciarà alguna situació que, tal vegada, amb el dia a dia, ens pugui passar per alt.

Als patis, a l' hora de l' esbarjo, també podem observar situacions que facin evidents relacions desiguals entre els nens i les nenes, o entre els nois i les noies. Entre els més petits potser és més difícil detectar-ho a primera vista, caldria filmar algunes sessions de pati, en diferents dies, per tal d' observar si es donen actituds sexistes entre el nostre alumnat, de com es reparteixen el material, i si es donen actituds de desigualtat entre ells i elles.

Però si observem el pati que comparteix l'alumnat de Primària, veurem que acostumen a produir-se "situacions de discriminació com a conseqüència de la distribució sexista de l' espai, de la jerarquia de jocs i de les actituds de cada grup sexual", Bonal ha estudiat molt aquest àmbit i en la seva investigació , recollida en el llibre referenciat, afirma que " en el pati el professorat sol tenir únicament un paper de "vigilància" o control"... , "en el moviment físic i en el joc quotidià es reproduïen rols sexuals, relacions de poder, actituds que reforcen la definició de cultures de gènere , etc".(Bonal,1998:21) Per arribar a aquestes conclusions, Bonal proposa una metodologia en què es planteja una sèrie d'hipòtesis que va comprovant. Però nosaltres, només cal que ens fixem, un dia qualsevol en una sessió de pati, entre els nois i noies de Primària, hi ha un repartiment igualitari de l' espai? Segurament que no perquè hi ha un grup de nois que estan jugant a futbol i, naturalment, necessiten més espai per jugar-hi que el que necessiten les noies per als seus jocs...; però, és equitatiu?, les noies estan d' acord amb aquest repartiment de l'espai del pati?, els hi hem preguntat què en pensen?, ens podem plantejar alguna solució alternativa?...

Hi ha dos llibres que poden proporcionar eines per dur a terme aquest apartat de la investigació, Balones fuera i Pautes d' observació per a l' anàlisi del sexisme en l'àmbit educatiu, tots dos de les mateixes autores, Marina Subirats i Amparo Tomé. En el primer hi podem trobar , a l' annex 1, unes pautes per observar la conducta de l' alumnat al pati de jocs. En el segon , tal com ens indica el seu nom, hi ha una sèrie de pautes per recollir la informació de forma sistemàtica, amb un plantejament molt més ampli, que ens pot ajudar a obtenir una visió més profunda de la realitat educativa del nostre centre.

Amb aquestes eines es pot dur a terme el diagnòstic del centre; però, a més, aquestes accions haurien d' estar orientades i coordinades per, tal com s' indica a les instruccions de principi de curs, la persona designada pel Consell Escolar del Centre per dur-les a terme. (Apartat d' Infantil, Primària i Ed. Especial ,article V Aspectes generals ,punt 33: Foment de la igualtat d' oportunitats per a nens i nenes. " Els centres d' educació infantil, primària i educació especial han de promoure la igualtat d'oportunitats de nenes i nens incorporant la perspectiva de gènere a l' acció educativa, prevenint i gestionant comportaments i actituds discriminatòries per raó de gènere, potenciant el reconeixement , la cooperació i el respecte mutu i generant nous i millors models identitaris de masculinitat i de feminitat, principis que s'han de reflectir a les programacions d' aula, a les activitats educatives i al projecte educatiu del centre...D' acord amb el que s'estableix en l' article 126.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d' educació, els consells escolars de centre han de designar una persona d'entre els seus

membres per impulsar mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones. El Departament d' Educació durà a terme accions de formació amb les persones designades per tal que puguin desenvolupar les seves funcions en condicions òptimes. La constitució al centre d' una comissió de coeducació, polítiques de gènere i d' igualtat d' oportunitats pot afavorir la implementació d' actuacions coeducatives i la implicació de la comunitat educativa).

Reflexionar sobre conflictes propers i posar en pràctica formes de resolució mitjançant l'escola activa, l'assertivitat i l'empatia.

Per treballar aquest objectiu, proposo reflexionar sobre els conflictes i buscar formes positives per resoldre'ls, buscant un temps i un espai en l' horari escolar perquè l' alumnat s'acostumi a fer-ho, per aconseguir una bona convivència a l' aula.

M'ha semblat important incloure un resum de l'estudi de M.Segura i M.Arcas en el meu treball perquè la seva lectura m' ha ajudat a relacionar el món emocional de l'infant amb el seu moment maduratiu, i així, poder plantejar-me activitats per treballar les emocions dels infants amb uns objectius que ells i elles puguin aconseguir.

Manel Segura , (seguint els estudis de Luria i Vigostsky), ens aporta una visió de com l' infant va integrant les pautes de comportament, que es van transformant a mesura que va creixent. Aquest aprenentatge està estretament lligat a l' adquisició del llenguatge, ja que aquest conformarà , a nivell intern,(és a dir, el pensament que no s' expressa, però que modela la nostra personalitat o la nostra manera de fer) i, a nivell extern,(amb les nostres opinions, actes i comportaments), allò que ens definirà com a éssers socials, ja que formem part d' una cultura i un entorn determinats.

Al primer any de vida l' infant encara no entén quines coses pot fer i quines no, va adquirint el llenguatge, però encara “no té funció inhibidora” (Segura, Arcas,2004:10) En el segon i tercer any ja autoregula el seu comportament d' acord amb les indicacions que els adults més directes li aporten oralment. Entre els 5 i 7 anys aprèn a autoregular la seva conducta, i ja automatitza els seus comportaments d' acord amb les pautes rebudes.

M. Segura incorpora a les investigacions de Luria i Vigostsky els estudis de Gardner i Goleman. Gardner amb la seva teoria de les 8 intel·ligències i Goleman amb la teoria de la intel·ligència emocional coincideixen en la importància de desenvolupar la intel·ligència interpersonal.

Spivack i Shure “han tingut el mèrit d'identificar els pensaments cognitius necessaris per poder solucionar problemes interpersonals.”

Aquests pensaments necessaris per a la relació interpersonal són cinc: causal, alternatiu, conseqüencial, de perspectiva i mitjà- fi.

El pensament causal ens capacita per plantejar-nos els problemes interpersonals, per identificar la causa i els motius que els han generat. És imprescindible tenir tota la informació dels fets per tal de buscar la millor solució. *Piaget diu que fins que els infants no tinguin 6 o 7 anys no poden desenvolupar el pensament de perspectiva o empatia, perquè abans d'aquesta edat l'infant és encara molt egocèntric, però a l'etapa del' Educació Infantil ja podem començar a treballar l'elaboració del pensament causal, que és esbrinar la causa d'un fet (per què ha caigut aquest nen de la bicicleta?) o d'una emoció (per què està tan contenta aquesta nena?). És saber buscar l'explicació veritable d'allò que ha passat. Per fer-ho bé, s'han d'imaginar explicacions alternatives i, després, informar-se bé (la informació és essencial) per decidir quina de les possibles explicacions era la veritable.

Un cop definit el conflicte, el pensament alternatiu ens fa pensar en diverses possibles solucions, generades per la nostra experiència anterior. Aquest tipus de pensament no només és necessari per explicar, sinó també, i principalment, per decidir allò que s'ha de fer davant d'una situació determinada. És a dir, serveix per explicar el passat i per decidir el futur

Quan ja hem optat per una de les solucions que hem pensat, abans de posar-la en pràctica hem de preveure les conseqüències possibles, i la possible resposta que puguem rebre, per tal d'assumir-les. Aquesta fase correspondria al pensament conseqüencial.

Deia Hegel que la maduresa humana consisteix a preveure les conseqüències dels nostres actes i assumir-les.

Per donar una bona solució al conflicte interpersonal, faltaria encara la capacitat de posar-se en el lloc de l'altre, sortir de l'egocentrisme i adoptar una actitud empàtica.

Aquesta capacitat correspondria al pensament de perspectiva i segons Piaget (Segura, Arcas, 2004:12) aquest pensament es desenvolupa dels 6 als 7 anys.

El pensament mitjà-fi és la capacitat de precisar els nostres objectius i saber seleccionar els millors mitjans per aconseguir-los.

Tenir en compte aquests estudis ens pot ajudar a plantejar-nos com treballar els problemes interpersonals entre el nostre alumnat, i a preveure les actituds sexistes abans que impregnin i es consolidin en el seu comportament.

Gardner (Segura, Arcas, 2004:12) va crear la teoria de les 8 intel·ligències: lingüística, abstracta, espacial, cinètica, musical, natural o ecològica, intrapersonal i interpersonal. Segons ell, cap intel·ligència és emocional per ella mateixa, que les emocions es poden associar no només a les intel·ligències personals, sinó també a totes les altres, incloent-hi l'abstracta.

Per la seva banda, Goleman anomena "intel·ligència emocional a la suma de la intrapersonal i la interpersonal.

Entrenar-se a posar i acceptar els límits, donant un espai i en temps als infants per defensar-se.

Després de tot el que he exposat , em plantejo treballar aquest objectiu , de forma pràctica amb unes activitats concretes.

Habitualment, cada matí , després de desar l' esmorzar a la cistella, penjar la roba al penjador i posar-se la bata, l' alumnat va a la rotllana. Allí es comença la feina del dia, passar llista, mirar el temps...,i després, durant una estona els nens i les nenes fan conversa amb l' educador/a . De vegades es parla de les coses que els han passat a casa , o d' allò que volen explicar en aquell moment; de vegades la/el docent té un tema pensat i aprofita aquest temps per treballar-lo. És en aquest moment que es podria organitzar la conversa de tal manera que, amb molta cura i paciència, i dedicant-hi el temps que calgui , s'arribi a aconseguir que **tot** l'alumnat parli d'allò que els pugui preocupar, d' allò que algun company o companya els ha dit, i potser els ha produït alguna emoció. És com una labor de bolillos on el principal objectiu és arribar a aconseguir que **tothom** se senti còmode i s' expressi lliurement , on cada nen i nena se senti com a **possible protagonista** i, que la persona educadora adopti el paper d'acompanyant per ajudar els infants a trobar la manera de deslliurar-se de les inhibicions produïdes pel seu entorn.

LES EMOCIONS

Tal com comentava anteriorment, Piaget afirmava que no és fins als 6 o 7 anys que els nens i nenes no desenvolupen el pensament de perspectiva (que actualment anomenem empatia) però a l'etapa infantil ja podríem treballar els tres primers tipus de pensament previs (causal, alternatiu i conseqüencial) per arribar –en passar a primària- al pensament empàtic.

També remarcava que, per arribar a la solució de problemes interpersonals, hauríem de treballar amb l' alumnat tots els factors que intervenen en la comunicació oral, és a dir, a més de tot el que s'ha apuntat més amunt, fa esment d'una part de la comunicació molt important com és el to de veu que utilitzem en un moment determinat, i que és una manifestació del nostre estat d'ànim. Els infants han de saber que les persones, com també elles i ells, no sempre estan del mateix humor, sinó que experimenten diversos estats d'ànim influenciats per les emocions i que aquests estats d'ànim es reflecteixen a l'hora de comunicar-nos amb les altres persones.

A P-3 encara no saben reconèixer i posar paraules a les pròpies emocions, és a dir, no saben expressar clarament el que senten. Cal fer un treball previ perquè puguin relacionar el que els ha passat(la causa) amb el sentiment que els hi ha produït (la conseqüència), per tal que el puguin manifestar i intentar solucionar el

conflicte (si és que n'hi ha hagut) i començar a posar límits als altres nens i nenes (si cal) amb qui es relacionen. Per exemple, si un company li ha dit a una nena "vés-te' n que les nenes no saben " potser la nena es quedarà sense reaccionar, perquè en el seu entorn habitual mai no li han dit una cosa així, però aquest fet li ha fet sentir un malestar que no sap com gestionar. En canvi si ja n'hem parlat a la classe, la nena tindrà un referent i podrà reconèixer, assenyalar i expressar el sentiment que li ha produït aquesta situació. A part que la nena ens pugui venir a dir(a l' educador/a) que el "... li ha dit "que les nenes no saben..." i nosaltres fem reflexionar el nen de forma immediata ,(i renyant-lo perquè vegi que l' adult, que en aquell moment és el seu referent, li diu que allò no està bé) també serà bo que a la propera sessió de rotllana, deixant un mínim de temps per reposar l'acció, en tornem a parlar, perquè interioritzin la situació i hi busquem una solució consensuada entre totes i tots.

Com podríem treballar aquests pensaments previs amb les nenes i nens més petits per arribar a l' empatia, ja des de P-3?

Hi ha moltes activitats que podem fer servir per treballar els estats d'ànim. La unitat didàctica que anomeno " LES EMOCIONS" i que és a l' annex 1 és una possible proposta que ens podria ser útil per treballar les emocions. Aquesta activitat no es pot considerar en si mateixa una proposta coeducativa, però sí que té una relació directa perquè l'objectiu implícit és el d'intentar aconseguir que tant els nens com les nenes arribin a trobar el seu espai per manifestar-se.

Analitzar diferents models de masculinitat i feminitat, adequant-los a l' educació infantil

Per treballar aquest objectiu he triat una sèrie de contes que plantegen específicament la visió de gènere, tot visibilitzant situacions concretes per donar als infants una altre punt de vista sobre la qüestió, adequant-lo a l'edat de l'alumnat d' Educació Infantil.

El conte: A mi no m'agrada el futbol, i què? el podem utilitzar per analitzar una situació en la qual un noi pateix la burla, la discriminació i l'aïllament per part dels seus companys de classe, a causa de les seves aficions, que són diferents a les que habitualment tenen la majoria de nois d'aquesta edat.

Els models de masculinitat i feminitat més tradicionals,generalment caracteritzats per una forta càrrega de sexisme i androcentrisme els posarem a judici i els donarem un ventall diferent i més ampli de possibles alternatives, des de la perspectiva de gènere.

Així, els rols femenins, l'autoestima, i la valoració de la feina de casa, els treballarem amb els contes:

- Rosa Caramel

- Una catàstrofe afortunada
- Qui ajuda a casa
- Un somni impossible ?

Els rols masculins , plantejats des de dues perspectives diferents, com ja indiquen els seus títols, amb els contes :

- El meu pare és mestressa de casa ,i què?
- Tots uns homes

Els rols de pare (masculí) i mare(i femení), assumits de forma compartida ,es pot treballar amb en el conte:

- Fins al vespre!

Les noves famílies, amb els contes:

- L' Anna fa cinc anys (família de dues mares , un fill i una filla adoptats)
- Amb en Tango som tres (família de dos pingüins mascles i en Tango que n'és el fill , nascut d'un ou que els hi ha posat la persona que s'ocupa del zoo i ells l'han covat).

SEGONA PART

INTRODUCCIÓ

En aquesta segona part hi ha el material que he elaborat, per utilitzar-lo en la programació d'un curs.

S'hi pot trobar:

Els annexes són els següents:

- Annex 1 amb dues unitats didàctiques que tenen l'objectiu comú de crear un bon ambient a l' aula, que propiciï unes relacions positives entre l' alumnat. A la primera unitat “ Que les cançons us ajudin a tenir un bon dia” proposo una activitat que consisteix en unes cançons que cantarem cada dia, en iniciar la jornada per desitjar-nos mútuament un bon dia. Les activitats de la segona unitat, “Totes i tots som protagonistes. Les emocions” (la iniciarem amb els nens i nenes de P-3, però també pot anar bé per a P-4, ampliant-la) estan dedicades a treballar les emocions, i es poden treballar a la rotllana, o en algun taller sobre les emocions. La intenció d'aquesta activitat és que, de forma habitual , cada matí , a la rotllana, els nens i les nenes s'acostumin a identificar i expressar els seus sentiments i emocions, propiciant que tots i totes se sentin **protagonistes** i afavorint la integració d'aquells infants que habitualment no es manifesten

- L' Annex 2 : amb deu unitats didàctiques , 8 per a P-5 i 2 per a P-3 i P-4, basades en contes no sexistes, per treballar la igualtat de gèneres. Crec que a P-3 i P-4 podríem fer una activitat coeducativa cada trimestre i a P-5 podríem treballar una unitat didàctica cada mes. Els contes en què es basen les unitats didàctiques han estat triats seguint un criteri totalment personal i subjectiu, per la qual cosa també adjunto una llista de contes que tracten la mateixa temàtica i que ens poden ser útils.

- Annex 3. Hi ha una proposta de jocs cooperatius per tal d' afavorir la interrelació entre l' alumnat des d' una vessant coeducativa.

Hi he inclòs una programació on organitzo i distribueixo les activitats proposades per als diferents nivells d' Educació infantil, al llarg d'un curs.

- Annex 4 on proposo una enquesta per passar-la a les famílies abans que els infants comencin l'escolaritat.

- En l' annex 5 adjunto un estudi (de Rosa Sensat) per analitzar els llibres i contes que utilitzem a les aules.

Conclusions

Bibliografia.

Annex 1

UNITAT DIDÀCTICA QUE LES CANÇONS US AJUDIN A TENIR UN BON DIA!!!

INTRODUCCIÓ

La majoria de les nenes i els nens de P-3, quan entren a l' escola, no es coneix. En quan la mainada entra a l' aula per primera vegada la posem en un mateix espai amb uns altres 24 nenes i nens de la mateixa edat que no coneix, o com a molt potser coneix algun company o companya perquè és del veïnat o perquè han anat junts o juntes a la llar d' infants, i serà, en els primers moments, amb aquest nen o nena amb qui jugarà i es relacionarà. A partir d' aquest moment la mestra (en mol pocs casos és un mestre) crearà situacions perquè els infants es coneguin i s' interrelacionin, ja que l' objectiu del primer trimestre és la socialització dels infants , que s' acostumin a estar junts i juntes en un mateix espai, que és l' aula o el pati, i que s' habituin a compartir tant l' atenció de la mestra (o del mestre) com a conèixer i a respectar l' altre .

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Memoritzar i reproduir la cantarella.
- Participar en l' activitat de bon grat, manifestant sentiments d' amicitat i tendresa envers el company o companya que tingui al costat, en la rotllana.

CONTINGUTS

Eix transversal de l' Educació per la no discriminació (per raons de sexe...)	
CONTINGUTS	ÀREA 1.Descoberta d'un mateix
CONCEPTUALS	La relació amb els companys i companyes
PROCEDIMENTALS	Expressió i manifestació d' emocions
ACTITUDINALS	Participació en l' activitat

Desenvolupament de l'activitat

Crec que perquè els infants facin una bona adaptació, és molt important que la mainada s' acostumi a l' altre, i que iniciïn les activitats del dia mostrant i rebent actituds afectives de tot el col·lectiu, per tal de començar la jornada amb una bona actitud cap als altres .

En diferents ocasions he sentit al Sr. Sebastià Serrano que totes les persones necessitem que, diàriament, ens donin sis o set abraçades; és a dir, que el contacte físic amb càrrega afectiva és molt important per a l' equilibri emocional de les persones. Seguint aquest raonament penso que aquesta màxima l' hem

d'aplicar a l' Educació Infantil per tal de potenciar una bona relació entre els nostres infants.

Els hàbits són unes de les activitats que més es treballen al llarg de l' etapa de l'Ed. Infantil, i per això proposo una activitat a fer cada dia a primera hora, de forma habitual. Després de posar-se la bata i posar-se en rotllana, crec que afavoriria la creació d' un clima de companyonia, el fet que, tot cantant una cançoneta, en acabar o seguint les indicacions de la cançó, tots i totes s' haguessin de fer un petó i una abraçada amb la persona que tinguin al costat, indistintament de qui sigui.

He triat unes cançons pròpies del repertori d' Ed. Infantil i les he modificat una mica la lletra per donar - hi uns sentit més coeducatiu.

A P-3, podem utilitzar la cançó " per a què serveixen les nostres mans?" per potenciar l' afectivitat entre la mainada

Cançó: " Per què serveixen les nostres mans?"

" perquè serveixen les nostres mans
nostres mans,les nostres mans
perquè serveixen les nostres mans
nostres mans
les mans serveixen per acaronar, per acaronar
i per abraçar,
les mans serveixen per abraçar
els companys i les companyes"...

En acabar fan un a abraçada al company o a la companya que tinguin al seu costat.

Aquesta activitat es pot dur a terme també a P-4. Els objectius i els continguts són els mateixos: preparar-nos a tenir un dia agradable ; només canvia la cançó , que és aquesta:

Cançó: "Estima, estima...(que això mai no fa mal)

"estima, estimaqueaixò mai no fa mal, mai no fa mal ,mai no fa mal, estima
estimaquèaixòmai no fa mal es un remei com cal"...

En acabar fan un petó i una abraçada al company o a la companya que tinguin al costat.

I a P-5 quan entrem, per tal de preparar-nos a tenir un bon dia , podríem cantar:

Cançó: " Totes les nenes i els nens"

(amb la música de tots els nens del meu carrer...)

"totes les nenes i els nens volenpetons volen somriures,
totes les nenes i els nens volen riure i viure bé...
abraçades cada dia , molt d' amor i d'alegria...
totes les nenes i els nens volen riure i viure bé".

En acabar, fan un petó i una abraçada al company o a la companya que tinguin al costat.

Durada

De 10 a 15 minuts, diàriament, a la rotllana.

AVALUACIÓ

Nom:		Edat:	
Data:		Activitat:	
Ítems	Si	No	
Memoritzar la cantarella			
Participa de bon grat en l'activitat			
Marca la casella amb una creu			

ORIENTACIÓN DIDÀCTICA

Seria convenient fer una observació periòdica per anar prenent nota de les variacions que es puguin observar en les actituds de l' alumnat. És possible que al principi hi hagi algun nen o nena a qui li costi integrar-se a l' activitat; és per això que l' avaluació definitiva es farà a final del primer trimestre, i ens podrà servir per constatar si l'alumne/a s' ha adaptat bé al grup classe o encara està en procés d'adaptació.

PER QUÈ SERVEIXEN LES NOSTRES MANS?

Perquè serveixen les nostres mans les nostres mans les
 nostres mans perquè serveixen les nostres mans nostres
 mans les mans serveixen per acaronar i per acaronar i per abraçar
 per abraçar les mans serveixen per acaronar als com-
 panys i a les companyes.

ESTIMA, ESTIMA...

Estima estima, que això mai no fa mal, mai no fa mal
 mai no fa mal Estima estima que això mai no fa mal és
 un remei com cal.

TOTES LES NENES I ELS NENS

Totes les nenes i els nens volen patons volen somriures, totes les
 nenes i els nens volen riure i viure bé. Abrega de cada
 dia molt d'amor i d'alegria Totes les nenes i els
 nens volen riure i viure bé.

UNITAT DIDÀCTICA: LES EMOCIONS TOTES I TOTS SOM PROTAGONISTES

INTRODUCCIÓ

Aquest treball el podem fer amb l' alumnat de P-3 i P-4 , a la rotllana.

El període més adient per dur a terme aquesta activitat és al llarg del primer trimestre, perquè ajudarà l'educador o l'educadora a dinamitzar positivament l'ambient del grup classe, facilitant la creació d'una bona relació entre els nens i les nenes.

Per motivar i facilitar el diàleg, la persona educadora també es posarà com exemple de diferents situacions en que intervinguin les emocions, perquè els infants s'adonin que l' adult, que és el seu referent i que els ajuda a resoldre els seus problemes, també viu situacions interpersonals on les emocions hi juguen un paper, i així, amb exemples propis, els ajudarà a identificar les emocions, a interpretar-les i a posar- lis paraules , per poder manifestar els seus estats d'ànim quan calgui(o en el moment oportú).

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Participar en les activitats col·lectives
- Expressar i manifestar les emocions i experiències, davant els companys i les companyes.
- Esforçar-se per controlar la impulsivitat i ajornar, quan calgui, interessos i motivacions
- Comprovar les causes que han produït determinats esdeveniments.

CONTINGUTS

Eix transversal de l' Educació per la no discriminació (per raó de sexe...)		
Continguts	Àrea 1. Descoberta d'un mateix	Àrea 2. Descoberta de l'entorn natural i social
Conceptuals	Les pròpies possibilitats afectives i de relació social	Noció de causa-efecte en les relacions interpersonals
Procedimentals	Expressió i manifestació de les emocions i experiències	Observació directa de la causa-efecte produïda per la interacció entre les persones
Actitudinals	Iniciativa en les activitats	Establiment de relacions afectives amb les persones adultes i amb els companys i companyes. - Participació en activitats col·lectives

Preparació prèvia

Durant els dos o tres dies anteriors a la sessió,(perquè els més petits conservin el record del que va passar), podríem anar fent fotos amb la càmera digital de situacions dels mateixos nens i nenes en les que estiguin contents, tristos o enfadats. Aniria bé que fos una altra persona la que fes les fotos, podríem fer-ho quan tinguem la persona de reforç (o la tècnica d' Educació Infantil, si en tenim) per tal d' anar captant els estat d' ànim dels infants, sense que se n'adonin. És important que es prepari l'activitat amb molta cura i que en el mateix moment en que es fa la foto es preguin notes de què ha passat i com s'han esdevingut els fets, per a poder ser objectius a l'hora de comentar-ho a l'aula.

Desenvolupament de l'activitat

Em aquesta activitat parlarem de les emocions bàsiques amb els infants de P-3., Tal com ja hem suggerit més amunt, durant els dies previs a l'activitat anirem fent fotos al nostre alumnat, aquestes fotos captaran diferents moments de l'activitat educativa: hi haurà plasmats moments de joc, moments de feina, moments alegres... i segurament també es produirà algun conflicte que haurem de resoldre. Utilitzarem totes aquestes fotos per treballar específicament les emocions, ja que les podran relacionar amb situacions concretes que hauran viscut al llarg dels dies, les analitzarem, les dramatitzarem i les acompanyarem de diferents tons de veu

1-Triarem una foto en que es reproduïx una situació en que els infants estiguin alegres.

Educador/a: "Mireu aquesta foto, qui hi ha aquí?"

- Què estàveu fent?
- Estàveu rient, estàveu contents?
- A veure, quina cara posem quan estem contents?
- Si jo no us pogués veure perquè no estigués a la classe, sinó que estigués al passadís, com ho puc saber, què em pot fer pensar que esteu contents?
- Exacte, quan riem , les persones que no ens veuen poden pensar que passa alguna cosa que ens fa posar contents.

2. Triarem una foto en que els nens i nenes que hi surtin estiguin enfadats o tristos.

Educador/a: "I ara, qui m'explica el que passa en aquesta foto?"

- Per què estàveu enfadats, que va passar?

Educador/a: "Si jo estic lluny i no veig què ha passat, com puc saber que esteu enfadats?"

- Exacte, perquè parlem fort, o hi ha algú que plora... A veure, fem tots i totes com que estem enfadats...i ens mirem uns als altres ..
- I com us sentiu quan us passa alguna cosa que fa que us baralleu amb un altre nen o nena , què, us passa per dins? (en un primer moment no cal esperar gaires respostes, la intenció d'aquesta pregunta és la d'ajudar a introduir la nostra intervenció). !!!!

Educador/a: "Mireu, quan jo m'enfado, quan em passa alguna cosa que no m'agrada, o si m'enfado amb alguna amiga o amic, perquè m' ha fet

alguna cosa que no m'agrada, em sento trista, malament per dins, i això no hem passa fins que no ho he pogut solucionar i em torno a sentir bé, i si no ho soluciono em queda una pena per dins, una tristessa” .

Educador/a: “ vosaltres us heu enfadat alguna vegada amb algun amic o amiga de la classe?”

- Perquè us vau enfadar?, què va passar?

Educador/a: “A algú de vosaltres li ha passat alguna cosa que l' hagi fet sentir malament per dins, com a mi ?

Tornarem a jugar a les cares, quina cara posem quan estem tristos?, ens mirem uns als altres ..

Educador/a: “Bé, ara , ja podem deixar d' estar tristos i pensar en coses alegres”.

Durada

Aquesta activitat ha de tenir una durada curta , entre 15 o 20 minuts perquè als infants petits els hi costa mantenir l' atenció durant un temps llarg.

FEM UN MURAL AMB LES FOTOS

Introducció

Aquesta activitat és complementària de l' activitat oral que haurem fet prèviament, i aniria bé de fer-la el mateix dia en que haurem parlat de les emocions a la rotllana, quan entrem a l' aula, després de l' hora d'esbarjo.

Preparació prèvia

Recollirem les fotos que prèviament havíem fet i que han estat la base de l'activitat oral sobre les emocions que hem dut a terme a la rotllana.

Prepararem paper d' embalar i el penjarem en una paret , pensant que el mantindrem en aquest espai durant tot el curs. El farem suficientment gran com per a poder anar incorporant més fotos al llarg del curs.

També prepararem el nom de les emocions en lletra de pal, i plastificades, per a posar-les a sota de la foto corresponent , per tal que l' alumnat faci la relació entre la imatge i el seu nom, visualment.

Desenvolupament de l' activitat

Col·locarem les nenes i els nens asseguts a terra , davant de la paret on hem col·locat el paper d' embalar.

Li posarem un títol amb un retolador de color vermell, per exemple: ESTEM.....

Ensenyarem les fotos als infants.

Educador/a: Mireu, aquí hi posa “CONTENTS I CONTENTES, A veure.(.Roger?).....vine, de totes aquestes fotos que tenim aquí, diguem quines hem de posar a sota d'aquest títol” (ajudarem a l'infant que haurem triat, a enganxar les fotos corresponents)

Educador/a: En aquest rètol hi diu “ ENFADATS I ENFADADES”. I repetirem el mateix que hem fet abans.

Educador/a: I aquí hi posa “ TRISTOS I TRISTES” , (repetirem la mateixa acció)

Crec que aquest mural, que estarà penjat permanentment a l' aula, ajudarà als infants a interioritzar els conceptes emocionals de les vivències que es produeixen habitualment en les classes.

Durada

De 15 a 20 minuts,

Material

Retolador de color vermell

Paper d' embalar

Grapadora o massilla adhesiva.

AVALUACIÓ

La persona educadora parteix dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l' avaluació fa referència als ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts. L'educador/a observa les accions dels infants en les activitats plantejades.

La tècnica que utilitza és una llista de control individual. Tot i així , si l'educador o l' educadora que condueix l' activitat després vol incloure algun aspecte que ha observat ho pot fer, però ja ho fa amb una altra tècnica com l' anecdotari.

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
1º	Sí	No
Manté l' atenció quan s'explica l' activitat		
Mostra interès per les activitats proposades		
Participa en els diàlegs		
Manifesta els sentiments i les emocions, quan en parlem a la rotllana		
S'esforça per controlar la impulsivitat.		
Marca la casella amb una creu		

Annex 2

INTRODUCCIÓ

Aquest annex està organitzat en 10 unitats didàctiques, 9 de les quals basades en contes no sexistes i una basada en una pel·lícula, per treballar la igualtat de gèneres a l' Educació Infantil.

Tot i que M. Segura ("Relacionarnos bien") diu que els nens i nenes, no és fins als 6 anys que són capaços de tenir el " pensament de perspectiva" o el que actualment es coneix com a empatia o capacitat de posar-se en el lloc de l' altre, sí que han pogut fer els passos previs, és a dir, elaborar el pensament causal, el pensament alternatiu i el pensament conseqüencial. I per tal d' anar preparant el terreny perquè els nostres infants puguin desenvolupar el sentiment d' empatia , m' he proposat d'abordar aquests aspectes en les unitats didàctiques que he elaborat. Totes es treballen a partir d' un conte,que permet analitzar aspectes quotidians des de la vessant coeducativa .Ha estat una mica difícil trobar contes pensats per a aquestes edats , ja que és un tema que es tracta poc a l'Educació Infantil...però buscant n'he trobat alguns que m' han semblat interessants, alguns dels quals tot i haver estat pensats per a un alumnat més gran, m' ha semblat que,si els adaptava, em podrien servir per a fer aquest treball.

Com treballar aquests contes?

S' ha de tenir molt clar que la intencionalitat dels contes proposats necessita d' un tractament molt acurat i específic.

La persona educadora ha d' entendre clarament el missatge que transmeten per, mitjançant les activitats que acompanyen cada conte, donar als infants una visió diferent de la que han pogut rebre a casa, acceptant amb naturalitat les diferents formes de ser de cadascú, i evitant la formació d'estereotips . Per això és necessari que el professorat també hagi revisat la seva visió de gènere.

UNITAT DIDÀCTICA 1 ROSA CAMEL

CONTE : ROSA CAMEL.

Rosa Camel. Adela Turín. Il·lustracions Nella Bosnia. Editorial Lumen 2001.

Presentació

Aquest conte forma part de la col·lecció " A favor de las niñas" que té com objectiu tractar el sexisme i els rols de gènere a l' aula.

El tema principal de Rosa Camel és l' anàlisi del diferents rols assignats a un i altre sexe en el procés de socialització durant els primers anys de vida.

INTRODUCCIÓ

Aquesta unitat didàctica té el mateix nom del conte que serveix de base per a desenvolupar-la i que està qualificat per a nens i nenes de 1r. cicle de primària,

però adaptant algunes parts del text, el podem treballar amb alumnes de P-5 , d'Educació Infantil.

L'he triat perquè té uns dibuixos molt bonics, que poden agradar molt els nostres infants , i que, quan estigui a la nostra biblioteca, estic segura que l' alumnat el buscarà perquè és molt atractiu, i aquest és un atribut que penso que han de tenir tots els contes pensats per a aquesta edat.

El tema és el tracte diferent que es dona a les elefantes i als elefants del ramat. Posa de manifest la submissió de les elefantes , que des de sempre, han menjat peònies i anèmones per a ser rosades , tal com van fer les seves mares, i les seves àvies...per tal que algun elefant s' hi vulgui casar. No té importància que les anemones i les peonies tinguin mal gust, cap no s' ho planteja, és el que els han dit els seus progenitors i elles obeeixen...Però ai, las! hi ha una elefanta que tot i menjar peònies i anèmones no es torna de color rosa...i això provoca una situació que arribarà a desencadenar un canvi total en la vida de la manada.

La intenció que es persegueix no és que els nens i nenes de p-5 facin una reflexió sobre el tema, com la fem els adults, sinó que s' adonin, des de la perspectiva de la seva edat, del que li passa a la Margarida , i després, a la conversa, ja veurem fins a on arriben i, per descomptat , respectarem el que doni de sí.

A nivell de desenvolupament cognitiu, l' alumnat té capacitat de representar la realitat sense tenir-la present. Té adquirida la funció simbòlica i després de l'explicació del conte, podrà representar-lo verbalment .

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Centrar l' atenció mentre l' educador/a explica l' activitat.
- Entendre les intencions comunicatives de l' educador/a a partir del gest i l'entonació.
- Participar verbalment en el diàleg conduït per l' educador/a.
- Memoritzar i reproduir el diàleg del conte.
- Entendre el missatge del conte.
- Col·laborar activament a l' hora de recollir el material de l' activitat de plàstica

CONTINGUTS

Eix transversal de l' Educació per la no discriminació (per raó de sexe...)			
Continguts	Àrea 2. Descoberta de l'entorn natural i social	Àrea 3. Intercomunicació i llenguatges: llenguatge verbal	Àrea 3: intercomunicació i llenguatges: llenguatge plàstic
Conceptuals	- La vida de les elefants: costums i tradicions familiars que les condicionen	- Observació del llenguatge escrit i de les imatges que acompanyen el conte	- El llenguatge plàstic com instrument per a representar el món imaginari
Procedimentals	- Observació dels comportaments diferenciats dels elefants i elefants de la manada	- Comprensió oral . Fer atenció a la narració del conte. . Memorització del conte - Expressió oral: . Descoberta de paraules noves . Representació del conte	- Sensibilitat perceptiva. - Memòria visual. - Utilització de tècniques com a mitjà per representar formes. - Representació subjectiva: projecció de vivències
Actitudinals	- Participació en les activitats col·lectives	- Manifestació d'interès i expectació davant l' explicació del conte. Motivació per a la participació activa en els diàlegs	- Manifestació d'interès per participar en l' elaboració d'una carota que després ens serviran per a la representació del conte. - Manifestació d'interès per fer el dibuix dels elefants i les elefants

Preparació prèvia

Tenint en compte la realitat dels infants de P-5, he partit d' una metodologia basada en l' estímul de la imaginació, a través de l' explicació del conte i del diàleg posterior, des d' una vessant coeducativa.

És important que l' educadora s' hagi après el conte i que no l' hagi de llegir , sinó que el vagi narrant a mesura que vagi passant les pàgines. Cal que prepari el ritual adequant un espai especial per a explicar contes , buscant un racó de la classe, i també baixant una mica la intensitat de la llum, per tal de crear una atmosfera propícia que inciti els infants a desvetllar la imaginació, a deixar-se portar a un món fantàstic, irreal i llunyà..

A mesura que es vagi explicant el conte l' educador/a pot anar intervenint per remarcar aspectes que li interessin. En finalitzar, s' iniciarà un seguit de preguntes, en les quals l'alumnat haurà de reviuir el conte i, entre totes i tots es farà una nova versió, semblant, però segurament una mica diferent a aquella que han escoltat.

Cal tenir en compte que la funció de la persona educadora és la d' acompanyar l'alumnat en les seves descobertes, escoltant les seves aportacions, sense imposar el seu model, però orientant-los cap a noves visions de la realitat.

Desenvolupament de l' activitat

Aquesta activitat es realitza en gran grup.

L' educador/a conduirà el grup cap l' espai del "racó del conte" i farà seure l' alumnat a terra en rotllana, i explicarà el conte en veu alta, ensenyant les il·lustracions als infants i introduint observacions per tal que els infants captin els detalls que envolten la història del conte...

Conte

El text del conte està adaptat, les imatges es mostren totes, però s' han suprimit algunes parts del text, per tal desfer-lo més adient per a l' alumnat de P-5.

(pàg. 8) Hi havia una vegada al país dels elefants

...una ramada en la qual les elefantes tenien els ulls grans i brillants, i la pell llisa com una poma i de color rosa caramel.

(pag 9)Des del mateix dia del seu naixement,
les elefantes només menjaven
anemones i peònies

Educador/a: Veieu quin color rosa més bonic tenien les elefantes? : Aquestes flors són anemones i peònies.

(pag 10)I no era pas que els agradessin aquestes flors:
les anemones – i encara més les
- peònies tenen un gust dolentíssim
però això sí, fan una pell suau i rosada,
i uns ulls grans i brillants

(pag 13)Les anemones i les peònies creixien en un
jardinet envoltat d' una tanca.

Educador/a: Què hi veieu en aquest jardí?

Infants: Ocells, papallones, un mico, un bambi i la seva mama

Educador/a: I que fan el bambi i la seva mama?

Infants: Miren les elefantetes com mengen flors

Educador/a: I on són les elefantetes?

Infants : dins de la tanca.

(pag 15)"Petites , deien els seus pares
heu de menjar-vos totes les

peònies i no deixar ni una sola
anemona, o mai no sereu tan suaus ni
tan roses com les vostres mares
ni tindreu els ulls tan grans
i brillants com elles; i, quan sigueu grans,
cap elefant no voldrà casar-se amb vosaltres.”

(pag 18) Des del seu jardinet tancat,
les petites elefantes veien com
els seus germans i els seus cosins,
tots d' un color gris d' elefant,
jugaven per la selva, menjaven herba verda,
xipollejaven al riu , es rebolcaven en el fang
i feien la migdiada sota els arbres

Educador/a : I que fan els elefants, al riu?

Infants : S' estan banyant.

(pag 21) Només Margarida , entre totes les petites
elefantes , no es tornava rosa,
gens ni mica, encara que mengés anemones i peònies

Educador/a: I aquí, com està la Margarita?

Infants: Està trista

Educador/a: perquè?

Infants: perquè no es torna rosa

(pag 23)Els pares li deien
ves amb compte,
Margarida, perquè si
continues així mai no
arribaràs a ser
una bella elefanta!

(pag 28)I un bon dia Margarida, feliç
va sortir del jardinet tancat. Es va treure les
sabatetes, el coll i el llaç de color de rosa.
i se' n va anar a jugar sobre l' herba alta,
entre els arbres de fruits exquisits
il en els bassals de fang.

Educador/a: Com us sembla que està ara la Margarida?

Infants: Està contenta

(pag 30) Les altres elefantetes
la miraven des del seu jardí.
el primer dia, espantades.
el segon dia, perplexes.
el tercer dia, encuriosides.
i el quart dia, mortes i enveja.

Educador/a: fixeu-vos com la miren les altres elefantetes...

(pag 32) Al cinquè dia, les elefantetes més valentes
van començar a sortir de la tanca una rere l' altra.

(pag 37) Després d' haver tastat els plaers de l' herba
verda, els jocs en els bassals, les dutxes
fresques al riu i les migdiades a l' ombra dels
arbres frondosos, ni una sola elefanteta no va
voler mai més portar sabatetes, ni menjar
peònies i anemones , ni viure dins un jardí
envoltat d' una tanca.

Educador/a: els colls i les sabatetes de color de rosa , on van anar a parar?

Infants: A terra!

(pag 38) I des d' aleshores,
ja no és pas pel color,
com es poden distingir els
elefants de les elefantes

Després d'explicar el conte, el reconstruïm mitjançant les preguntes del
qüestionari:

- Us sembla que les elefantes estan contentes tancades a la tanca menjant
anèmones i peònies ?
- Els elefants juguen lliurement mentre les elefantes són a la tanca i miren com
s'ho passen bé jugant, xipollejant al riu , rebotant- se al llot i fent la migdiada
sota els arbres , us sembla bé ?
- La Margarida menjava les flors però no es tornava de color rosa. Creieu que ella
estava trista perquè volia ser rosa o perquè els seus pares volien que fos com les
altres elefantes ?
- Quan és que la Margarita està contenta?
- Per què Margarita va decidir sortir de la tanca ?
- Per què creieu que primer les altres elefantes la miren espantades, després
perplexes, després encuriosides i finalment mortes d' enveja?
- Per què les elefantetes més valentes van començar a sortir de la tanca ?
- Us ha agradat ? Per què ?

LA CAROTA D' ELEFANT I D' ELEFANTA

Preparació prèvia

L' educador/a preparà les fotocòpies de les carotes d' elefants/es.

Desenvolupament de l' activitat

Aquesta activitat es realitza en gran grup.

Un cop acabada la carota, l'educador/a donarà a l' alumnat la següent consigna:

"Ara anem a fer teatre!!! Sereu els protagonistes del conte... Qui voldrà ser la
Margarida? I qui voldrà ser el seu pare? I qui voldrà fer de mare de la Margarida?
... la resta serem les seves amigues i els seus amics.

Penseu de quin color ha de ser la vostra carota, la pinteu, la retalleu , li posarem la goma perquè us quedi subjecta a la cara i ...a fer teatre!!!

Durada

Aproximadament 30 minuts

Material

Les plantilles de la carota d' elefant/a

Colors de plastidecor, de color rosa i de color gris

Tisores

Gomes per subjectar les carotes

ELS COLORS

Desenvolupament de l' activitat

L' educador/a diu: recordeu que l' altre dia vam explicar el conte de Rosa Caramel, en que les elefants eren rosades i portaven coll i sabatetes també de color rosa , i els elefants eren grisos i no portaven cap guarniment?

Infants : Sííííí!!

Educador/a : doncs ara farem un experiment.!!! Va!, tots i totes drets! Ens traurem la bata i la deixarem a la cadira.

Educador/a : Ara ens mirem i ...De quin color és la roba que portem ?

Infants : El meu.....és, la meva.....és

Educador/a : Mireu, us posareu per parelles i anirem a la pissarra, farem dues columnes una per a les nenes i una altra per als nens.

Cada un de vosaltres posareu el nom de la seva parella on correspongui i al costat del nom hi fareu, amb els guixos de colors, taques dels colors que sigui la seva roba.

Educador/a: Veieu quins colors més bonics que han sortit ?

A veure... creieu que hi ha colors que són més per a nenes? I que hi ha colors que són més per a nens?

Observarem el mosaic de colors que han creat, comentarem els colors que han sortit i veurem si es confirma la hipòtesi de que hi ha uns colors que porten més els nens i uns altres que porten més les nenes.

Durada

De 20 a 30 minuts aproximadament.

Material

Guixos blancs i de colors.

En una altra sessió podem anar a representar el conte a un altre nivell del parvulari

LA MARGARIDA I LES SEVES AMIGUES I AMICS

Desenvolupament de l' activitat

Educador/a : Recordeu la Margarida?, com estarà ara?, i les seves amigues i amics, on deuen ser? Mireu, fareu un dibuix de la Margarida i les seves amigues i amics ,ara hi podeu fer el fons que vulgueu,... que són en un jardí, jugant al riu...el que vulgueu. Després pinteu el dibuix.

La mestra (o el mestre) deixarà que cada alumne/a triï el color que vulgui.

Durada

Uns 15 minuts aproximadament

Material

Paper blanc

Llapis

Colors de plastidecor

Un cop finalitzat, l' educador/a analitzarà els dibuixos , classificant- los en:

	Nº nens	Nº nenes
Elefantes rosades		
Elefantes grises		
Elefantes d' altres colors		

Aquesta activitat servirà per avaluar l' assoliment del missatge del conte: la diferenciació de rols assignats a cada un dels sexes.

AVALUACIÓ

Partirem dels objectius i continguts proposats per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts. L'educador/a observa les accions dels infants, en les activitats proposades

La tècnica que s' utilitza és una llista de control individual.

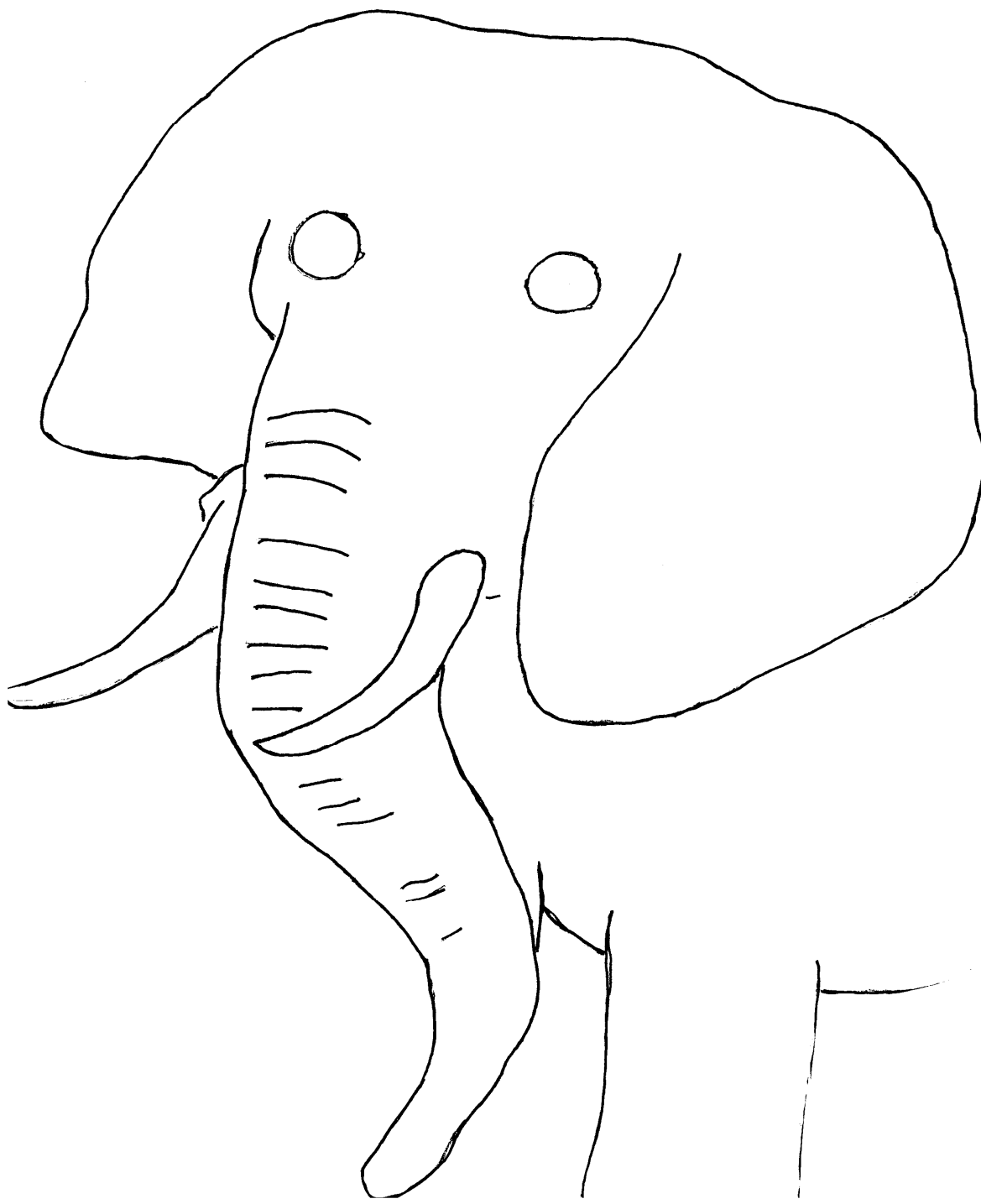
Nom:	Edat:		
Data:	Activitat:		
Ítems	Sí	No	
Manté l' atenció quan s'explica l' activitat			
Mostra interès per les activitats proposades			
Participa en els diàlegs			
Recorda i reproduïx el conte			
Sent satisfacció pel resultat obtingut en l' elaboració de la carota i del dibuix de les elefantes i dels elefants			
Entén el missatge del conte			
Col·labora en la recollida del material			
Marca la casella amb una creu			

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

PINTA I RETALLA LA CAROTA

UNITAT DIDÀCTICA 2

UNA CATÀSTROFE AFORTUNADA

Conte: Una catàstrofe afortunada ². Adela Turín. Il·lustracions de Nella Bòsnia. Editorial Lumen. Barcelona 2001.

INTRODUCCIÓ

Una catàstrofe afortunada és el nom del conte en què es basa aquesta unitat didàctica.

Està pensada per a l' alumnat de P-5, perquè són nenes i nens que ja acaben el cicle d' Educació Infantil i poden entendre i imaginar-se totes les peripècies que els passen a la família Ratolí. Després podran representar verbalment el que passa al conte, a través del titella que confeccionarem, perquè tenen la capacitat de representar simbòlicament les accions del conte.

Aquest conte forma part, conjuntament amb Rosa Caramel, de la col·lecció "A favor de las niñas" que té com a objectiu tractar el sexisme i els rols de gènere a l' aula.

El tema principal són els diferents rols assignats a un i altre sexe en el procés de socialització durant els primers anys de vida.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Centrar l' atenció mentre l' educador/a explica el conte
- Entendre les intencions comunicatives a partir del gest i l' entonació
- Participar verbalment en el diàleg , conduït per l' educador/a.
- Memoritzar i reproduir el conte.
- Entendre el missatge del conte:
 - Reconèixer la importància de la feina de casa.
 - Canvi de rol del pare.
- Gaudir de l' activitat plàstica (elaborar un titella de pal, per fer la representació del conte)
- Col·laborar activament a l' hora de recollir el material.

² Aquest conte està exhaurit i no es troba a les llibreries, es pot trobar als centres de recursos pedagògics i a les biblioteques públiques, www.bcn.es/biblioteques. També hi ha la possibilitat de veure'l amb animació, hi ha un web: www.acotedesfilles on està penjat i es pot veure amb el canó en pantalla gran, està parlat en castellà –sud-americà, però se li pot treure el so i explicar-lo directament.

CONTINGUTS

Eix transversal de l' Educació no discriminatòria(per raó de sexe...)			
Continguts	Area 2. Descoberta de l'entorn natural i social	Area 3. Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal	Area 3. Intercomunicació i llenguatges:llenguatge plàstic.
Conceptuals	- Relacions familiars: la mare al principi està en segon pla, després descobreix les seves possibilitats. - Canvi de rol del pare	- El llenguatge oral com a instrument de comunicació. - El llenguatge oral com instrument per representar la realitat fictícia del conte	- El llenguatge plàstic com a instrument de comunicació per representar el món imaginari dels Ratolí
Procedimentals	- Observació i reconeixement de les característiques dels personatges, a partir de les il·lustracions	- Comprensió oral del missatge emès. Incursió al món fantàstic de la família Ratolí - Memorització i representació del conte. - Adquisició de vocabulari nou: - catàstrofe	- Aplicació de tècniques bàsiques: pintar, retallar, enganxar.. per a fer el titella de pal
Actitudinals	- Participació i col·laboració en l'activitat d' escoltar contes. - Iniciativa i interès pel conte	- Interès i expectació davant les explicacions adultes. - Motivació per fer prediccions sobre el que passarà.	- Bona predisposició cap a l' activitat plàstica. - Satisfacció en acabar una obra (el titella) amb cura i interès. - Hàbit de recollida del material

Preparació prèvia

Cal que l'educador/a prepari el ritual tot adequant un espai especial per a explicar contes , buscant un racó de la classe, i també baixant una mica la intensitat de la llum, per tal de crear una atmosfera propícia que inciti als infants a desvetllar la imaginació, a deixar-se portar a un món fantàstic, irreal i llunyà.

És important que l' educadora s' hagi après el conte i que no l' hagi de llegir , sinó que el vagi narrant a mesura que vagi passant les pàgines, ja que quan es llegeix un conte s' està lligat al llibre i, si ja se sap es pot explicar de forma lliure, donant-

hi expressió, i es pot improvisar si es considera adient, per tal d' estimular la imaginació dels infants. En acabar iniciarem un diàleg que hauré preparat tenint en compte la perspectiva de gènere , en el qual les nenes i els nens hauran de reviu el conte i, entre totes i tots en farem una nova versió, semblant, però segurament una mica diferent d' aquella que han escoltat.

Cal tenir en compte que la funció de la persona educadora és la d' acompanyar l' alumnat en les seves descobertes, escoltant les seves aportacions, sense imposar el seu model, però orientant-los cap a noves visions de la realitat.

Desenvolupament de l' activitat

Organització del grup:

Posarem les nenes i nens asseguts en rotllana i llegirem el conte en veu alta, amb pauses, ensenyant-los les il·lustracions convidant-los que facin prediccions sobre el que passarà a continuació.

Aquest conte és per a alumnes més grans, de primària, però l' he trobat molt divertit i he adaptat el text, reduint-lo per poder-lo treballar amb l' alumnat de P-5. Atès que el conte és molt llarg, i a més té dues parts clarament diferenciades, he pensat d' organitzar-lo en dues sessions. En iniciar la segona sessió farem un recordatori de com era la família Ratolí , què els hi havia passat i recordarem quines prediccions havíem fet sobre el que els passaria...

Conte

(pàg.6) Abans de la catàstrofe, la família Ratolí vivia dins un cau modest d' un apartament confortable d' un barri elegant.

(pàg 9) El senyor Ratolí tenia bona presència, estava molt orgullós dels seus bigotis i de la seva veu gruixuda de cap de família. Flora Ratolí era dolça, modesta i submissa. Ella cuidava perfectament els seus fills -el Teddy i el Toby- i les seves filles -la Nancy, la Nora, la Nelly, la Nicky, la Nanette i la Nina- i es passava el dia netejant, ordenant, rentant, planxant, cuinant...

Educadora/a : Quants fills i filles tenia la família Ratolí?, digue'm els noms i els contem?

Infants: Teddy, Toby, Nancy, Nora, Nelly, Nicky, Nanette i la Nina....8, dos fills i sis filles.

(pàg 10 i 13i 14) Abans de la catàstrofe, els dies eren avorrits a Can Ratolí, però després de sopar, el senyor Ratolí explicava als nens les seves aventures de joventut. Les misterioses piràmides d' Egipte no tenien cap misteri per a ell, ni les bodegues dels vaixells pirates en els quals havia donat la volta al món.. Aquestes històries també agradaven a Flora Ratolí, però mai no tenia prou temps per escolar-les, perquè havia de recollir la taula i rentar els plats.

Educador/a: Què feia la mare, quan el pare explicava les seves aventures?

Infants: Rentava els plats.

(pàg. 17) El senyor Ratolí era president director general de la SOCORA (Societat per al Control de Rateres) i sempre deia que tenia molta feina.

Educador/a: Us sembla que els Sr. Ratolí tenia molta feina?
Infants : Noooooooooo!!!

(pàg. 18) Abans de la catàstrofe, el senyor Ratolí, cada matí feia cap a l' oficina , per les tardes tornava a casa cansat i ...Què volia el senyor Ratolí? Volia tranquil·litat, el seu diari, les seves sabatilles, calma, ordre , els nens muts... i naturalment , el sopar.

Educador/a: Què feia el Sr. Ratolí, al tornar de l' oficina?
Infants: Ilegia el diari.

(pàg. 22) Però un dia es va produir la catàstrofe!
L' horror: onades d' aigua van negar el cau dels Ratolí. S' havia trencat una canonada i la llar confortable va quedar a la deriva: els lletets, el bufet, la cuina i fins i tot la butaca del senyor Ratolí.

I...l' educador/a tanca el conte i diu : i ara ... què us sembla que passarà?
Infants: ...jo crec.....
Educador/a: i tu què creus que passarà?....
" : seguirem un altre dia..., a veure qui ha tingut raó i ha endevinat el que passarà!!!

(Aquí acaba la 1era. Part . seguirem en una altra sessió)...què passarà?

Durada de l' activitat

Uns 15 minuts aproximadament.

2a sessió del conte Una catàstrofe afortunada.

S' inicia la 2a part del conte... recordem que...

Educador/a: Recordeu què li havia passat a la família Ratolí?
Infants : Síííí.....que es va omplir la casa d' aigua.....
Educador/a: doncs continuem ..., anem a veure que els va passar!!!

L' educador/a adopta una veu especial, de misteri ...

(pàg. 23) S' estengué el pànic. El senyor ratolí era a la feina i Flora va haver d' organitzar tota sola el salvament. Va pujar els seus vuit fills damunt una taula capgirada, que ella havia transformat en una barca improvisada.

Educador/a: Creieu que la Flora estava espantada?
Infants: Nooooooooo
Educador/a: I els ratolins i les ratolines, que estaven espantats/des?
Infants: Sí....una mica.....

(pàg. 25) Hores més tard de la catàstrofe, tots estaven sans i estalvis, i ben secs dins el calaix d' una calaixera. En un tres i no res, la Flora muntà vuit lletets i s' espavilà a fer una bona sopa.

(pàg. 26) Aquell vespre , el senyor Ratolí arribà molt tard. Va trobar casa seva inundada.
Les petites petjades el van dur fins a la seva família, que dormia profundament dins el calaix...Aquell vespre, ni sabatilles, ni diaris, ni aperitiu ni tan sols televisió.

(pàg. 28)Ara tot era diferent. Amb els seus fills , que trobaven aquella nova vida molt divertida Flora va començar a explorar el barri per trobar una nova llar...

Educador/a: Mireu que decidida que va la Flora, amb la seva mainada!

(pàg. 30) Després de la catàstrofe, van arribar els descobriments!
Corrien d' una caixa a un cistell, d' una sabata a una joguina vella, pujaven i baixaven escales...

I al vespre, els nens explicaven molt excitats les aventures del dia al senyor Ratolí

Educador/a: Fixeu-vos que somrients que estan tots i totes...

(pàg. 33) En una expedició a un bagul de joguines van trobar una guitarra, la Flora comprà de seguida el curs de guitarra en dotze lliçons i, ben aviat, ella i la Nelly la tocaven prou bé. El Teddy i el Toby van descobrir que tenien bona veu i les bessones, Nancy i Nora, feien anar les castanyoles. I del calaix van començar a sortir els ecos dels concerts i les cançons.

Educador/a: Apa! Que divertit!!! Mireu què han trobat?

(pàg. 35) A la nit el senyor Ratolí trobava els seus fills tan contents per les cançons que renuncià a explicar les seves aventures . Però no va renunciar a la bona cuina i es va posar a cuinar. Aviat va cuinar tan bé com la Flora, i els nens aplaudien quan ell duia a taula un dels seus plats.

Educador/a: Que veieu al Sr. Ratolí com està cuinant?

" I què fan els seus fills i filles?

Infants : estan jugant....

Educador/a: que bé que s' ho passen, oi?

(pàg. 36) Ara, ja tot s' ha assecat a l' antiga llar dels Ratolí i la família Rosec ha decidit instal·lar - s'hi. Però la família Rosec no sap que un lampista poc escrupolós no ha acabat d' arreglar bé la canonada...

Educador/a: Uiii! Que poc s' ho pensen els Rosec el que els pot passar? Oi, nens i nenes???

Infants: ui! Ja veuran!!!

Després d' explicar el conte, el reconstruïrem mitjançant les preguntes del qüestionari:

Els Ratolí vivien tranquils a casa seva , què feien cada dia ?

Com era la seva mare ? quina era la seva feina?

Què feia el pare quan arribava a casa ?

Què feia el pare després de sopar ? i la mare ?

Un dia va passar una catàstrofe ,sabeu què és una catàstrofe?

Què va fer la mare ?

Ara no tenien casa, vivien dins d' un calaix, què van fer la Flora i els seus vuit fills?

Què van trobar en una de les seves expedicions?

Amb totes aquestes aventures el Sr. Ratolí va descobrir que també podia cuinar ... qui cuinava millor, la Flora o el seu marit?

Durada de l' activitat

Entre 15 i 20 minuts aproximadament.

Un titella de pal

Preparació prèvia

Aquesta activitat la farem després d' acabar d'explicar el conte. Abans de començar a explicar-lo ja hauréu preparat tot el material necessari, per poder-la dur a terme immediatament per aprofitar la motivació dels nens i de les nenes i la il·lusió que tenen per fer el titella.

Desenvolupament de l' activitat

L' educador/a diu a l' alumnat:

“Mireu, ara farem un titella de pal, i després representarem el conte fent parlar als titelles!!!”

En primer lloc, tenim la família Ratolí: el pare, la mare (Flora) els dos fills i les sis filles. Tots i totes farem un titella, i com que nosaltres som els que farem el teatre, doncs podem decidir que augmentarem la família, i a més entre tots i totes tindrem dues famílies : la família Ratolí i la família Ratolà.

Qui vol fer de Sr. Ratolí,? I de Sr. Ratolà? Qui vol fer de Flora? Qui vol fer de Sra. Ratolà? I de fill? I de filla?

Doncs, va, primer pintarem la plantilla, després la retallarem, després l'enganxarem al pal i ...Ja està!!! Ja podrem entrar en acció!!!

- Representaran el conte amb els titelles de pal que hauran fet.

Espai

Per a fer la representació retirarem les taules i les cadires de l' aula, perquè caldrà moure's per l' espai fent veure que van amunt i avall , buscant on situar la nova llar.

Durada

Entre 40 o 45 minuts.

Materials

Plantilla de tots els components de la família Ratolí, en suficient número per a que tots i totes puguin triar el personatge que vulguin.

LES FEINES DE CASA

Preparació prèvia

Fer les fotocòpies de les fitxes proposades.

Desenvolupament de l' activitat

Estem asseguts a la rotllana, després d' explicar la primera part del conte. És un bon moment per a parlar de les activitats dels seus pares i mares

Educador/a: A veure, ara explicareu que fa el vostre pare i la vostra mare durant tot el dia, si treballen, on treballen, quina és la seva feina....

I quan són a casa, qui fa.....?

- 1) Que cadascú expliqui què fan el seu pare i la seva mare durant tot el dia.
- 2) Que expliquin qui fa les diferents feines de casa

Després treballarem les fitxes preparades:

- 1) Qui ha d' estendre la roba?
- 2) Qui ha de fer el dinar?
- 3) Qui ha de rentar els plats?

Primer les comentarem i després hauran de pintar la persona o persones que ells i elles creuen que han de fer les feines.

Durada de l'activitat

15 o 20 minuts aproximadament.

Espai

L'activitat tindrà lloc a l' aula. Primer la conversa la farem a la rotllana, i després les fitxes les farem a la taula.

Materials

Les fitxes:

Qui ha de fer el dinar?

Qui ha de rentar els plats?

Qui ha d'estendre la roba?

(Aquestes fitxes ens serviran per avaluar si han entès el missatge del conte o no).

Les fitxes pertanyen al llibre:

Coeducación: Detección de ideas previas en Educación Infantil. Seminario de Coeducación del Movimiento Cooperativo de Escuela Popular de Granada. Instituto Anddalu de la Mujer. Granada 1995.

Autoras: M. Angeles Cantero Rosales, Isabel M. De Haro Oriola, Mercedes Baticón Clavero, Emilia Barrios Rodríguez, M. Carmen Baena Chiroso, Concha García Alonso, M. Carmen González, Isabel Pomares Alonso.

AVALUACIÓ

La persona educadora parteix dels objectius i continguts proposats per avaluar cada activitat. Així doncs, l' avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb

cadascun dels objectius i continguts. L' educador/a observa les accions dels infants en les activitats plantejades.

La tècnica que utilitza és una llista de control individual. Tot i així , si l'educador o l' educadora que condueix l' activitat després vol incloure algun aspecte que ha observat ho pot fer, però ja ho fa amb una altra tècnica com l' anecdotari.

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Manté l' atenció quan s'explica l'activitat.	Sí	No
Mostra interès pel conte		
Participa en els diàlegs		
Memoritzza i reproduïx el conte		
Entén el missatge del conte		
Gaudeix de l'activitat de fer el titella de pal		
Col·labora a l'hora de recollir		
Marca la casella amb una creu		

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

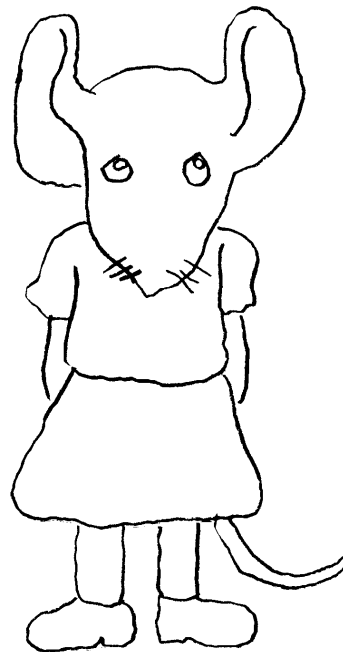
PINTA I RETALLA LA FLORA RATOLÍ

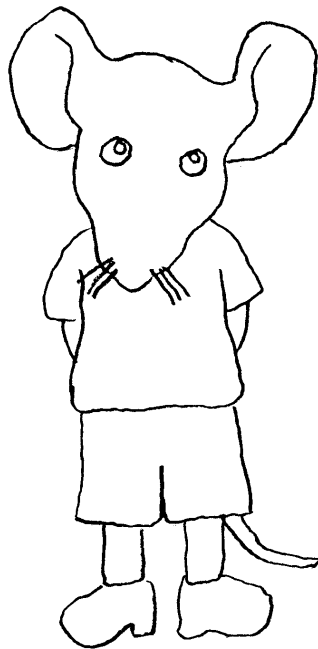
PINTA I RETALLA EL PARE RATOLÍ

PINTA I RETALLA LA NANCY

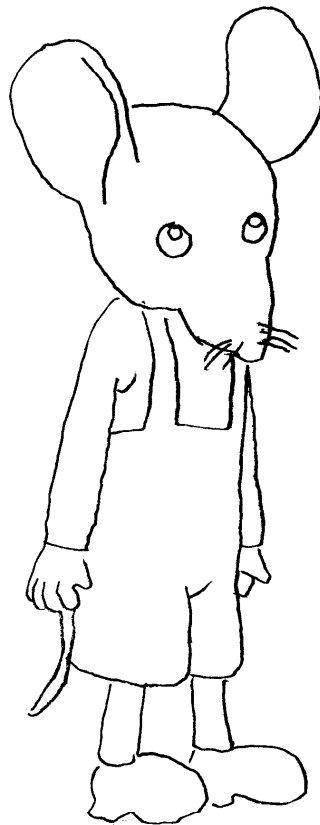
PINTA I RETALLA EL TEDDY

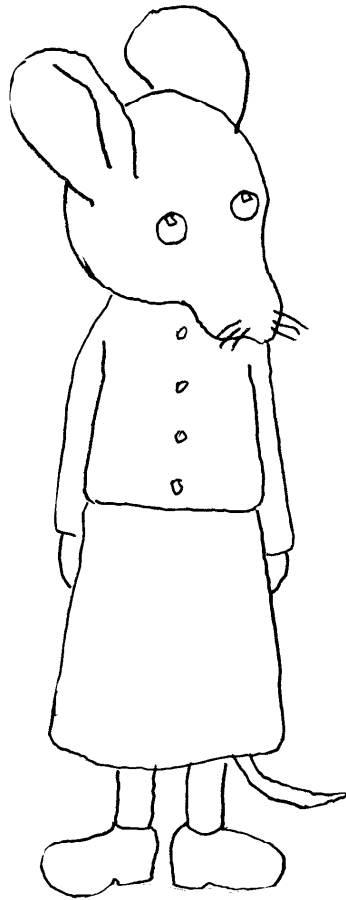
PINTA I RETALLA LA NORA

PINTA I RETALLA EL TOBY

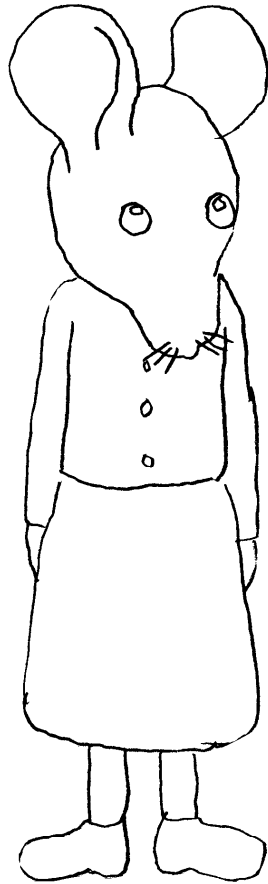
PINTA I RETALLA LA NICKY

PINTA I RETALLA LA NINA

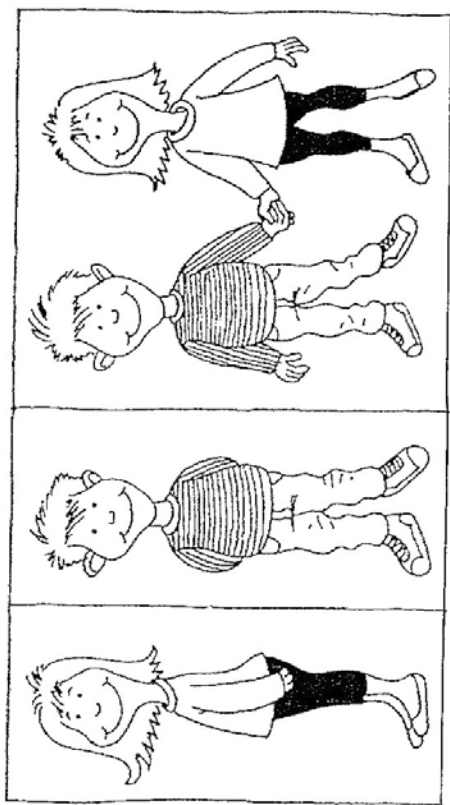
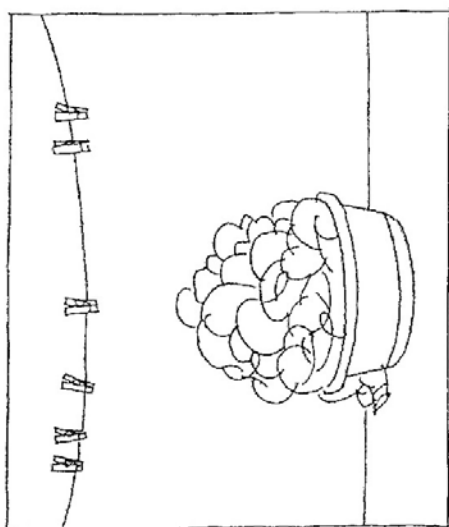
PINTA I RETALLA LA NANETTE

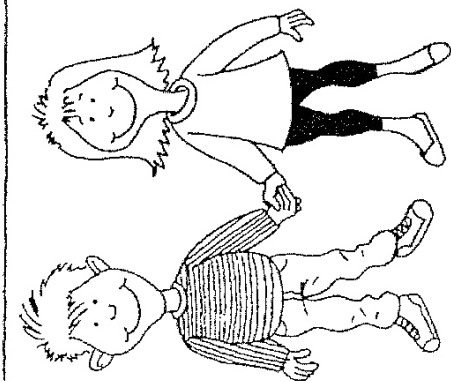
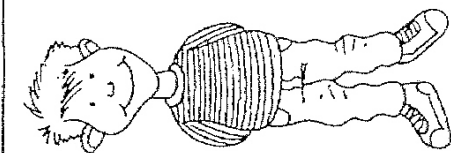
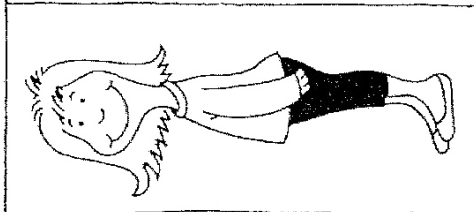
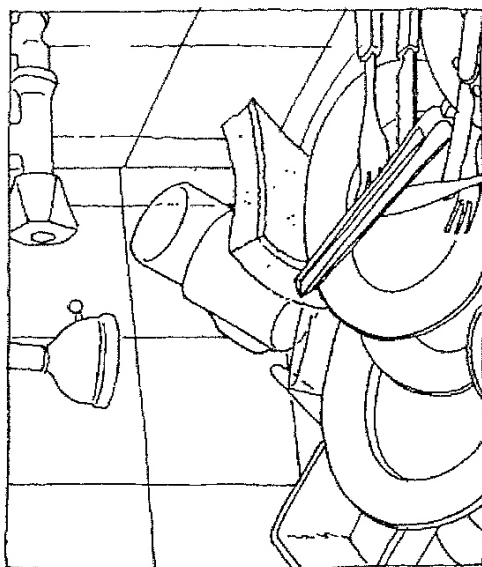
PINTA I RETALLA LA NELLY

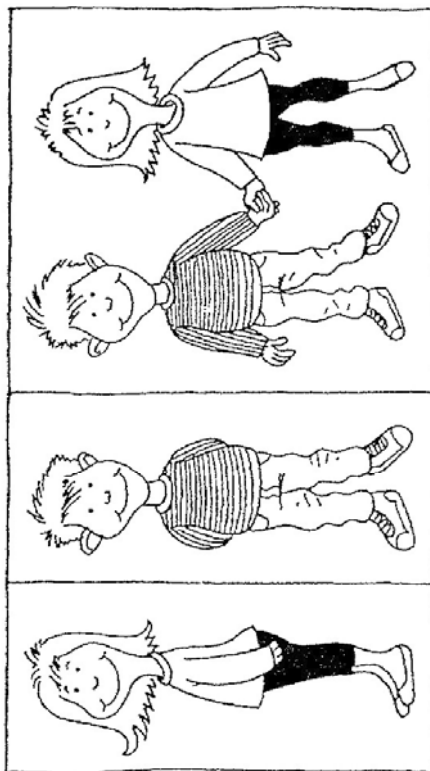
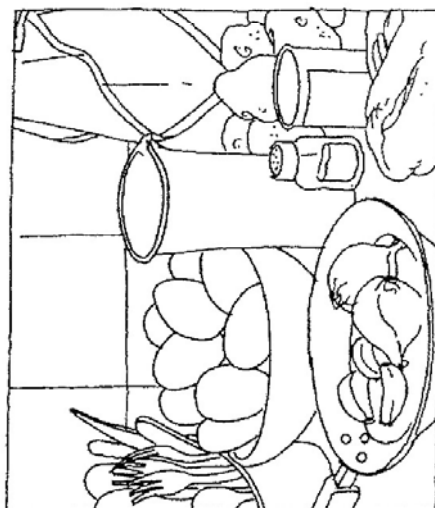
QUI HA D'ESTENDRE LA ROBA?

QUI HA DE RENTAR ELS PLATS?

QUI HA DE FER EL DINAR?

UNITAT DIDÀCTICA 3

L' ANNA FA CINC ANYS

INTRODUCCIÓ

Aquest conte planteja una nova forma de família: dues mares adopten una nena i un nen de Madagascar. L'adopció és, cada vegada més sovint, un fet bastant habitual en el nostre entorn, la situació més inusual és la de que siguin dues mares les que adoptin dos infants. Però aquesta situació serà cada vegada més sovintejada i, aquest conte ens pot servir per a que les nenes i els nens, l'acceptin com un fet normalitzat.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Seguir el fil del relat del conte
- Comprendre, mitjançant l' entonació i el gest del qui parla, les diferents intencions comunicatives.
- Gaudir escoltant contes i narracions.
- Mostrar interès per mirar el planisferi.
 - Participar i col·laborar en la confecció del mural : el poble i la ciutat.
 -

CONTINGUTS

Eix Transversal per a l' Educació no discriminatòria (per raó de sexe...)			
Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social	Àrea 3 . Intercomunicació i llenguatge:llenguatge verbal	Àrea 3 Intercomunicació i llenguatges:llenguatge plàstic.
Conceptuals	-La família com grup de persones que s'estimen i tenen cura les unes de les altres. -L' illa de Madagascar -Diferències i semblances entre el poble i la ciutat.	-El conte com mitjà de representació d'una realitat de ficció.	-El llenguatge plàstic com instrument de representació

Continguts	Àrea 2	Àrea 3.	Àrea 3.
Procedimentals	- Observació indirecta de l'illa de Madagascar, mitjançant les imatges del conte - Situar l'illa de Madagascar en el planisferi	- Realització de diferents formes de comunicació: inici de la descripció. - Adquisició de vocabulari nou: illa, Madagascar, cocodrils, lèmurs, micos, camaleons	- Utilització de tècniques com a mitjà de representació: el collage. - Aplicació d'hàbits de neteja.
Actitudinals	- Participació i col·laboració en l'activitats col·lectives.	- Interès i expectació per l'explicació del conte.	- Participació en activitats de grup. - Valoració de la pròpia producció plàstica. - Satisfacció per acabar una obra feta amb cura i interès.

Preparació prèvia

Cal que l'educador/a prepari el ritual adequant un espai especial per a explicar contes, buscant un racó de la classe, i també baixant una mica la intensitat de la llum, per tal de crear una atmosfera propícia que inciti els infants a desvetllar la imaginació, a deixar-se portar a un món fantàstic, irreal i llunyà.

Desenvolupament de l'activitat

L'educador/a conduirà els infants al racó del conte, on seuran a terra en rotllana. A mesura que es vagin mostrant les imatges, podem fer algunes intervencions per remarcar aspectes que ens interessin. Després farem les preguntes del qüestionari i iniciarem la conversa.

Explicarem el conte en veu alta i anirem ensenyant les làmines, posant de manifest la història d'amor de la família: dues mares, el Pol i l'Anna.

El conte:

Avui és un dia molt especial, l'Anna fa cinc anys i ha convidat uns quants amics i amigues per celebrar-ho.

- Jo faré el pastís d'aniversari, que ara ja sóc gran- diu l'Anna.

- I tu, Mama, m'ajudes una mica, d'acord?

- D'acord- diu la Mama.

- Si no deixes de menjar, te l' acabaràs abans de posar-lo al forn.

L' Anna es llepa els dits tot rient.

- Explica'm la meva festa d' aniversari de quan tenia dos anys- demana l' Anna.

- D' acord...- somriu la Mama.

El dia del teu aniversari, la Mare i jo fèiem les maletes per agafar l' avió cap a Madagascar.

Vam posar roba per a nosaltres dues, per A tu i per a en Pol.

En Bambú i en Mimí estaven molt contents i es van amagar entre la roba per acompanyar-nos en el viatge.

Educador/a: Mireu què contentes estan les dues mares, sabeu perquè?

Infants: perquè van a buscar l' Anna i el Pol

Tu vivies amb altres nens i nenes a Madagascar. Eres molt petita aleshores. Aquell dia et van explicar que celebraries un aniversari molt especial, perquè molt aviat tindries dues mares que et vindrien a buscar.

I així va ser!

Un avió molt gran ens va portar fins a Madagascar, on ens estàveu esperant els dos nens més macos del món, tu i en Pol.

Vam viure uns mesos tots quatre en aquella illa tan gran de l' Oceà Índic.

La ciutat era plena de gent, cotxes i soroll.

Molta gent vivia malament, al carrer, sense casa i amb poc menjar.

Però aquella illa tenia moltes coses boniques i nosaltres les volíem conèixer.

Educador/a: les dues mares se'ls estimen molt, oi que sí?

Així que vam agafar autocars, cotxes i algun avió per voltar una mica.

Educador/a: apa! Deuria de ser molt grans si van haver d' agafar un avió i tot!!!

I vam veure moltes coses!

Vam conèixer nens i nenes que vivien a pobles molt bonics.
Vam veure muntanyes molt verdes, rius molt grossos, lèmurs juganers i camaleons de tota mena.
Molts dies els vam passar en un racó màgic de l' illa.

Vivíem en unes cabanes a poques passes del mar.
Tu jugaves amb els cocos petits de les palmeres i en Pol anava de quatre grapes amunt i avall de la platja.
I saps de qui et vas fer molt i molt amiga?

D'un cocodril que vivia en una bassa, entre el mar i la nostra cabana.
- Era molt gros?- pregunta l' Anna.
- I tant que ho era. Però tu no et feia gens de por.
- A en Pol li agradava?- vol saber l' Anna.
- Sí- fa la Mama amb el cap.

Educador/a:- A vosaltres us agradaria fer com l' Anna i en Pol, jugar amb camaleons, i Cocodrils?... No tindríeu por?

Saps? En Pol era especialista a fer unes ganyotes molt divertides, i la gent deia que feia el camaleó.
- Eren macos els camaleons?- pregunta l' Anna, com si fos la primera vegada que escoltés aquella història.
- Molt macos. Tu en vas tocar algun i tot. Eres molt valenta.

Educador/a: Què bé que s'ho van passar, quina aventura!!!

Després, tots plegats vam agafar un avió cap aquí.
Teníem moltes ganes d' ensenyar-vos la vostra nova casa.

- Mira, el pastís ja està fet! Només cal posar-hi les espelmes- diu l' Anna tota contenta.
- Serà molt bo!
- Anem a veure el que han preparat la Mare i en Pol?- pregunta l' Anna mentre es treu el davantal.
- Caram, que bonic!- crida molt emocionada.

- Tot està apunt- diu la Mare

Educador/a: Quina festa més maca li han preparat les dues mares!!!

A la tarda van començar a arribar els convidats.

En Pau, la Núria, la Tatiana...i la Sara i en Jordi, que també van néixer a Madagascar.

En Pol estava molt content amb la festa de la seva germana. L'ajudava a obrir els regals, a repartir els gots...

Tots s' ho van passar molt bé i, ara, l' Anna Ja és una mica més gran.

Reviurem el conte mitjançant preguntes:

-L' Anna i en Pol van néixer en una illa , que es diu MADAGASCAR, amb què hi van anar? amb tren ?, amb cotxe? amb avió ?..

Heu anat alguna vegada en avió ?...i en vaixell? ...i en tren? Què és el que us agrada de cada un?

Quins animals surten en el conte ? els heu vist alguna vegades ? On els heu vist : al zoo, en un conte, en un reportatge de la TV...?

Aquella illa és diferent del nostre país, aquí tenim camaleons ? i cocodrils ?

- El color de la pell de l' Anna i la del Pol és més fosca que la dels altres nens i nenes amiguets seus ? perquè creieu que passa això?

- En Pol i l' Anna van ser adoptats per la mare i la mama, coneixeu algun nen o nena que hagi estat adoptat?i adoptat per dues mares?

- Creieu que la Mare i la mama de l' Anna i el Pol els estimen igual que us estimen a vosaltres el vostre pare i la vostra mare?.

Durada

Uns 30 minuts aproximadament.

Material

El conte.

LES FAMÍLIES

Aquesta activitat ens servirà com avaluació per si han entès la intenció del conte.

Educador/a: Mireu, ara farem un dibuix de la part que més us ha agradat del conte.

Després els penjarem a la pissarra i comentarem els dibuixos. Cada nen i nena explicarà el seu dibuix.

Observarem si surt la representació de les dues mares i com l'expliquen .

L'ILLA DE MADAGASCAR

Preparació prèvia

Buscarem un planisferi, i una taula petita.

L' haurem de tenir a punt, ja abans de començar a explicar el conte, perquè farem l'activitat a continuació

Desenvolupament de l' activitat

Farem seure els nens i les nenes en rotllana, posarem una taula petita al mig per a que tothom puguin veure bé el planisferi.

Educador/a: Mireu, ara buscarem on és l' illa on van néixer l' Anna i el Pol.

Fixeu-vos, primer buscarem Catalunya –i Espanya- , veieu que estan al costat d'altres països, com França, Itàlia,...

Si volguéssim anar a França , i podríem anar en cotxe?

Infants: “ Síííííííí”

Educador/a: però fixeu-vos , al voltant de Madagascar , què hi ha?

Infants: “Aigua”

Educador/a: si hi ha aigua, s'hi pot anar en cotxe ?

Infants : “noooooooooo, no hi ha carreteres per poder-hi anar en cotxe !!!”

Educador/a: Ah! Això és perquè és una illa.

Educador/a: I com hi podem arribar? Que ho sabeu?

Infants : Amb avió.....o en vaixell.

Educador/a: Algú de vosaltres coneix alguna illa?

“ - Que potser algú de vosaltres ha anat a Mallorca o a Menorca o a Eivissa ?

Són les nostres illes, vull dir que hi podem anar fàcilment, perquè son a prop i el viatge no dura gaire .

Voleu mirar alguna altra cosa al planisferi?

Voleu fer alguna pregunta més?

Durada

Aproximadament 10 o 15 minuts, depèn de les preguntes que se'ls hi puguin acudir a l' alumnat.

Material

Un planisferi

Una tauleta.

EL POBLE I LA CIUTAT

Preparació prèvia

Buscarem revistes amb fotos de pobles (buscarem imatges d' aquelles coses que es troben als pobles i que no es poden trobar a les ciutats, i per tant que són aspectes diferenciabls, que els identifiquen) i de ciutats i prepararem les tisores i

la pega per a fer, després del diàleg, un mural amb les diferents coses que hi puguem trobar en un i altre indret.

Desenvolupament de l' activitat

Posem l' alumnat en rotllana, per a fer la conversa, després haurem d' anar a la taula per confeccionar el mural.

Educador/a: "Tal com vam veure en el conte de L'Anna fa cinc anys, ells dos vivien en una ciutat de Madagascar, us n'en recordeu ?".

Infants: "Si!!!!!!!!!!!!!!".

Educador/a: Què hi havia a la ciutat?, què hi ha a Barcelona, que és una ciutat?

Infants: ".....".

Educador/a: I després , cap a on van anar, què us n'en recordeu?

Infants: " Sííííí , van anar a visitar l' illa,

Educador/a: I amb que viatjaven?

Infants: " en autocars, cotxes, i també en avió"

Educador/a: I on vivien ?

Infants : en un poble a prop del mar i que tenia cabanes".

Educador/a: I què hi feien allí?

Infants: jugaven a la platja amb els cocos, i amb un cocodril, i amb un ...no recordo com es deia

Educador/a: lèmur?

Infants: Això!

Educador/a: I als pobles, que hi ha aquí, que coneixeu vosaltres , que hi podem trobar?, què hi ha platges? Que hi ha coses que aquí , a Barcelona no les hi podem trobar?.

Educador/a: Doncs mireu, ara retallarem fotos de les revistes i farem un mural. Li farem una ratlla al mig i a una part li posarem les coses de la ciutat i a l' altra les coses dels pobles.

Durada

Entre 30 i 40 minuts

Material

Paper d'embalar

Revistes on hi puguin trobar fotos de ciutats i de pobles.

Tisores

Pega per enganxar

Retoladors gruixuts

AVALUACIÓ

L'educador o l'educadora parteix dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència als ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts . L'educador/a observa les accions dels infants en les activitats proposades.

La tècnica que utilitza és una llista de control individual.

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Ítems	Si	No
Manté l'atenció quan s'explica l'activitat		
Compren la intenció del conte		
Gaudir escoltant el conte		
Participa en el diàleg proposat per l'educador/a		
Mostra interès per participar en l'activitat del planisferi		
Participa i col·labora en la confecció del mural.		
Marca la casella amb una creu		

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

UNITAT DIDÀCTICA 4 NO M' AGRADA EL FUTBOL, I QUÈ ?

Conte: No m' agrada el futbol, i què? Andoni Egaña. Il·lustracions, Mikel Valverde. Editorial La Galera. Barcelona 2000.

INTRODUCCIÓ

"No m'agrada el futbol, i què?" és com s'anomena el conte que dóna nom a aquesta unitat didàctica. Està pensada per a l' alumnat de P-5, tot i que el conte està qualificat per a l'alumnat del primer cicle de primària, però tracta el tema dels problemes que té un nen, degut a que les seves afeccions es surten d' allò que interessa a la majoria dels seus companys, i aquest tema em sembla adient de plantejar-lo a P-5, per a introduir a la conversa la reflexió sobre el conflicte plantejat en el conte

El seu format és més petit que els contes que, habitualment, s'utilitzen al parvulari, és per això que recomano de fer fotocòpies ampliades, i anar-les penjant a la paret del racó d'explicar contes, a mesura que l'anem explicant .

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Participar en el diàleg dirigit pel mestre o per la mestra.
- Mantenir l'atenció a l'explicació del conte.
- Entendre el missatge del conte.
- Participar en les activitats col·lectives.
- Mostrar interès per jugar conjuntament tots i totes.

CONTINGUTS

Eix transversal de l' Educació no discriminatòria (per raó de sexe...)		
Continguts	Àrea 1.Descoberta de l'entorn natural i social	Àrea 3. Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal.
Conceptuals	-Les relacions entre companys i companyes. -Les pròpies possibilitats afectives i de relació amb els companys i companyes	-El llenguatge com a instrument per a representar la realitat de ficció
Procedimentals	- Expressió i manifestació dels dubtes i opinions respecte a situacions viscudes	- Interpretació dels fets, trobar-hi relació de causa-efecte
Actitudinals	- Valoració d'un mateix	- Interès i expectació per les explicacions de la persona educadora

Preparació prèvia

Fer les fotocòpies ampliades de les il·lustracions del conte, per anar-les penjant a la paret destinada per aquest menester, a mesura que l'educador/a el vagi explicant. És important que l' educador/a s' hagi après el conte i que no l' hagi de llegir, sinó que el vagi narrant a mida que vagi mostrant els dibuixos, per tal d'anar creant amb el to de veu adient , l' atmosfera ideal per a fer entrar l' alumnat en el món imaginari dels contes.

Desenvolupament de l' activitat

Aquesta activitat es per a nenes i nens de 5 anys i es realitza en gran grup. L'educador/a conduirà els infants cap a l' espai del " racó del conte" i farà seure l' alumnat a terra en rotllana, es procurarà esmorteir una mica la intensitat de la llum, per tal que es posin en situació d'endinsar-se en l'acció del conte.

S'explicarem tot el conte sense interrupcions, i a l' acabar farem les preguntes del qüestionari i iniciarem la conversa.

Conte

-A mi, la veritat, no m' agrada el futbol.

- La mare diu que abans de néixer, dins la panxa, no feia més que donar-li cops de peu.

- el pare ho explicava als seus amics, orgullós:

" El nano serà futbolista.

Dóna unes puntades que déu n'hi do".

Ara tinc set anys. Encara m' agrada xutar, xuto llaunes, coixins, ..però pilotes no.

- Al pare no li agrada que no m' agradi el futbol.

Preferiria que els dissabtes a la tarda

anéssim junts a jugar a futbol.

Però jo m' estimo més fer altres plans

"Aquest nen és una mica especial", diu a la mare en veu alta perquè jo ho senti.

Començo a pensar que el pare deu tenir alguna malaltia.

A la tele, no vol mirar res que no sigui futbol.

Quan agafa el diari, el primer que fa és llegir les pàgines de futbol.

I cada diumenge va a l' estadi, al futbol.

Diu el pare que, quan era jove, era un bon futbolista

És com l'Iker, un company de classe.

Que com és que no m' agrada el futbol? Doncs no ho sé, m' avorreix córrer rere la pilota.

L' Iraitz, per exemple, juga fatal. No toca ni la pilota. Però es passa tota l'estona d' esbarjo jugant a futbol.

A mi el que m' agrada són els animals.

Sobretot els insectes i els rèptils.

Bé, també m' agraden les gallines, les vaques i els porcs.

Però aquests no els puc agafar amb les mans i ficar-los en pots.

Una vegada, vaig enxampar una sargantana a l' escola, al pati. La vaig ficar dins una bossa de plàstic, vaig fer uns foradets a la bossa, perquè la sargantana pogués respirar, i vaig portar-la a casa.

Quan la vaig ensenyar al pare, se' n feia creus:" No, si quan jo dic que aquest nen és especial.."

Estic fent una col·lecció de bestioles. Però no de cromos, eh, col·lecciono bestioles de veritat. Ja tinc dues sargantanes, un escarabat, tres llagostes i un grill. En total, set pots de vidre.

Estic enfadat amb tots els de la meva classe.

Molt enfadat. No és perquè es burlin de mi.

Tant me fan les seves burles.

Però algú es devia assabentar que guardo els pots en un amagatall de la classe de plàstica. I me n'han robat un. Em falta la sargantana més maca.

Sé que el lladre és un d'ells.

No estic enfadat, només. Estic furiós. Sé que han estat els de la classe. Però no sabia perquè ho volien. Avui, per desgràcia, ho he sabut.

A l'escola som els més petits. Quan sortim al pati, els grans prenen el camp de futbol. Es queden sense porteria.

Se'n van a una altra banda a jugar, i necessiten alguna cosa per marcar la porteria. Fan servir jerseis, motxilles, entrepans, qualsevol cosa.

Doncs, vet aquí que el meu pot de vidre, amb sargantana i tot, s'ha convertit en un pal de porteria

I va passar el que havia de passar.

Des del prat ho vaig veure tot. L'Iker va fer un gol, per celebrar-ho es va tapar la cara amb la samarreta, igual que fa el Ronaldo, i va donar un cop al meu pot, i el va trencar i va trepitjar la sargantana.

Ja tinc un altre motiu perquè no m'agradi el futbol

Tant de bo que l'Iker s'hagués donat un cop de cap contra el pal del pati, en comptes d'ensopegar amb el meu pot.

Aquesta nit he de preguntar a la mare per què tindrà una germaneta.

A la meva col·lecció, hi tinc de tot. Bé, de tot no. Em falta trobar un llangardaix i enxampar-lo.

Però és molt difícil. Però això he enganxat la foto d'un llangardaix a la meva carpeta. L'he retallada de l'enciclopèdia i l'he enganxada a la carpeta. Em passo les hores mortes mirant-lo.

Crec que al pare li passa una cosa semblant amb la foto de quan era jove, aquella on surt vestit de futbolista.

Si de debò hagués estat tan bon futbolista, no li caldrien fotos...

Reproduïrem el conte, mitjançant preguntes:

- A vosaltres us agrada jugar a futbol?
- A qui li agrada jugar a futbol?
- Coneixeu nens que no els agradi jugar a futbol?
- Penseu que els nens que li fan això són amics d'ell?
- Els amics o amigues vostres fan això de burlar-se de vosaltres?
- El protagonista està enfadat amb els nens que li han pres la sargantana però ,

- què fa? S'hi torna?
- Aquí a la classe, hi ha nenes a qui agradi jugar a futbol?
 - Les nenes juguen bé a futbol?
 - Per què?

ELS JOCS

Preparació prèvia

L'educador/a prepararà les fitxes dels jocs.

Desenvolupament de l' activitat

Posarem els infants asseguts de cara a la pissarra,

- Educador/a: Al protagonista no li agrada jugar a futbol, però al pati es pot jugar a altres coses, no?
- A veure, una pregunta per a les nenes, al pati, hi ha algun joc al qual només hi juguin els nens, ?
- Nenes : - el futbol (segurament és el que sortirà)
- Educador/a: i els nens, us han dit que no volen que hi jugueu amb ells?
- Nenes Sííííío no els hi hem dit mai...
- Educador/a: Però , quan els nens juguen a futbol ocupen la meitat del pati, i vosaltres no podeu trepitjar aquell espai?, Això us agrada?
- Nenes: nooooo!
- Educador/a: A veure, perquè jugueu els nens per una banda i les nenes per una altra?, estaria bé que juguéssiu tots i totes junts, i així el pati seria per a tothom!, que us sembla?
- Educador/a: Ara, anem a dir jocs que puguem jugar al pati, que no sigui el futbol. Mireu, anireu a la pissarra i escriureu el nom del joc que hagueu dit, mirarem com l'escriviu i si hi falta alguna lletra, ja us ajudarem entre tots i totes, això no és problema !
- Ara, ho farem diferent, farem una columna de jocs què els agrada jugar a les nenes i una altra amb els jocs a què els agrada jugar als nens. Pot sortir qui vulgui a escriure-ho.
- Educador/a: Sabeu d'algun joc que pugui anar a les dues columnes?
- Ex: la xarranca, el mocador...
- Educador/a: Pregunto a les nenes: teniu ganes de tenir tot el pati per a tothom? Que hi pugueu jugar tots alhora?
- Infants: sííííííí!
- Educador/a: Mireu, això no vol pas dir que els nens ja no podreu jugar mai a futbol, però hi haurà dos dies a la setmana que jugarem tots i totes junts, al mateix joc ...
- A més, hi ha alguna nena que li agradaria jugar a futbol, però no en sap?
- Podríem fer un grup prou gran per a fer-ne un equip?
- Doncs a veure, si n'apreneu força i arriba un dia en què pugueu jugar

les nens i els nens en un mateix equip, a veure què diran els nens, llavors!!!

***I ara farem unes fitxes,

Educador/a: En la fitxa ..., a què estan jugant?

Infants: A agafar...

Educador/a: Hi ha tres grups jugant, qui juga en el primer grup ?

Infants: Només nens.

Educador/a: I en el segon grup?

Infants : Només nenes

Educador/a: I en el tercer grup?

Infants Nenes i nens.

Educador/a: Amb quin grup us posaríeu a jugar?

Educador/a: En la fitxa ... a què estan jugant

Infants: a la xarranca

Educador/a: Aquí també hi ha tres grups

Ja heu vist com van, heu de pintar el grup en el que us posaríeu a jugar.

Educador/a: En aquesta fitxa, a què estan jugant?

Infants: A futbol,

Educador/a: doncs aquí, fareu el mateix, pintareu el grup en el que us posaríeu a jugar.

(Aquestes fitxes ens serviran per avaluar l' activitat, si han interioritzat el missatge del conte.

Durada:

30 o 45 minuts aproximadament.

Material

Guix i la pissarra.

Fitxes dels jocs: En quin grup el posaries a jugar?

1.Joc de la xarranca.

2.Joc de cuít agafar.

3.Joc de futbol.

Aquestes fitxes pertanyen al llibre:

Coeducación: Detección de ideas previas en Educación Infantil. Seminario de Coeducación del Movimiento Cooperativo de Escuela Popular de granada. Instituto Andaluz de la Mujer. Granada 1995.

Autoras: M. Angeles Cantero Rosales, Isabel M. De Haro Oriola, Mercedes Baticón Clavero, Emilia Barrios Rodríguez, M. Carmen Baena Chiroso, Concha García Alonso, M. Carmen González, Isabel Pomares Alonso.

AVALUACIÓ

L'educador o l'educadora parteix dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència als ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts . L'educador/a observa les accions dels infants en les activitats proposades.

La tècnica que utilitza és una llista de control individual.

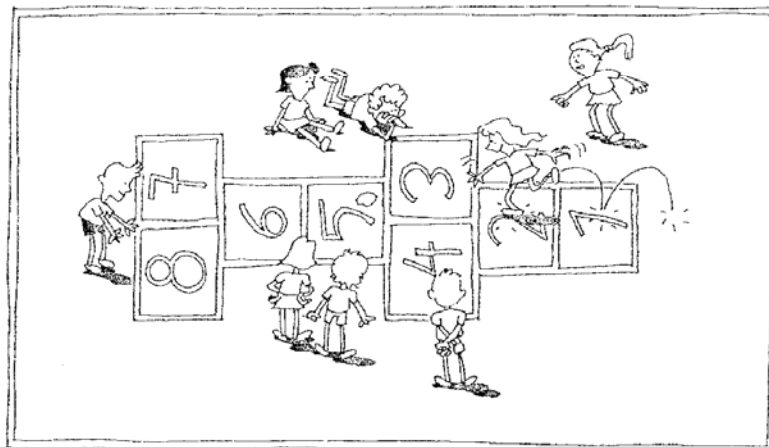
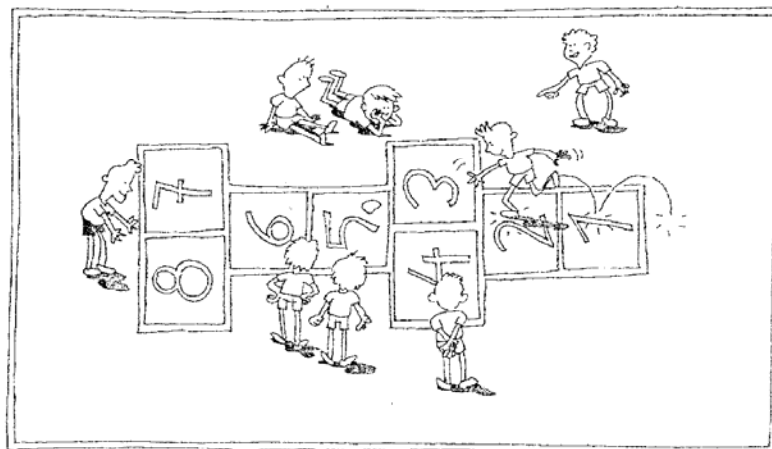
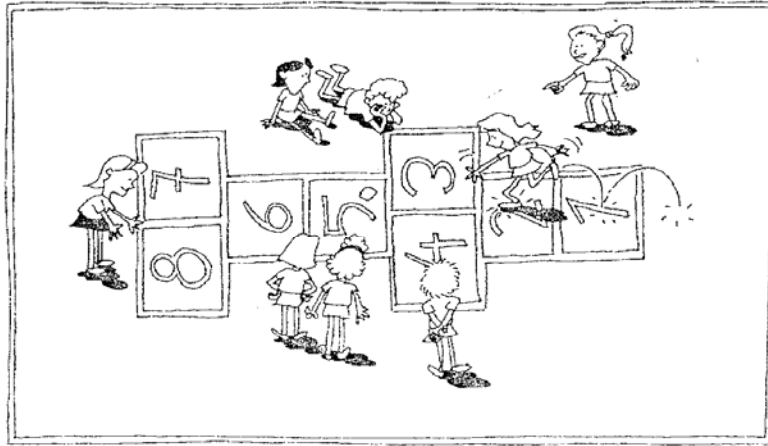
Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Ítems	Si	No
Manté l'atenció en les explicacions del conte		
Entén el missatge del conte		
Participa en les activitats col·lectives		
Mostra interès per participar en el joc proposat		
Marcar la casella amb una creu		

VALORACIÓ

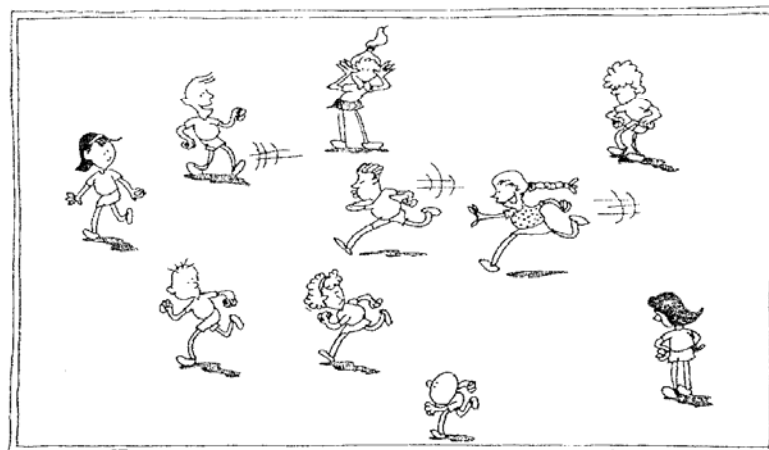
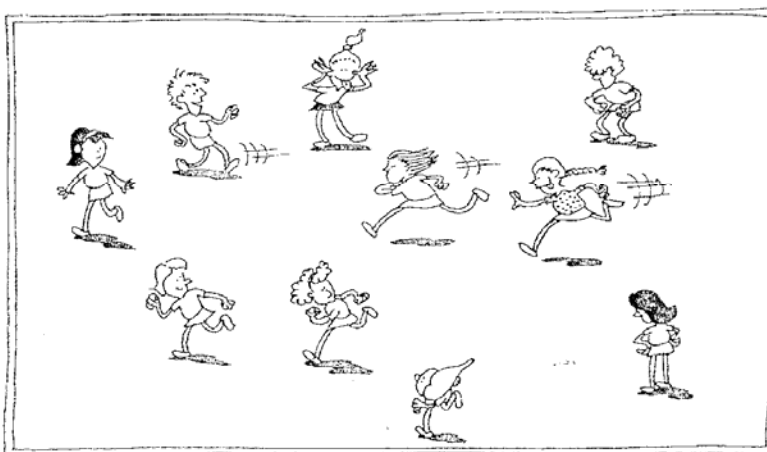
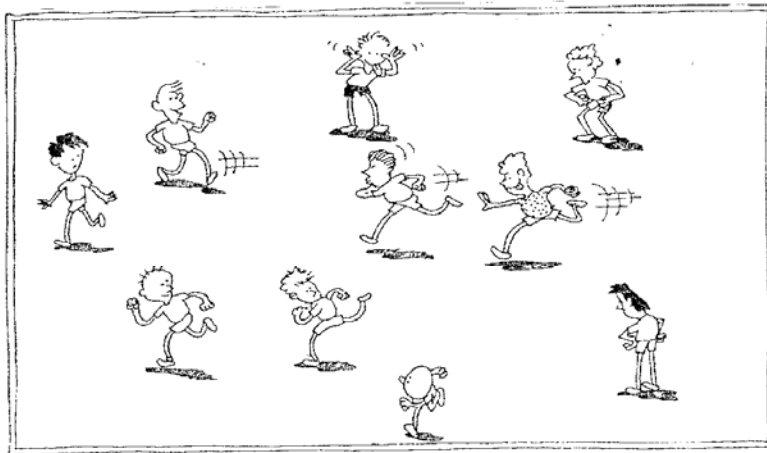
A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple: diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica... però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

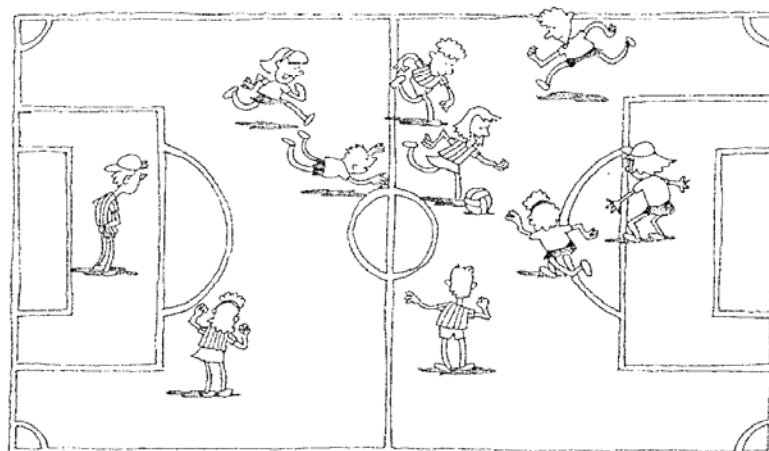
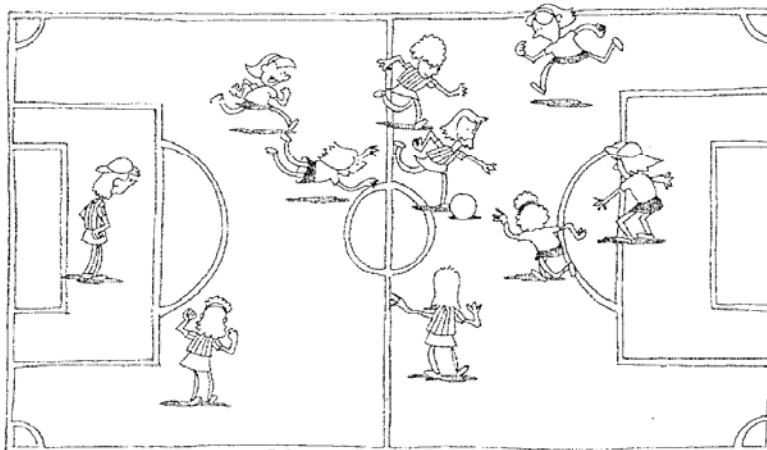
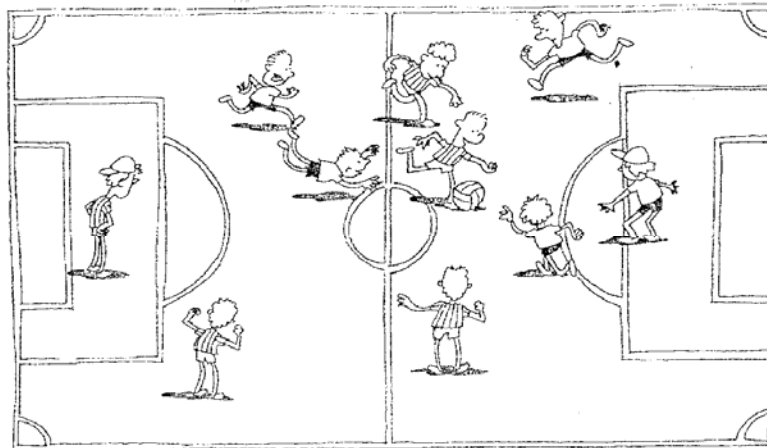
EN QUIN GRUP ET POSARÍES A JUGAR? PINTA'L

EN QUIN GRUP ET POSARÍES A JUGAR? PINTA'L

EN QUIN GRUP ET POSARÍES A JUGAR? PINTA'L

UNITAT DIDÀCTICA 5

QUI AJUDA A CASA?

INTRODUCCIÓ

“Qui ajuda a casa” és el nom del conte en que està basada aquesta unitat didàctica.

La podem realitzar amb l'alumnat de P-5 , el darrer nivell d'Educació Infantil.

Tot i que el conte està qualificat per a l'alumnat de primer cicle de primària, crec que adaptant-lo el podem treballar a l' Educació Infantil. El seu format és més petit que els contes que , habitualment, s'utilitzen al parvulari, és per això que recomano de fer fotocòpies ampliades, i anar-les penjant a la paret del racó d'explicar contes, a mesura que l' anem explicant . Planteja el tema de reconèixer la importància de la feina de casa , que és imprescindible que hi hagi algú que tingui cura dels altres, i quasi bé sempre, aquesta tasca la fa la dona, i a més no es valora, però quan la mestressa de casa marxa, tot és un desgavell.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Seguir el fil del relat del conte.
- Trobar relacions causa- efecte en els fets narrats en el conte.
- Gaudir escoltant el conte.
- Participar activament en el diàleg conduït per l' educador/a.
- Mostrar-se motivat/ada per participar en l' organització del berenar.
- Col·laborar activament a l' hora de recollir els estris i les deixalles del berenar.

CONTINGUTS

Eix transversal per a l' Educació no discriminatòria (per raons de sexe...)			
Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social	Àrea 3 Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal	Àrea 3 Intercomunicació i llenguatge:llenguatge plàstic
Conceptuals	- Coneixement dels personatges del conte i del seu entorn familiar. - La feina de la mestressa de casa	- El llenguatge com a instruments per representar la realitat fictícia del conte	-El llenguatge plàstic com a instrument de representació

Procedimentals	- Observació i reconeixement de les característiques dels personatges a partir del material gràfic i escrit: el conte. - Reconeixement de la feina de mestressa de casa. - Classificació i compra d'aliments per al berenar. - Estris que es fan servir en la manipulació dels aliments i en els àpats. - Creació d'hàbits de col·laboració i autonomia	- Interpretació de les informacions que transmet el conte	- Aplicació d'habilitats motrius: domini i precisió en el traç.
Actitudinals	- Iniciativa i interès per les activitats col·lectives. Participació i col·laboració en l'activitat de la preparació del berenar.	- Interès i expectació per l'explicació del conte.	- Satisfacció en acabar una obra feta amb cura i interès.

Preparació prèvia

Fer les fotocòpies ampliades de les il·lustracions del conte.

Prepararem el racó on volem explicar el conte, tenint en compte que ha d'estar prop de la pissarra, ja que hi anirem penjant les fotocòpies, a mesura que es vagi desenvolupant la història.

És important que l'educadora s'hagi après el conte i que no l'hagi de llegir, si no que el vagi narrant a mida que vagi mostrant els dibuixos, ja que un conte contat és més espontani que un conte llegit i, per tant, s'estableix una atmosfera, un lligam entre la persona que l'explica i els infants que l'escolten, que predisposa a endinsar-se en la història.

Desenvolupament de l'activitat

Aquest conte és per a alumnes més grans, de primària, però l'he trobat molt interessant i l'he adaptat per a poder-lo treballar a parvulari. Després de llegir-lo, l'educadora (o educador) que coneix el seu grup classe, sabrà quin nivell de vocabulari és el més adient per als seus alumnes, si ha de retallar algun paràgraf, o si creu que ho poden assimilar íntegrament. Les imatges no són gaire grans i per adequar-les per a P-5, podríem fer fotocòpies ampliades de les làmines il·lustrades. Les anirem penjant a la pissarra, a mesura que anem explicant el conte, per tal de fer-lo més atractiu.

El tema del conte, és la valoració de la feina de casa, ja que quan la persona que la fa marxa, s'organitza un gran desgavell . El missatge és que tothom ha de saber fer de tot, per poder ser autònoms.

L'explicarem tot seguit, ja que l'alumnat de P-5 té la capacitat cognitiva de retenir la informació i reproduir-la en un altre moment.

Conte

(pag 4) En Jacint plegava de la feina
a les cinc de la tarda.
Només obrir la porta,
esbufegava amb totes les seves forces:
- Uf! Quin dia! Estic esgotat!.
I sense dir res més es deixava caure
sobre un sofà de la sala.
-Hola..- el saludava la Rosa,
mentre continuava
rentant els plats, o planxant la roba,
o cuinant, o fregant l'escala, o...

(pàg 6) En canvi , en Pau anava corrents
al costat del seu pare i,
s' ajeia sobre l' altre sofà.
I, de tant , en tant, solien dir:
- Mare, porta'm una coca - cola.
Però que sigui ben freda.
- Rosa, dona ' m unes olives.
I alguna cosa per beure,
que tinc la gola seca.
La Rosa no deia res,
Però de boca endins rondinava:
" Quin parell de ganduls !."

(pàg 10) Però un dia, mentre
la bona dona travessava la sala
amb la post de planxar sota el braç
quan, de sobte, un anunci de la tele
va cridar-li l' atenció.
L' anunci mostrava platges
desertes , passejos fantàstics,
vistes meravelloses...
d' hotels fabulosos on el turista
s' ho trobava tot fet.
No calia fer absolutament res!
" Res de res!",
es va repetir la Rosa a si mateixa,
com si no s' ho acabés de creure.

L' anunci acabava
Amb una frase rotunda:
"No s' ho pensi més. Vingui a Eivissa"

I la Rosa continuava mirant
la tele de fit a fit.

Es va aixecar d' un salt
i va exclamar obrint els braços:
- Vull anar a Eivissa!
- Per a què? – li va demanar en pau.
- Doncs ...per a no fer res.
- T'avorriries, dona. Fes-me cas.
- Tant me fa. Tinc ganes d' avorrir-me
alguna vegada.
-No siguis criatura.
A més a més, les vacances les passem sempre al poble.

(pàg 17) Si, i allí ens divertim d' allò més.
-Doncs jo no- es va queixar la Rosa-
Al poble treballa més que a casa.

(pàg 21) Aquella nit , va somniar amb vistes meravelloses i passejos fantàstics.
En despertar-se va dir en veu alta:
- Si a ells no els ve gust, doncs hi aniré jo sola.
Immediatament va mirar a banda i banda,
temorosa per si algú l' havia sentit.
No entenia pas com se li havia ocorregut un despropòsit tan gran.
Tot i que quan ho va pensar millor
va haver de reconèixer que la idea no era tan descabdellada.
Desitjava passar uns quants dies sense fer res, simplement descansant.
"Encara que em consumeixi l' avorriment ", va dir-se
disposava a posar el seu pla en marxa.

(pàg22) Va esperar que en Jacint
se n'anés a la feina i en Pau a l' escola.
Llavors, amb pas ferm
va sortir al carrer.
Amb l'ànim agitat i el somrís fàcil
va arribar a l' agència de viatges.
- Bon dia . Què desitja?
la va saludar un empleat.
- Un bitllet per a Eivissa- va dir la Rosa.
Vull viatjar al més aviat possible.
(pàg 23) Què li sembla...divendres?
- Perfecte!_ va respondre la Rosa,
com si ja estigués instal·lada a l' avió

(pàg 24 i 26) De llavors ençà ja no va pensar
en res més que no fos el viatge.

Quan sopaven els va dir:

- Divendres me' n vaig a Eivissa.

(pàg 29) I aquell divendres,
tal com ho tenia previst,
va sortir amb un parell
de maletes cap a l' aeroport.

(pàg 30) –I ara, què farem?

- va voler saber en Pau.

Aquell dia, com tenia per costum,
en Jacint va tornar de la feina molt cansat.

-Hola- va dir, i van anar a ajeure's al sofà.

En Pau ja estava ajagut a l' altre.

I, a penes movent els llavis, va dir:

(pàg 32)- Tinc gana. Encara no he berenat.

- Doncs hauràs de preparar-te
tu mateix el berenar.

Jo estic esgotat. Ah...,i quan
vinguis de la cuina porta'm
un got d' aigua.

- Ni pensar-hi- va protestar en Pau,
i van continuar tots dos ajaguts al sofà.

(pàg 35) És clar que llavor
se'ls va presentar
un nou contratemps,
ja que no sabien
on guardava la Rosa
les olives, ni el sucre, ni..
Vaja, que no tenien idea de res!
Així que van decidir
d' anar a berenar al bar.
I van tornar al bar
a l' hora de sopar,
i l'endemà al migdia, i...

(pàg 36) Ja no van deixar d' anar-hi,
perquè ells eren incapaços
de preparar-se cap àpat.
Quan ja no van tenir ni una camisa neta
ni tampoc calçotets per posar-se,
van provar de fer funcionar la rentadora.

I...renoi , quina inundació van provocar al lavabo!

(pàg 39) Tampoc no van tenir millor sort
amb les altres tasques casolanes.

Sense la Rosa es trobaven perduts
i deseparats.

- Tant de bo no torni a anar-se'n
mai més- va dir en Pau amb veu trista.

De sobte van adonar-se
que havien de fer alguna cosa
perquè la Rosa no se n'anés
un altre cop de casa.

(pàg 41) –Si, però...què?

- Doncs...donar-li un cop de mà
perquè no estigui tan cansada
- va dir en Pau.

- Ben pensat. Si entre tots ho fem tot,
no serà la feina tan feixuga.
I parlaven molt seriosament.
Tant que quan la Rosa
va tornar del viatge,
es va trobar a un d' ells
escombrant la sala mentre l' altre treia
la pols dels mobles.

Van córrer al seu costat
amb els braços oberts.

-Mare!- exclamà en Pau.

- Rosa!- va dir en Jacint, emocionat.

- Que m' ofegueu! Va queixar-se
la Rosa, perquè l' estrenyien tant
que no la deixaven ni respirar.

Ella mai no hauria esperat
una rebuda semblant.

Ni tampoc no hauria imaginat mai
que a partir d' aquell moment
en Pau i en Jacint estarien disposats
a ajudar-la en tot el que calgués.

(pàg 46) En un tres i no res aquella casa
va canviar com de la nit al dia.

I això no va ser tot.

Aquell estiu no van anar al poble,
sinó que van anar tots a Eivissa.

I no cal dir que s' ho van passar molt rebé.

Reproduïrem el conte mitjançant el següent diàleg:

- Quan arribeu a casa, vosaltres feu com en Pau?
- Què feu quan arribeu a casa?,
- Heu sentit dir a la vostra mare que està cansada de fer la feina de casa, de fer cada dia el mateix?
- Alguna vegada us heu preparat el berenar?
- Què passaria si un dia la vostra mare se n'hagués d' anar uns dies, potser per haver d' anar a cuidar l' avi o l' avia , o per algun altre motiu, el pare i vosaltres us podríeu cuidar sols?
- Sabeu si el vostre pare sap fer anar la rentadora, o si sap cuinar ?
- Alguna vegada heu ajudat a la mare en les feines de casa?
(si diuen que si) en què l' ajudeu?

QUI HA D'AJUDAR

Preparació prèvia

L' educador/a prepararà les fitxes que es treballaran en la conversa.

Desenvolupament de l'activitat

Primer tindrà lloc la conversa:

Educador/a: Què ens explica aquest conte, perquè creieu que la mare se'n va de vacances?

Després pintarem les fitxes, un cop comentades. Aquesta activitat ens servirà com a avaluació de la comprensió del missatge del conte.

Durada

Uns 10 o 15 minuts

Material

Les fitxes:

- Qui ha de fer el llit?
- Qui ha de parar la taula?

Aquestes fitxes pertanyen al llibre:

Coeducación: Detección de ideas previas en Educación Infantil. Seminario de Coeducación del Movimiento Cooperativo de Escuela Popular de granada. Instituto Andaluz de la Mujer. Granada 1995.

Autoras: M. Angeles Cantero Rosales, Isabel M. De Haro Oriola, Mercedes Batición Clavero, Emilia Barrios Rodríguez, M. Carmen Baena Chiroso, Concha García Alonso, M. Carmen González, Isabel Pomares Alonso.

ENS FEM EL BERENAR!!!

Preparació prèvia

La mestra (o el mestre) prepararà una carta per a les famílies, perquè donin permís a l' alumnat per sortir de l'escola i anar a comprar els aliments necessaris per fer el berenar.

També demanarà a les cuineres (en el cas que n'hi hagi) els estris necessaris per dur a terme l'activitat: plats, gots (els ganivets, culleres i forquilles de plàstic els comprarem al mateix temps que comprem el menjar).

S'haurà de comunicar a l'equip directiu que es farà aquesta sortida i que caldrà algú de l'escola que ens acompanyi (al mercat o a la pastisseria)

Prepararem les taules de manera que quedin en rotllana, i en posarem una al mig d' aquest cercle per manipular els aliments. Abans haurem protegit la taula amb unes estovalles, perquè els aliments no l'embrutin.

Farem grups de 5 o 6 alumnes per fer les diferents activitats: un grup parará les taules, on posaran tovallons de paper, gots, i forquilles de plàstic; un altre tallarà els aliments i els col·locarà junts en diferents safates; i un altre els disposarà en plats i un altre els repartirà a les taules.

Desenvolupament de l' activitat

Educador/a: Mireu nenes i nens, he pensat que no hem de ser com en Pau i el seu pare, els protagonistes del conte Qui ajuda a casa? Oi?, i podríem aprendre a preparar el berenar, què us sembla?

Educador/a: A veure, què voldríeu menjar per berenar?

“ : Què necessitem per fer-lo?

Infants: “coses de menjar”.

“ : Què haurem de comprar?

Infants: Jo vull... (fruites?, xocolata?, pa?, coca?.. nosaltres no intervindrem, ells i elles han de triar el que volen...,segurament hi haurà diferents opcions, hauran de posar-se d'acord)

Educador/a: Mireu, han sortit diferents coses, haurem de votar, i escollirem allò que hagi tingut més vots.

Apuntarem a la pissarra el que vagin dient els nens i nenes, i anirem posant els seus noms a sota dels aliments que hagin proposat.

Educador/a: Mireu, hauran de ser aliments que puguem trobar al mercat, que és on anirem a comprar-los. (així descartem la pastisseria industrial i introduïrem la possibilitat de comprar productes frescos, si és que surt menjar fruites). O anirem a la pastisseria a comprar la coca (o el pa de pessic, o els croissanets, o.....)

Anirem tots i totes a comprar els aliments i els coberts, que seran de plàstic. Intentarem anar a comprar-ho a prop del recinte escolar.

Educador/a: Ara ja tenim tot el que ens menjarem per berenar, què hem de fer?

Infants: tallar el pa, o la coca o...,pelar la fruita i fer-la a trossets...(per tallar utilitzarem ganivets de plàstic)

Educador/a: Doncs vinga, a fer-ho, tothom sap què ha de fer!

Espai

Disposarem les taules de forma que quan ja haguem acabat de preparar-lo, ens el mengem, mirant-nos de cara.

Recursos materials

Els aliments que hagin triat per a berenar.

Plats, safates, tovallons, draps de cuina, coberts, estovalles.

Durada de l' activitat

Aquesta activitat s' haurà de distribuir en tres sessions.

1a Sessió : tria dels aliments que voldran menjar per a berenar.

2a “ : anar a comprar tot allò que ens faci falta.

3a “ : elaboració dels aliments, neteja de l'espai i berenar.

AVALUACIÓ

L'educador/a partirà dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l' avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts. L'educador/a observa les accions dels infants en les activitats plantejades.

La tècnica que utilitza és una llista de control individual .

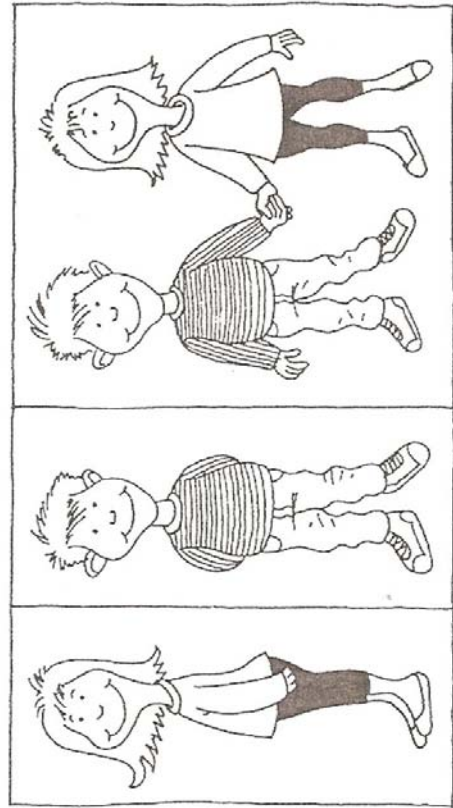
Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Ítems	Sí	No
Manté l' atenció quan s'explica el conte.		
Trobar la causa-efecte en els fets narrats		
Gaudeix escoltant el conte		
Participa activament en les activitats proposades		
Es mostra motivat/da per participar en l' organització del berenar		
Col·labora activament a l'hora de recollir la classe després del berenar.		
Marcar la casella amb una creu		

VALORACIÓ

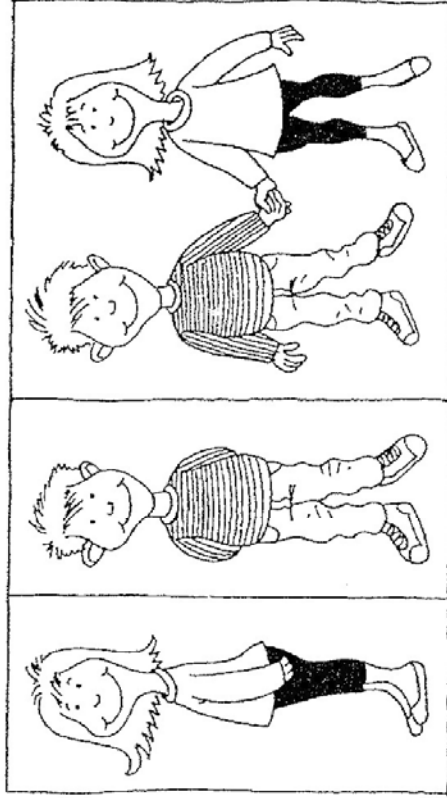
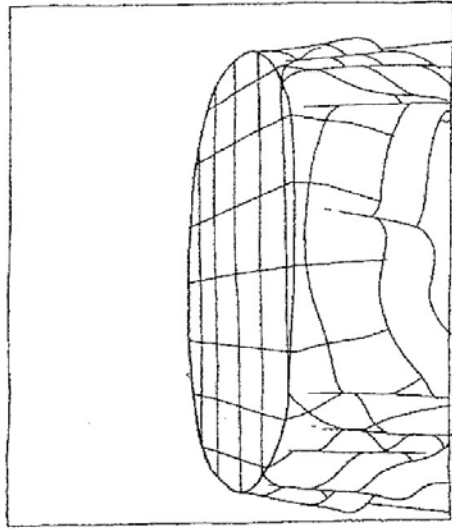
A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

QUI HA DE FER EL LLIT?

QUI HA DE PARAR LA TAULA?

UNITAT DIDÀCTICA 6

EL MEU PARE ÉS MESTRESSA DE CASA, I QUÈ?

Conte: Silvia Ugidos. Il·lustracions Mikel Valverde. La Galera S.A. Editorial.
Barcelona 2000

INTRODUCCIÓ

Aquesta unitat didàctica porta el nom del conte en què està basada.

Està pensada per a nens i nenes de P-5, i es podria dur a terme al llarg del segon trimestre del curs escolar.

El seu format és més petit que els contes que, habitualment s'utilitzen al parvulari, és per això que recomano de fer fotocòpies ampliades, i anar-les penjant a la paret del racó d'explicar contes, a mesura que l'anem explicant.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Participar en les activitat proposades
- Seguir el fil del relat del conte.
- Gaudir escoltant contes.
- Enumerar les professions i ocupacions dels pares i de les mares
- Identificar altres persones de l'entorn familiar i funció que realitzen.
- Relacionar, intuïtivament , el llenguatge oral amb el llenguatge escrit.
- Associar alguns elements de la tira fònica amb la seva transcripció gràfica.

CONTINGUTS

Eix transversal de l' Educació no discriminatòria (per raons de sexe...)		
Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social.	Àrea 3.Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal
Conceptuals	- Coneixement de les professions i ocupacions dels seus pares i mares. - Identificació de les persones de l'entorn familiar	- El llenguatge com a instrument per representar la realitat fictícia. - Iniciació al llenguatge escrit
Procedimentals	- Composició de l'entorn familiar i social proper. - Identificació de les persones i l'organització de l'entorn familiar proper	- Interpretació de les informacions que aporta el conte. - Anàlisi i reproducció de sons i fonemes propis de la llengua d'aprenentatge

Continguts	Àrea 2	Àrea 3
Actitudinals	- Relació afectiva amb les persones de l'entorn familiar	- Interès i expectació per l'explicació del conte. - Memorització dels noms i funcions de les persones adultes properes

Preparació prèvia

Prepararem el racó on volem explicar el conte, tenint en compte que ha d'estar prop de la pissarra, ja que hi anirem penjant les fotocòpies, a mesura que es vagi desenvolupant la història.

És important que l'educadora s'hagi après el conte i que no l'hagi de llegir, si no que el vagi narrant a mesura que vagi mostrant els dibuixos, ja que si s'explica el conte es podrà recórrer al to de veu i a la mirada per aconseguir captar l'atenció dels infants, creant un contacte molt important.

Desenvolupament de l'activitat

L'educador/a conduirà l'alumnat al racó del conte, on seuran a terra en rotllana. Explicarem el conte en veu alta i anirem ensenyant les imatges, després farem les preguntes del qüestionari i iniciarem la conversa.

Conte

El pitjor de tot va ser el dia que a l'escola ens van demanar una redacció titulada "el treball del meu pare". Els altres nens i nenes tenien pares que eren fusters, advocats, taxistes, cambrers, periodistes, i tota mena de pares per l'estil. Jo era l'única de tota classe que tenia un pare mestressa de casa.

Quan ho vaig dir, alguns companys van esclafir en enormes riallades: Uiii, el pare de la Lucila és mestressa de casa! –va dir, traient la llengua, un nen de la tercera fila que es menjava els mocs.

Es estrany que un pare sigui mestressa de casa?

Sí, el meu pare és mestressa de casa, i què?- vaig dir jo.

Ha, ha, ha! El pare de la Lucila es posa davantal i escura les cassoles..!

Vaig començar a preocupar-me pensant en la maleïda redacció que havia d'escriure per a l'endemà. Per què no havia dit que el meu pare treballava de súper-heroi espacial en lloc de dir que feia de mestressa de casa?

La veritat és que aquell dia vaig tornar a casa de molt mal humor, amb un xiclet enganxat al cap i un genoll esgarrinxat.

Sort que el pare seria a casa i m'explicaria alguna cosa graciosa per distreure'm mentre em posava aigua oxigenada a l'esgarrinxada. Sempre ho fa quan el meu germà o jo ens fem mal. El pare realment sap explicar coses gracioses que fan riure. I això, no tots els pares ho saben fer. Pensant-ho bé, el pare i jo fem coses molt interessants i divertides

Per exemple, aquella vegada que em va ensenyar a ballar el tango a la cuina
I aquella vegada que vàrem fer un pastís de xocolata per berenar i després el pare
ens va ensenyar a menjar-nos-el a mossegades amb les mans a l' esquena? Allò
sí que va ser un berenar!

Una altra vegada, el pare em va llegir , com si fos un conte, una recepta de cuina
que li havia donat una veïna.

Era la història d ' una carabasseta rebel que no volia entrar en una cassola

Mon pare és així. Li agrada inventar-se històries increïbles mentre escura els plats
o neteja els vidres de les finestres i després en les explica, al meu germà i a mi,
quan anem al llit

També ens deixa nedar a la banyera fins que la pell se'ns arruga i semblem
cigrons en remull. I això és fantàstic!

L' important de qualsevol treball és que cal aprendre a fer-lo el millor que puguem
– diu mon pare quan es posa seriós.

Aleshores jo li faig l' ullet al meu germà i contesto:

- Però si tu ja saps ser una bona mestressa de casa!

Sempre té temps per ajudar-me quan repasso matemàtiques; fins i tot quan està
molt ocupat planxant la roba.

És clar que ser mestressa de casa és un treball esgotador: cal treure la pols ,
passar l'aspiradora, anar a comprar, engegar la rentadora, organitzar la
nevera...Ufff! Mil coses que necessiten temps i atenció i ajudar el pare fent-me el
llit i no esquitxant molt quan sóc dins la banyera.

Al principi, no va ser gens fàcil per a ningú que el pare fos mestressa de casa,
perquè, quan les persones es posen nervioses, sembla que totes les coses
decideixen anar en contra. A més a més, ajudant-lo he pogut comprovar que ser
mestressa de casa és un treball difícil.

Per a mi, tenir un pare mestressa de casa és una sort, perquè la majoria dels
pares dels meus amics arriben tan cansats de la feina que no tenen ganes de
llegir-los contes no d' inventar-se històries per a ells.

Així és que, després de pensar totes aquelles coses, quan vaig escriure la
redacció sobre el treball del pare, em vaig posar molt contenta i em vaig sentir molt
orgullosa.

L' endemà vaig llegir la redacció a classe amb veu ben alta. Les redaccions dels
altres nens i nenes només explicaven coses dels treballs dels seus pares. Algunes
professions em van semblar molt interessants .Però cap pare forner , funcionari de
l' estat, policia ni periodista no sabia fer les coses que fa el meu pare. Tots els
companys es van quedar molt sorpresos i amb una mica d'enveja. Però ja ningú
se' n burlava, ni tan sols aquell de la tercera fila que es menjava els mocs.

Tots volien conèixer l' únic pare mestressa de casa de la classe, de manera que
els vaig convidar a berenar. El pare ens va explicar moltes històries i després vam

fer cinc pastissos dels que es mengen sense mans, i ens els vam menjar sense mans. Vam haver de netejar la cuina ballant tangos amb l' escombra . I Al final, tots els nens i nenes se' n van anar a casa i el pare em va preparar un sopar boníssim de carbasseta fregida.

Després d'explicar el conte, el reconstruïrem mitjançant preguntes:

Què li deu passar a la Lucila? Perquè està amoïnada?

Sembla que el pare de la Lucila la cuida molt bé...

I que fa coses molt divertides!!!

Està bé això d' ajudar el seu pare , oi?

Jo no he menjat mai pastissos que es mengin sense les mans i vosaltres?

EL TREBALL

Desenvolupament de l'activitat

Aquesta activitat es realitza en gran grup.

Després d'explicar el conte, l'educador/a col·locarà els nens i nenes en rotllana, asseguts davant de la pissarra.

En aquesta activitat treballarem dos aspectes

- 1) la reflexió sobre les feines que fan els pares i les mares, tant fora de casa, com a la casa.
- 2) Un treball de lectoescriptura. La professora (o el professor) demanarà als infants a què es dediquen els seus pares i mares i ho escriurà a la pissarra. Els i les alumnes l'ajudaran a escriure-ho , dictant-l'hi les lletres , mentre en fan la reflexió fonètica.La mestra (o el mestre) només farà d'executor/a del que digui l'alumnat, i si veu que hi falta algun fonema, només crearà el dubte, si és que no hi ha ningú que se n'adoni, per tal que quedi escrit a la pissarra correctament. És important que les produccions escrites que quedin a la pissarra estiguin ben escrites, perquè els infants tenen molta memòria visual i podríem provocar una fixació errònia. Una altra cosa seria si fos l'infant qui ho escrigués en un full i fes alguna falta, que podríem acceptar com a producció vàlida, respectant l'ortografia natural en les produccions escrites, si el nostre propòsit fos respectar el seu nivell maduratiu,

Educador/a: "Mireu, hem vist en el conte que el pare de la Lucila és qui de mestressa de casa, què té cura d'ella i del seu germà, ell és qui planxa,qui cuina...,però nosaltres, ara el que farem és escriure a la pissarra les coses que fan els pares i les mares. Va, aneu pensant, i m'ajudeu a posar-ho a la pissarra."

(Primer farem una llista de les activitats que fan els pares a fora de casa: en relació amb la feina, manteniment del cotxe, amb acompanyar els infants a l'escola, acompanyar-los al parc.. i després una llista de les activitats de les mares en relació a la feina, la compra de queviures, acompanyar els infants a l'escola, al metge, al dentista, al parc...)

Educador/a: A veure, qui m'ajuda? Ho farem entre tots i totes. Vosaltres m'anireu dictant les lletres ..., digue' m en què treballa el teu pare.(Laia?).. (i així anirem preguntant a tothom).

Educador/a: La vostra mare treballa fora de casa?, en què treballa?

I ara escriurem les feines de casa. Què és el que s'ha de fer perquè estigui tot a punt?,

Educador/a: Ho posarem en una llista.

Quan tinguem la llista feta, preguntarem:

Educador/a: I d'aquestes feines, quines fa la mare i quines el pare.

Ho anirem preguntant, i posarem M o P al costat de les feines, segons qui las faci de cada família.

En acabar contarem quantes activitats fan les mares i quantes fan els pares, i segurament arribarem a l'evidència que les mares en fan moltes més que els pares.

Si això és així, podem iniciar una altra conversa, preguntant als nens i nenes :” us sembla bé que les vostres mares treballin més que els vostres pares?”.

I a veure què en podem treure.

Durada

De 30 a 45 minuts aproximadament.

Material

Pissarra, guix.

QUI TÉ CURA DE NOSALTRES?

Desenvolupament de l'activitat

Aquesta activitat està pensada per donar relleu a la feina que fan molts avis i àvies, o a la que fan les persones que fan de cangur dels infants. És una tasca molt important per al bon funcionament de la vida familiar i de vegades no està suficientment reconeguda.

Educador/a:”De vegades tant el pare com la mare han d'anar a treballar i no us poden acompanyar a l'escola, o tenir cura de vosaltres quan esteu malalts...doncs, mireu, ara fareu un dibuix de totes les persones que tenen cura de vosaltres. Primer en parlem, i després fareu el dibuix. Quan estiguin fets tots els dibuixos els penjarem la paret de fora, i quan vinguin a buscar-vos, els hi podreu ensenyar, ah! I haureu d'escriure qui són a sota de cada dibuix”.

Durada

De 20 a 30 minuts

Material

Fulls blancs, les safates de colors i les de llapis.

AVALUACIÓ

Partirem dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts. L' Educador/a observa les accions dels infants, en les activitats proposades

La tècnica que s'utilitza és una llista individual.

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Ítems	Si	No
Segueix el fil del relat del conte		
Participa en les activitats proposades		
Enumera les professions i ocupacions del pare i de la mare		
Identifica altres persones del seu entorn familiar i les funcions que realitzen.		
Relaciona el llenguatge oral amb el llenguatge escrit.		
Associa alguns elements de la tira fònica amb la seva transcripció fonètica.		
Marca la casella amb una creu		

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l'assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l'organització de l'espai i els materials, etc.

-També es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

UNITAT DIDÀCTICA 7 AMB EN TANGO SOM TRES

Conte : Amb en Tango som tres. Justin Richardson i Peter Parnell. Il·lustracions Henry Cole. Edicions Serres .RBA.2006 BCN.

INTRODUCCIÓ

Aquesta unitat didàctica porta el nom del conte en què està basada. Està pensada per a alumnes de P-5, el darrer nivell de l' Educació Infantil. He triat aquest conte perquè explica la història de dos pingüins d'un zoo, que van iniciant una relació que va prenent cos i es constitueixen en una família. Ells s'adonen que les altres parelles ponen un ou i que d'aquell ou neix un fill pingüí, que ells, tot i que ho intenten, no poden. El cuidador del zoo s'adona del seu problema, troba un ou que no cova ningú i el posa al seu niu. Ells es combinen en els torns de cova de l'ou, i finalment neix en Tango, que els omple de felicitat. Crec que un dels seus atractius és que és una història real, tal com ens diu l'autor a la contraportada, cosa que evidencia que un animal mascle cova amb la mateixa cura que un animal femella l'ou que serà el seu fill.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Participar en les activitats proposades.
- Seguir el fil del relat del conte.
- Gaudir escoltant contes.
- Identificar l'entorn on viuen els pingüins.
- Observar mitjançant el desenvolupament del conte, la vida de Silo i Roy, la parella de pingüins protagonistes.
- Descriure, utilitzant l'expressió oral i amb ajut dels documents que aportin: imatges impreses d' internet, fotocòpies de llibres, el contingut de les informacions aportades.
- Habituar-se a escoltar atentament els altres, respectant el torn i esperant el moment oportú per parlar.
- Col·laborar, mitjançant l'aportació de materials, en el desenvolupament del projecte.

CONTINGUTS

Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social	Àrea 3.Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal
Conceptuals	- La casa dels pingüins . - Característiques de l'organització social del Silo i en Roy, com a parella protagonista del conte	-El llenguatge com a instrument per representar la realitat fictícia
Procedimentals	- Observació indirecta de la vida dels pingüins, mitjançant imatges, làmines, fotografies i pel·lícules.	- Utilització de frases estructurades en les descripcions
Actitudinals	- Participació en activitats col·lectives - Iniciativa i interès per aportar documentació sobre el projecte	- Interès i expectació per les explicacions de l'educador/a. - Esforç per parlar bé

Desenvolupament de l'activitat

L'activitat va dirigida al gran grup. L'educador/a portarà l'alumnat al racó destinat a explicar contes. Tal com he recomanat en altres unitats didàctiques, és important que la persona educadora s'hagi après el conte i que no l'hagi de llegir, sinó que el vagi narrant mentre va ensenyant les imatges.

Els nens i nenes s'asseuran a terra, en rotllana. Reproduïrem el ritual propi d'aquesta activitat per tal de predisposar l'alumnat a escoltar una història especial i a seguir el fil de la narració en silenci i amb la màxima atenció.

Conte

Al bell mig de la ciutat de Nova York hi ha un parc molt gran que es diu Central Park. Als nens els agrada molt anar-hi a jugar. Hi ha un estany on hi fan navegar les seves barquetes. També hi ha uns cavallets per a pujar-hi a l'estiu, i a l'hivern patinen sobre gel en una pista de patinatge.

Però el millor de tot és que hi ha un zoo.

Cada dia, famílies de tota mena van a visitar els animals que hi viuen.

Però els nens i els seus pares no són les úniques famílies que hi ha al zoo. Hi ha famílies d'ós panda vermell, amb mares i pares i cadells peluts d'ós panda. També hi ha micos pares i micos mares que crien cridaners bebès mico. Hi ha famílies de gripaus, de tucans i també de titins de cap de cotó.

I a la casa dels pingüins hi viuen famílies de pingüins.
Cada any, a la mateixa època, les noies pingüí comencen a coquetejar amb els nois pingüí. I els nois pingüí comencen a rondar les noies pingüí. Quan una noia i un noi es troben i s' agraden, s' aparellen.

A la casa dels pingüins hi havia dos pingüins que eren una mica diferents. Un es deia Roy i l' altre, Silo.
En Roy i en Silo eren dos nois, i tot ho feien plegats

Es feien reverències,
caminaven un al costat de l' altre
cantaven cançons
i nedaven junts.
Allà on anava en Roy,
també hi anava en Silo.

No passaven gaire temps amb les noies pingüí, i les noies pingüí tampoc no passaven gaire temps amb ells.
De fet, en Roy i en Silo s'abraçaven sovint amb els seus colls.
El guarda, el senyor Gramzay, se'n va adonar i va pensar:
"Deuen estar enamorats".

En Roy i en Silo es van fixar com els altres pingüins es feien la llar .Així que ells també es van construir un niu de pedres.
Cada nit en Roy i en Silo dormien junts, igual
que les altres parelles de pingüins.

I cada matí en Roy i en Silo es llevaven junts.
Però un dia es van adonar que les altres parelles podien fer una cosa que ells no podien.

La mare pingüí pon un ou. Llavors, ella i el pare pingüí fan torns per mantenir l' ou calent, l' estan covant. Després neix un bebè pingüí.

En Roy i en Silo no tenien cap ou per a seure-hi al damunt i escalfar-lo. No tenien cap pollet per alimentar, abraçar ni estimar.
El seu niu era bonic, però una mica buit.

Un dia en Roy va trobar una cosa que s' assemblava a allò que els altres pingüins estaven covant, i ho va portar al seu niu.
Només era una pedra,
però en Silo s' hi va asseure amb molt de compte.

I espera...que esperaràs.

A en Silo li va venir la son i s' adormí. Quan es va despertar se'n va anar a nedar i en Roy s' hi va seure al damunt.

Però no va passar res.

Llavors el senyor Gramzay va tenir una idea.

Va trobar un ou que necessitava algú que se n' ocupés, i el va posar al niu d'en Silo i en Roy.

En Roy i en Silo ja sabien què havien de fer. Van posar l' ou al mig del niu. Cada dia el movien una mica, així sempre es mantenia calent. Alguns dies en Roy el covava mentre en Silo anava a cercar menjar. D' altres dies li tocava a en Silo ocupar-se de l'ou.

Al matí i a la nit seient al niu. S'hi asseien a l'hora de dinar, a la de nedar i també a l'hora de sopar. S'hi van seure cada dia del mes, del començament a la fi.

Fins que un dia van sentir un sorollet que venia de dins de l'ou. Piu, piu, piu, pùu, piu, piu, se senti. En Roy i en Silo van picar amb les aletes, Clac, clac. Piu, piu, contestava l'ou.

De cop i volta es va començar a obrir un foradet a la closca de l'ou. I llavors... CRAAAAAAC!

De l'ou en va sortir un bebè! Tenia les plomes esbullades i un bec negre molt bufó. Ara en Roy i en Silo eren pares. "Li direm Tango", va decidir el senyor Gramzay, "s'en necessiten dos per a ballar un Tango".

En Roy i en Silo van ensenyar en tango a cantar per avisar-los quan tingués gana. L' alimentaven amb els seus becs. Al vespre l' escalfaven al seu niu. En Tango va ser el primer pingüí al zoo que tenia dos pares.

Aviat en Tango va créixer prou per deixar el niu. Llavors en Roy i en Silo se l' emportaven a nedar, igual que les altres famílies de pingüins. I tots els nens i nenes que anaven al zoo podien veure en Tango jugant amb els seus dos pares i altres pingüins, a la casa dels pingüins que hi ha al zoo.

“Molt bé, Roy!” “Molt bé, Silo” “Benvingut, Tango!” cridaven.

I al vespre els tres pingüins tornaven al seu niu.

S’ amanyagaven tots junts, com la resta de famílies de pingüins de la casa dels pingüins, com tots els altres animals del zoo; i com totes les famílies de la gran ciutat, se n’anaven a dormir.

Després d’explicar el conte, el reconstruïrem mitjançant les preguntes del qüestionari:

- Quan heu anat al zoo, heu visitat l’espai dels pingüins?
- O potser heu vist com viuen els pingüins en algun reportatge a la tele?
- En el conte, què fan en Silo i en Roy?
- En la mateixa època els nois pingüí comencen a coquetejar amb les noies pingüí, però en en Silo i Roy no ho fan, què és el que fan ells?
- Quan el Sr. Gramzay s’ adona que tot ho fan plegats i que s’abracen sovint, què pensa?
- Com és el niu que fan els pingüins ?
- Com és un dia d’una família pingüí, que acostumen a fer els pingüins?
- En Roy i en Silo veuen que les altres parelles fan una cosa que ells no poden fer, us recordeu què és?
- Com que no poden pondre un ou, què fan?
- I què passa quan posen la pedra al niu i intenten donar-li escalfor; és a dir, covar-la?
- Però en Sr. Gramzay , que observava els seus intents per tenir un fill, igual que les altres parelles de pingüins, troba un ou i el posa al seu niu, com estan en Silo i en Roy quan el veuen?
- I què fan per covar-lo?
- I per fi, què passa?
- Quin nom li posa el Sr. Gramzay al fill d’en Silo i en Roy?
- En Tango va ser el primer pingüí al zoo que tenia dos pares, però tots tres sembla que estan molt contents, oi?
- Vosaltres coneixeu nens o nenes que tinguin dos pares o dues mares?
- Que us ha agradat el conte?

ELS PINGÜINS

Desenvolupament de l’activitat

Educador/a: Abans heu dit que us agradaria saber més coses dels pingüins, que voleu que els estudiem?

Infants: Síiiiiii

Educador/a: Doncs, demaneu a casa que us ajudin a buscar informació sobre els pingüins per tal de poder estudiar-los.

Aquesta és la primera part de l’activitat: la motivació de l’alumnat a través de l’explicació del conte, per tal de fer un projecte sobre els pingüins.

L'educador/a anirà a la biblioteca de l'escola a buscar tot tipus de material, per donar resposta a les demandes de l' alumnat. També buscarem fotos de diferents moments de la vida dels pingüins, per afegir als apartats del projecte i ho organitzarem en un dossier individual per a cada nen i nena.

Els i les alumnes, quan portin la informació que han trobat juntament amb els seus familiars, l'explicaran a la resta de companys i companyes. Això ajudarà els nens i nenes a interioritzar la informació que aportin, perquè han de fer tres passos: primer, buscar-ho, després que el pare, la mare o el familiar que l'ha ajudat/da, li llegeixi el contingut d'allò que han trobat, i després explicar-ho a la resta de companys i companyes. Aquesta darrera part, quan l'alumnat ha d'explicar allò que ha après, fa un altre pas en el procés d' aprenentatge i l'ajuda a organitzar mentalment la informació que vol comunicar als altres.

L'educador/a iniciarà la següent sessió, mostrant a la resta d' alumnes els materials recollits i, agrairà la col·laboració a tots els nens i nenes que hagin aportat alguna informació.

Ed: Avui, en ha portat(fotos, vídeos, fotocòpies de llibres, informacions d'internet...) ho penjarem al suro i en parlarem.

Es farà un mural, que es dividirà en dos espais. En un espai s'hi posarà la pregunta: "Quines coses sabem dels pingüins?" i, a sota, s'anirà posant, en frases curtes, allò que l' alumnat respongui a la pregunta. En l'altre espai s'hi posarà la frase: "Què volem saber dels pingüins? I, a sota, es recollirà, també en frases curtes, les preguntes que els nens i nenes facin, sobre allò que els ha despertat la curiositat i que ajudarà a confeccionar l' índex. Finalment, es confeccionarà un mapa conceptual, on es recollirà tot allò que han après. Seria convenient que, en la sessió dedicada a fer el mapa conceptual, es pogués comptar amb la presència de la mestra (o mestre) de reforç, perquè vagi prenent nota de tot allò que diuen els nens i nenes i que servirà per fer l'avaluació de l' aprenentatge.

Durada

Per dur a terme un projecte hem de pensar a fer totes les sessions que calguin; cosa que dependrà de les preguntes que vagin sorgint, tenint en compte la programació general destinada a l'àrea de descoberta de l'entorn natural i social i dels continguts que vulguem introduir en el projecte.

Material

Tots els materials aportats per l' alumnat i per l'educador/a relatius al tema del projecte.

Recursos humans

Per dur a terme l'observació i recollida de les participacions orals de l'alumnat, seria convenient de comptar amb la col·laboració d'una persona de reforç, perquè la mestra(o mestre) pugui conduir l'activitat d'aprenentatge, sense haver d'estar pendent de transcriure les aportacions.

AVALUACIÓ

Partirem dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts. L'educador/a observa les accions dels infants, en les activitats proposades.

La tècnica que s'utilitza és una llista de control individual.

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Ítems	Sí	No
Participa en el diàleg, originat per l'explicació del conte		
Gaudeix escoltant el conte		
Describeix oralment les informacions que ha aportat		
Escolta els companys i companyes, respectant el torn i esperant el moment oportú per parlar		
Ha aportat materials per al projecte		
Participa activament en les activitats del projecte		
Manté l'atenció quan s'expliquen les activitats.		
Marcar la casella amb una creu		

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

UNITAT DIDÀCTICA 8

UN SOMNI IMPOSSIBLE?³

INTRODUCCIÓ

Aquesta es l'única pel·lícula que he trobat que tracti el tema del sexisme. Explica un dia en la vida d'una dona, amb tots els trets androcèntrics propis d'una cultura que vol perpetuar el domini de l'home sobre la dona.

És un film mut, d'animació, per això el trobo adequat per treballar-lo en diferents nivells escolars. En aquest cas, el passarem als nens i nenes de P-5, i després orientarem el diàleg basant-nos en el nivell maduratiu del nostre alumnat.

RESUM DE LA HISTÒRIA.

La pel·lícula ens explica com és un dia a la vida d'una família que està formada per la mare, el pare, un fill i una filla que van a l'escola i un nen petit. La primera part de la pel·lícula comença al matí, quan s'aixequen i acaba quan se'n van a dormir, llavors comença la segona part, que és quan la dona somnia. Al llarg del dia veiem com la dona, ajudada per la seva filla, fa la feina de casa, i a més també treballa fora, mentre el pare de família quan surt de treballar va al bar a prendre's una cervesa amb els amics, i a casa està assegut mirant la televisió...el fill com que és un noi no fa res de casa.

A la nit, la dona somnia un món on tota la família comparteix les feines de casa. S'acaba la pel·lícula amb el títol entre interrogants, un somni impossible?

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Mantenir el silenci mentre estiguin veient la pel·lícula.
- Interpretar la informació que aporta la pel·lícula sobre la vida familiar dels protagonistes.
- Observar les funcions dels membres de la família.
- Valorar les feines de casa.
- Participar en el diàleg que es farà posteriorment al visionat de la pel·lícula
- Mostrar una bona disposició cap a l'activitat plàstica.
- Mostrar-se satisfet/a en acabar un dibuix fet amb cura i interès.

³ Cinta de video

CONTINGUTS

Eix Transversal de l' Educació no discriminatòria (per raons de sexe...)			
Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social.	Àrea3 Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal	Àrea3.Intercomunicació i llenguatge:llenguatge plàstic
Conceptuals	- Observació de la vida familiar	- Organització de la vida familiar	- El llenguatge plàstic com a mitjà de representació de la vida familiar
Procedimentals	- Observació del comportament dels components de la família	- Observació mitjançant la pel·lícula de les situacions familiars	- Utilització del dibuix com mitjà d'expressió
Actitudinals	- Observació de l'entorn en què viu la família	- Respecte i valoració de les feines de casa. - Manifestació d'interès i expectació per la pel·lícula	- Bona disposició cap a l'activitat plàstica

Preparació prèvia

Haurem de preparar amb antelació el canó i la sala d' audiovisuals per veure la pel·lícula.

Desenvolupament de l' activitat

L'educador/a conduirà l'alumnat a la sala d'audiovisuals on visionarem la pel·lícula. Després de veure-la, anirem a la classe, on la reviuem mitjançant el diàleg:

Educador/a:

- Quins són els personatges?
- Quantes parts té la història?, quines són?
- Què fan la mare, el pare, el fill, la filla durant el dia?
- Qui treballa a casa?
- I fora de casa?
- Qui té el somni?, què hi passa?
- És un somni impossible o és possible?, per què?
- Qui fa la feina a casa vostra?
- Vosaltres, ajudeu a casa?
- Què feu per ajudar?.

JO AJUDO A CASA

Desenvolupament de l'activitat

Aquesta activitat la farem després de veure la pel·lícula.

L'educador/a donarà la següent consigna a l'alumnat:

"Heu dit que ajudàveu a casa a parar la taula, a recollir les joguines...

Doncs ..." Ara fareu un dibuix de quan vosaltres esteu ajudant en les feines de casa, penseu a dibuixar el fons, les coses que hi ha a casa..."

Educador/a: " Heu d'escriure a sota del dibuix què esteu fent, si no us en sortiu, veniu que us ajudaré.

Quan estiguin fets els dibuixos, els penjarem a la pissarra i els comentarem.

Educador/a: (Laia,o...) aquí estàs ajudant a la mare a ...,molt bé

La mare es posa contenta quan l'ajudes, oi?

(anirem comentant tots els dibuixos)

AVALUACIÓ

Partirem dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts.

La tècnica que s'utilitza és una llista de control individual.

Nom:	Edat:		
Data:	Activitat:		
Ítems	Sí	No	
Manté el silenci quan està veient la pel·lícula			
Observa les funcions familiars			
Interpreta la informació			
Participa en el diàleg			
Mostra una bona disposició cap a l'activitat plàstica			
Es mostra satisfet de l'activitat plàstica duta a terme			
Marca la casella amb una creu			

Material

Cinta: El somni impossible. Produït per les Nacions Unides i Kratky Films de Praga. Conte original i guió de Tina Jorgenson. Disseny i direcció de Dagmar Doubkova. Música composta per Mitch Leigh.

La cinta de vídeo es pot trobar als centres de recursos; també la podeu trobar, dividida en dues parts, tal com estava al You-Tube a:

<http://blocs.xtec.cat/brisadelmar/>

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple: diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

UNITAT DIDÀCTICA 9 FINS AL VESPRE!

Conte: Fins el vespre!, de Jeanne Ashbé. Editorial Corimbo .BCN 1998

INTRODUCCIÓ

Fins al vespre! és el nom del conte en què està basada aquesta unitat didàctica pensada per a l'alumnat de P-3, perquè és un conte que representa el desenvolupament d'un dia qualsevol dels petits, i dóna una visió positiva dels rols del pare i la mare.

He triat aquest conte perquè, tot i que sembla que al llarg d'un dia d'escola no passen gaires novetats, ja que cada dia és igual a l' anterior, hi he trobat un fet remarcable,que és que les tasques d'acompanyar la mainada a l'escola són intercanviables pel pare i la mare, i tant en un com l'altre acompanyen i van a recollir els fills, indistintament. Aquest enfocament em resulta molt adequat per als objectius del meu projecte.

Al matí, la mare acompanya en Marc a la llar d'infants,(en Marc és el més petit dels dos germans), i el pare acompanya l' Anna a la seva escola. En el imaginari popular, aquest que se'ns transmet, però que no és escrit enlloc, hi ha una idea i és que la mare és l'encarregada de tot allò que es refereix al fill o filla més petit, com si perllongués el paper protector de l'embaràs. Encara ara, moltes famílies, molt sovint, quan van junts pel carrer, és la mare qui du al coll l'infant, i el pare du la filla (o el fill)més gran de la mà.

Podem dur a terme aquesta unitat didàctica al llarg del segon trimestre.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Fer atenció a l'explicació del conte.
- Participar verbalment en el diàleg conduït per l'educador/a.
- Gaudir de l'activitat del joc simbòlic.
- Representar simbòlicament seqüències de la vida familiar.

CONTINGUTS

Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social.	Àrea 3.Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal
Conceptuals	- Descripció d'elements i característiques dels components de la família	- El llenguatge com a instrument de representació de la realitat fictícia
Procedimentals	- Composició de l'entorn familiar proper	- Interpretació de les informacions del conte. - Representació d'escenes de la vida familiar
Actitudinals	- Participació i col·laboració en activitats col·lectives	- Interès i expectació per l'explicació del conte

Desenvolupament de l'activitat

L'educador/a conduirà els infants cap al racó del conte, on farà que l'alumnat sigui a terra en rotllana.

Als infants de P-3 encara els costa retenir l'acció del conte de manera global. És per això que l'educador/a anirà ensenyant les il·lustracions i farà les intervencions en el mateix moment que ensenyi la làmina, per tal que els infants posin especial atenció en aquell fet concret que interessa. Les intervencions es faran només en algunes làmines.

Conte:

- Aquí tenim en Marc
I la seva mare

Educador/a:és al matí,i la mare porta en Marc a la llar d'infants

- I aquí l' Anna
amb el seu pare

Educador/a:Aquí el pare també acompanya l' Anna a la llar d' infants

La mare d' en Marc li diu:
ara trauré l' abriguet
al meu reiet

Educador/a: vosaltres qui us acompanyava a la llar d' infants?

El pare de l' Anna diu:
No et descuidis el teu Bup-Bup,
petitona meva

Fins al vespre, petitet.
Que passis un bon dia.
després de berenar, el papà et vindrà a buscar.

Fins al vespre, papà, diu l' Anna.
Jugaré molt,
abans la mama no em vingui a buscar.

Educador/a:-l a vosaltres, qui us venia a buscar?

Hi ha moltes joguines.
En Marc està molt distret.

També hi ha molts amics.
L' Anna diu: vols estirar el meu carretó?

En Marc ha deixat el seu conillet
al seu millor amigueta

Educador/a:i aquí , al cole, qui són els vostres amics i amigues?

Amb els més grans, L' Anna pinta.
Amb el vermell, amb el groc, amb el blau, amb el marró.

Oh!
Ara és l' hora de dinar.
I que és bo el puré!

Educador/a: i vosaltres, que us quedeu a dinar al menjador ?

Tothom té gana.
Els golafres , els distrets..
I fins i tot els manasses!

Educador/a què us agrada el dinar del menjador?

Cap aquí, cap allà, caganer.
Ara et netejaré
i després et canviaré.

I l' Anna,
tralarà,

ha fet pipí i caca

XXX, ja dorm
en Marc, el petit tresor.

l' Anna tot seguit
s' ha dormit.

Havent fet la migdiada,
un bon berenar pels bebès.

I pels més grans,
xocolata desfeta.
Oh! Crida l' Anna: no, que és meva!
es el final del dia,
els bebès xumen,
els petits rosequen.

Els grans també s' han cansat.
Però a l' Anna, li agrada
ajudar a endreçar.

Ah, mira el papa!
Vine a les meves mans, reiet meu.
Ensenya'm què saps fer.

És la mamà!, diu l' Anna.
Mira, mira'm
com vaig de pressa, de pressa.

El pare diu:
Hola, reiet meu.
Estic content de tornar-te a veure.
Educador/a: i a vosaltres, us ve a buscar el papa?

La mare diu:
Hola, Anna meva.
Ja sóc aquí!
Educador/a: - Al matí la mare acompanya en Marc i a la tarda va a buscar l'Anna
- I el pare al matí acompanya l' Anna i a la tarda va a buscar en Marc.

ANEM A JUGAR!

Preparació prèvia

L'educador/a procurarà que hi hagi prou joguines als racons ,perquè no hi hagi cap nen ni nena que no pugui jugar amb allò que vulgui triar.

Per tal de poder jugar “ a fer com “, en aquesta sessió hi disposarem els següents racons:

- de l' hospital
- de la cuineta
- de nines i ninos
- de la botiga

Desenvolupament de l'activitat

Educador/a: “ Mireu, ara anirem a jugar als racons i tots i totes jugarem amb els ninos i les nines ...podeu triar fer de pares o de mares, o de botiguers i botigueres, o de metges i metgesses. ..

Educador/a: Qui farà de pares i de mares? Si vosaltres sou els pares i les mares, què fareu amb els vostres “nens i nenes” ?

Infants: Els posarem la roba,... els posarem al cotxet,

Educador/a: que els acompanyareu a l'escola?

Infants: sííííí!

Educador/a: qui els acompanyarà, el pare o la mare...

(amb aquesta resposta observarem i prendrem nota del que diuen, per a l'avaluació)

Educador/a: Que els portareu a passeig?

Infants: síííííí!

Educador/a: I de vegades els” nens i les “nenes” es posen malalts, on els portareu?

Infants: al metge...

Educador/a: I quan tinguin gana?

Infants: els hi donarem el dinar

Educador/a: Però, haureu d' anar a la botiga a comprar els queviures, oi?

Infants: es clar!!!

Educador/a: i quan els vostres” nens” i “nenes” tinguin son, què fareu?

Infants: els posarem a dormir al llit, ...

Deixarem que juguin lliurement a pares i mares. Aquest joc simbòlic els agrada molt , perquè imiten les persones que més estimen i als infants els agrada “fer com”...

Utilitzarem aquesta activitat per observar els rols que els nens i les nenes adopten.

Durada

Les dues activitats les farem seguides , al llarg de la sessió de la tarda, per tal de no perdre el fil de la motivació que haurem aconseguit amb l' explicació del conte.

Material:

Ninos i nines, cotxets per dur les nines a passejar, bressols per a fer dormir els ninos i les nines, coixins per seure a terra imitant espais de la casa com el menjador, o l' habitació...cuineta amb els estris de cuina: plats, cassoles, coberts, robes...la botiga amb els seus estris: fruites i verdures l' hospital amb el davantal del metge, el fonendoscopi, el termòmetre,..

AVALUACIÓ

L'educador/a parteix dels objectius i continguts per avaluar cada activitat. Així doncs, l'avaluació fa referència a uns ítems amb cadascun dels objectius i continguts. L'educador/a observa les accions dels infants en les activitats proposades.

La tècnica que utilitza és una llista de control individual .

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat:	
Ítems	Si	No
Manté l'atenció quan s'explica el conte		
Participa verbalment en el diàleg proposat		
Gaudeix de l'activitat del joc simbòlic		
Representa simbòlicament la vida familiar.		
Marca la casella amb una creu		

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

UNITAT DIDÀCTICA 10

TOTS UNS HOMES!

Conte: "Tots uns homes" de Manuela Olten. Traducció de Jordi Puyol i Manyà.
Edicions Serres S.L. BCN.2005.

INTRODUCCIÓ

És un conte per a nens i nenes de P-3 i P-4, i ens pot anar bé per introduir el tema de la por des d'una vessant coeducativa, és a dir, posant de manifest que tant els nens com les nenes tenen por d'alguna cosa (fantasmes...)

L'he triat perquè té un disseny gràfic molt modern, és a dir els dibuixos són macos i originals i poden agradar molt tant els nens com a les nenes.

És una activitat que farem en el darrer trimestre del curs, quan la mainada ja estigui més acostumada a participar en les converses, a la rotllana, i ja hagin assimilat la dinàmica del racó del conte.

Els dos nens que són al llit (representa que és de nit) no tenen gaires dents, i fan una expressió de cara molt divertida, i els infants s'hi poden sentir representats. Penso que quan estigui a la biblioteca de l'aula, el buscaran per mirar-lo, perquè és molt bonic.

Té poca lletra, una o dues frases per full, però l'autora juga amb el grafisme de les paraules, augmentant-ne la mida progressivament, o canviant-ne el color, que és negre o vermell, per donar-les-hi una càrrega d'intencionalitat afegida. Quan els dos nens estan al llit parlant i fent burleta de les nenes, les lletres són grosses i pugen i baixen per l'espai gràfic, com si juguessin, però quan les coses canvien i s'han d'aixecar del llit per anar al lavabo, llavors els hi agafa por, i l'autora ens transmet aquesta emoció amb l'expressió de les seves cares, amb com agafen els seus ninos amb força buscant sentir un contacte que els dóna seguretat, i amb la mida de les lletres, que és més petita.

No crec que els infants captin aquests detalls gràfics, però és una ajuda per a la persona que hagi d'explicar el conte, per tal de posar més o menys èmfasi en l'explicació, i si la mestra (o el mestre) ho considera oportú, els ho pot comentar, perquè se n'adonin d'aquests tipus de grafisme.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Habituar-se a centrar l'atenció mentre l'educador/a explica el conte.
- Entendre les intencions comunicatives de l'educador/a a partir del gest i l'entonació.
- Gaudir escoltant contes.
- Participar en el diàleg proposat per la mestra (o pel mestre)

- Relacionar el llenguatge oral amb el llenguatge escrit.

CONTINGUTS

Eix Transversal de l' Educació no discriminatòria (per raons de sexe...)		
Continguts	Àrea 2.Descoberta de l'entorn natural i social	Àrea 3.Intercomunicació i llenguatges:llenguatge verbal
Conceptuals	-L'emoció de la por	-El llenguatge com a instrument per representar la realitat fictícia
Procedimentals	-Observació indirecta de fets i situacions del conte	- Associació d'informacions amb experiències anteriors, en situacions semblants o diferents
Actitudinals	-Participació en activitats col·lectives	-Interès i expectació per l'explicació del conte. -Interès pel text escrit

Desenvolupament de l'activitat

L'educador/a conduirà el grup al racó del conte, i anirà explicant i ensenyant les làmines, a poc a poc i amb el to de veu que cregui convenient tot observant el grafisme de les paraules i el moment de l'acció. Demanarem a l'alumnat que descrigui el que veu, intentant que els infants descobreixin el missatge del conte que és que els nens diuen que no tenen por, (perquè han de ser forts, es veu clarament que és un missatge que tot i ser tan petits, ja els hi ha estat transmès), però que a l'hora de la veritat, tenen les mateixes pors que les nenes; és a dir, que tots i totes som iguals, però que uns no ho volen manifestar (perquè aquesta és la cultura dominant) i les altres ho expressen lliurement, perquè és acceptat com a part de la feminitat.

Com que són petits, encara els costa retenir la informació , per després tornar a reviure les accions, per això anirem intervenint a mesura que l'anem explicant i així ajudar-los a entendre el missatge que ens transmet.

Conte

Les nenes són un avorriment **total!**

Educador/a: On són aquests nens?

Infants: al llit

Educador/a: I què fan ?

Infants : parlen

Educador/a: de qui parlen?

Infants: de les nenes

Educador/a: i què diuen?

Infants: que son un avorriment total

Es passen el dia pentinant **les seves nines!**
I no paren de posar-los i treure'ls **la roba**

Posar i treure posar i treure

Posar i treure posar i treure

Posar i treure posar i treure

Posar i treure posar i treure

E: per què ensenyen el cul?

I: perquè són uns marrans!

Les nenes se'n van a dormir amb els

seus **ossets de peluix**

Educador/a: de què fa cara aquesta nena?

Infants: de tenir por!

Educador/a: per què agafa els peluix amb tanta força?

Infants : per no tenir por!

Així no tenen **por!**

Són unes **porugues de veritat !**

Educador/a: nens: vosaltres creieu que les nenes són porugues?

Educador/a: nenes : vosaltres creieu que els nens no tenen mai por?

Quan es fosc, s' ho fan a **les calces**

Nooo, a la **camisa de dormir!**

I a més tenen por **dels f a n t a s m e s !**

Educador/a: nenes, potser alguna té por, dels fantasmes o del que sigui, però i els nens...,és que no tenen por de res els nens?,

F-f-f a n t a s m e s ?

Educador/a: aquí sembla que sí que tenen por, mireu com tartamudegen i quina cara fan!!!

Oi que no existeixen?

Segur que no.

No pas.

Educador/a: ara, quan parlen de fantasmes, quina cara fan?.

Infants: tenen por!

He d'anar a fer pipí...

Jo també...

Educador/a: i van al lavabo junts...

Educador/a: aquí veiem dos nens i una nena dormint, com està la nena?

Infants: dorm
Educador/a: I els nens?
Infants: estan desperts, agafats dels seus peluix!

(a la contraportada)

Som tots uns **homes i no tenim por de res!**

Ni que **fóssim nenes...**

Educador/a: per què creieu que diuen això, "ni que fóssim nenes", és que els nens no han tingut por?

Infants: síííí, que tenien por !!!

(Com que són petits, algunes preguntes les farem tancades, per facilitar la participació en el diàleg dels nens i de les nens).

Durada

Uns 15 minuts aproximadament

LES PORS

Desenvolupament de l' activitat

Després d'explicar el conte continuarem asseguts en rotllana, i ens disposarem a seguir el diàleg, ja des d'una altra vessant.

Educador/a: Anem a jugar a fer cares...Quina cara fem quan estem contents i contentes?

(tots i totes fem cara d'estar contents)

Educador/a: i quan estem enfadats i enfadades ? - anem fent les cares proposades-.

Educador/a: i quina cara fem quan tenim por? ... i què fem? Jo em tapo la cara...

(la persona educadora fa el mateix que els nens i les nenes)

Educador/a: "Mireu, quan era petita i anava al cine, hi havia pel·lícules que em feien por i em tapava els ulls...ara que sóc gran però, si a la nit quan estic al llit, sento algun soroll i no sé de què és, em fa por aixecar-me i anar a veure què passa... perquè m'imagino coses, tot i que sé que no ha pogut entrar ningú a casa...,si el soroll no es repeteix,(que és el que acostuma a passar) normalment m'adormo i no passa res"... "O si vaig per un camí, quan surto a caminar per la muntanya i veig un gos gran i que sembla que estigui enfadat, també sento una mica de por i miro de passar sense molestar-lo, no sigui cas que em faci alguna cosa.

Educador/a: I vosaltres, heu tingut por alguna vegada?, de què?; o de qui?"

A partir d'aquí es pot generar una conversa que ajudi els infants a expressar les seves pors, mentre intentem ajudar-los a analitzar què ha motivat aquella emoció, ja que, normalment sempre hi ha una causa física que provoca el soroll desconegut, o un mal record que fa que, en reproduir-se una situació que en el

passat ens ha produït angoixa, quan es torna a plantejar un fet similar, tornem a sentir aquella por, perquè pensem que podem patir algun dany.

Durada

De 20 a 30 minuts aproximadament

Material

El conte “ Tots uns homes”.

POR COMENÇA COM PAULA

Preparació prèvia

Retirarem les taules i les cadires que hi hagi davant de la pissarra, perquè pugui seure tot el nostre alumnat a terra, en semicercle.

Normalment , a les aules d'Educació Infantil hi ha un tram de la paret, destinat a penjar-hi el noms de les nenes i dels nens- amb lletra de pal- amb la seva foto al costat, per anar visualitzant i relacionant les grafies amb les fotos i així anar interioritzant els sons de les lletres. Amb aquesta activitat es pretén que facin l'aprenentatge dels noms, amb l'ajuda de la càrrega emocional que suposa reconèixer el propi nom i els noms dels companys i companyes de la classe. És una activitat que es fa diàriament, i així, a poc a poc, els infants reconeixen els noms, fins a convertir-se en l'eina referencial amb la qual l'alumnat s'iniciarà en la lectura i l'escriptura. En finalitzar el tercer trimestre, molts d' ells acaben reproduint el seu nom i coneixent molts dels noms dels altres nens i nenes.

Utilitzarem aquests noms plastificats per fer aquesta activitat.

Desenvolupament de l'activitat

Aquesta és una activitat a fer amb el gran grup.

Conduïrem l' alumnat davant de la pissarra i farem seure tothom a terra, en semicercle. Escriurem la paraula P O R a la pissarra.

Educador/a: Por comença amb una lletra que té el nom d'una nena de la classe, qui vol anar a mirar la llista i veure si el troba ?

Educador/a: molt bé, laha trobat el nom de la Paula, veieu que comencen igual? posarem el nom a sota de Por perquè ho visualitzin.

Educador/a: qui té la O en el seu nom?

Infants: Jo la tinc...

Educador/a: és veritat Oriol, el teu nom comença per O, vés a buscar-lo i el poses a sota,

Infants: jo també la tinc!!

Educador/a: Si, Joan, tu també la tens, però és al mig del teu nom, vés a buscar-lo i posa'l a sota.

Educador/a. I la R, qui la té al seu nom?

Infants: Jo la tinc,

Educador/a: Si, Rubèn , tu tens la R, vés a buscar el teu nom, i el poses a sota.

Durada

De 10 a 15 minuts aproximadament.

Material

La pissarra, guix, els noms dels infants plastificats.

AVALUACIÓ

L' educador/a partirà dels objectius i continguts per avaluar cada activitat.

Així doncs, l'avaluació fa referència a uns ítems relacionats amb cadascun dels objectius i continguts. L'educador/a observa les accions dels infants en les activitats plantejades.

La tècnica que s'utilitza és una llista de control individual.

Nom:	Edat:	
Data:	Activitat :	
Ítems	Sí	No
Manté l'atenció mentre s'explica el conte		
Entén les intencions comunicatives mitjançant el gest i l'entonació		
Participa en els diàlegs		
Mostra interès per les activitats proposades		
Relaciona el llenguatge oral amb el llenguatge escrit		
Marca la casella amb una creu		

VALORACIÓ

A més d'avaluar l' assoliment dels coneixements de l' alumnat, també hem de valorar la pràctica educativa i el desenvolupament de les activitats. Com han anat i què es modificaria en relació a:

- l' assoliment dels objectius per part dels nens i nenes.
- la intervenció de la persona educadora.
- l' organització de l'espai i els materials, etc.
- també es poden dissenyar altres instruments per recollir la informació, per exemple : diari, anecdotari, pauta d' observació sistemàtica...però hem de tenir en compte que els ítems que ens proposem han de ser conductes observables.

LLISTA DE CONTES

Per a nens i nenes de 3 anys

VAN GENECHTEN, GUIDO. **El meu pare**. Ed. Acanto. 2000.
BROWNE, ANTHONY. **El meu pare**. Mexico: Fondo de Cultura Economica. 2002
BROWNE, ANTHONY. **La meva mama**. Bosques del Pedregal. México. FCE, 2005
NESQUENS, DANIEL. **Pares**. Ed. La Galera. Barcelona, 2004

Per a nens i nenes de 4 i 5 anys

BODECKER, N.M; BLEGVAD, ERIC. **Corre, Maria, afanyat**. Ed. Lumen 2001
ANGUERA, MERCÈ. **Sóc molt Maria**. Ed. La Galera. 2002.
ALCÁNTARA, RICARDO. **Qui recull les caques del gos?** BAULA. 2001.-
BAWIN, M.A. **L' Aniversari d'en Tom**. Ed. Con-bel, 2003.
COLE, BABETTE. **La mare mai no em va dir...** Ed. Serres. Barcelona 2004
BUTTSEWORTH, N. **La mare és fantàstica**. Ed. Barcanova, 1990.
HERRERA, CARMEN. **Pirates i pirulins**. Ed. Afortiori, Bilbao 2005.
COLE, BABETTE. **La princesa enjogassada**. Destino. Barcelona, 1988.
CAPDEVILA, ROSER. **Les tres bessones (col·lecció)**. Ed. Barcelona: Cromosoma, 2003
CALO, DAVID; CANTONE, LAURA. **Un papa a mida**. Ed. Baula, 2005.
HUGUES, SHIRLEY. **Quin soroll!!**. Ed. Barcanova. Barcelona 1987.
LENAIN, TIERRY; DURAN, DELPHINE. **D'on surt aquesta nena?** Ed. Baula. Barcelona 2005.
JUANOL, O. **Ens agradem!** Ed. Scena. Barcelona 2004.
POMÉS, JULIET. **La mare surt aquesta nit**. Ed. Tusquets, 2003.

ANNEX 3

Introducció

En aquest annex adjunto un recull de jocs no competitiu, per a que els infants juguin conjuntament en els moments d' esbarjo, i així potenciar la convivència entre els components del grup. "Tot sabem de la importància del joc com a manifestació vital dels infants, alhora que els representa un mitjà de relació i intercanvi, a més de ser una determinada manera de fer-se seu el món que els envolta"(Marin,1994)

Està distribuït en jocs destinats a les diferents edats de l'Educació Infantil.

Del llibre : Jugar i divertir-se tothom

Recull de jocs no competitiu

Rosa Guitart Aced. Editorial Graó, biblioteca de Guix, 1998

JOCS

Per als infants de 3 anys

Arri, arri, tatanet

Lloc: interior, agrupació : parella, fins 2,3,4 anys

Descripció:

Es posa l' infant a sobre la falda mirant cap a la persona adulta. Aquesta li agafa les mans amb les seves i comença a cantar la cançó " Arri, arri, tatanet" tot movent les cames amunt i avall per fer saltar l' infant. A l'última frase de la cançó , "pel...no n' hi haurà", es diu el nom de l' infant i s' obren les cames perquè l' infant, agafat per les mans , caigui pel mig. (lletra i música)

Una barca

Lloc: interior, agrupació: parella, fins 2,3,4 anys

Descripció:

Per jugar-hi cal que la persona educadora i l' infant s' asseguin a terra amb les cames estirades i obertes i es col·loquin de cara, l' un davant de l' altre. Posaran les plantes dels peus tocant-se (dreta amb esquerra i esquerra amb dreta) i s' agafaran per les mans. Balancejaran el cos de cintura amunt, endavant i endarrere, sense deixar-se agafar les mans i dient la cantarella d' " una barca". Quan s' arriba a la frase "el.... va de bandera" s' hi inclou el nom de la persona adulta. Es torna a repetir la cantarella intercanviant-se el nom a les frases

Una barca puja i baixa

Sense rem no pot anar

El... va de bandera

I el ... de capità.

Observacions

Amb els infants més petits no va bé la posició apuntada. És millor que la persona educadora tingui les cames obertes i les de l' infant siguin dins de l' obertura de les cames de la persona educadora.

Quan vagis a la carnisseria

Agrupació: parella , 2,3,4 anys

Descripció

Es posa l' infant sobre la falda i se li fa la cantarella següent:

Quan vagis a la carnisseria

No compris carn d' aquí

Ni d' aquí, ni d'aquí

Sinó d' aquí que n'hi ha un bon bocí!!!

Tot fent la cantarella s' agafa el braç de la criatura i es comença des del canell a fer veure que s' està tallant el braç amb un dit. Cada vegada es puja un xic el tall imaginari fins que en dir "sinó d' aquí" s' arriba a l' aixella de l' infant i se li fan pessigolles.

Gateta moixoia

Lloc interior, agrupació: parella,2,3,4, anys

Descripció

Es posa la nena o el nen a sobre la falda. La persona adulta agafa les mans de l' infant amb el palmell enfora, la dreta amb la dreta i l' esquerra amb l' esquerra. Mentre es diu la cantarella "gateta moixoia" es van passant les mans de l' infant per les seves galtes de dalt a baix i seguint la lletra. Al final de la cantarella, quan es diu " bufetada", es pica una mica més fort a les galtes de la criatura. Es repeteix la cantarella , aquesta vegada passant les mans de l' infant per les galtes de la persona adulta.

Gateta moixoia, gateta paperoia

Diu que ha vingut un llagut

Carregat de peix menut;

A la plaça l' han venut

A diner i malla,

Bufetada!

Aquest és el pare

Lloc: interior, agrupació: parella,2,3,4 anys

Descripció

S' agafa la mà de l' infant i mentre es va cantant la cançó " Aquest és el pare" se li van agafant i estirant suaument els dits de la mà, tot coincidint el dit gros amb la part de la cançó que parla del pare, el dit índex amb la mare, el del cor amb el que fa les sopes i l' anular amb el que se les menja totes. En arribar a " i aquest diu.." se li tira del dit xic.

Aquest és el pare,

Aquesta és la mare,

Aquest és el que fa les sopes,

Aquest se les menja totes,

I aquest diu: piu, piu, piu,

Que no n ' hi ha per al caganiu?

Escarbat bum,bum

Lloc: interior, agrupació: petit grup, 2,3,4,5 anys

Descripció

Hi juga la persona adulta amb quatre o cinc nens i nenes. Un infant fa d'escarbat posant el cap i el cos fins a la cintura a sobre de les cames de la persona adulta i mirant a terra per no veure res. La persona adulta i els altres infants, tot cantant la cançó "Escarbat bum,bum" li van picant l'esquena. Després de la pregunta que es fa a l'última frase de la cançó ("Escarbat, endevina qui t'ha picat?"), un infant o la persona adulta pica sol l'esquena de la criatura. Aquesta ha d'encertar qui ha fet el cop. Si ho fa, l'infant que ha picat fa d'escarbat, si no, es torna a començar de nou el joc amb un altre infant.

Escarbat bum,bum
posa-hi oli, posa-hi oli
escarbat bum, bum
Posa-hi oli a la llum
Si a la llum no n'hi ha

a l'escalfeta, a l'escalfeta,
si a la llum no n'hi ha
a l'escalfeta si n'hi haurà.
Escarbat, endevina qui t'ha picat?

Pim, pam ,cunillam

Interior, parella, 4,5 anys

Descripció

Hi juga la persona adulta amb un infant o dos. Un infant es posa assegut d'esquena a la persona adulta. Aquesta, sola o juntament amb un altre nen o nena, diu la cantarella:

Pim pam, cunillam
De la terra de l'aram.
Cistellera ballestera,
Quantes banyes tens darrere?

Tot picant l'esquena de l'infant amb les mans i seguint el ritme de la cantarella. Al final de la frase "quantes banyes tens darrere?" `posa (ella sola o amb l'altre nen o nena si són dos) la punta d'uns quants dits tocant l'esquena de l'infant. Aquest ha d'encertar quants dits li toquen l'esquena. Si l'encerta, para la persona adulta o l'altre infant que juga. Si no ho fa, se li canta la cantarella següent.

"si tants (nombre de dits que li tocaven l'esquena) haguessis dit de penes hauries sortir
I es torna a començar el joc

Per seguir indicacions

Pou de casa

Interior, rotllana, un/ grup 4,5 anys

Descripció

Es col·loquen tots els infants en rotllana amb els dits gros i índex de la mà dreta fent una rodona que simula un pou i posant-lo endavant. La persona educadora (o un infant) va donant indicacions que els altres han de seguir, per exemple: quan diu “Pou a casa” s’ha de posar el dit índex de la mà esquerra dins de la rodona feta amb la mà dreta. Si diu “Pou del veí”, l’índex de la mà esquerra ha d’ anar a parar a dins de la rodona feta pel company o la companya de l’ esquerra. Les indicacions que se seguiran poden ser diverses: “Terrat” que és el cap; “Balcó”, que pot ser el nas ;”Jardí”, que pot ser la panxa...Sempre que es digui “de casa”, s’ha de posar el dit índex on s’ indiqui d’ un mateix, i si es diu “del veí”, el dit ha d’ anar a la companya o al company de l’ esquerra.

Observacions

Aquest joc es pot complicar més o menys segons l’ edat dels infants. En els nens i nenes petits cal donar poques indicacions i s’ha de fer a poc a poc. Amb els grans n’ hi poden haver més , inventant-se’n algunes i fer-ho de pressa.

Espai ampli

Un/ grup, 5 anys

Descripció

Tots els infants caminen per l’ espai. L’ educador o l’ educadora va explicant una història en que surten colors (“el cel era blau”, “hi havia una noia amb els cabells negres”, “tenia les galtes vermelles”, el cotxe blau va passar de pressa”...)Quan se sent un color determinat , tots els infants han d’ anar a tocar alguna cosa que duguin els companys i les companyes o ell mateix del color anomenat. Quan continua la història les nenes i els nens tornen a caminar.

Observacions

Cal que el conte permeti l’ aparició de força colors.

Els esclops d’ en Pau

5 anys

Material

Mocadors (o qualsevol altre objecte que no sigui gaire pesat, per exemple : pedres petites), tants com jugadors i jugadores.

Descripció

Els infants fan una rotllana asseguts a terra. Cada un té un objecte a la mà (mocador enroscat, pedra...).Canten la cançó “Els esclops d’ en pau” tot passant-se l’ objecte d’ una l’ altre cap a la dreta i seguint el ritme (a la cançó estan indicades les paraules en les quals s’ ha de donar l’ objecte al company o a la companya). Al final de la cançó, quan es diu “tripi,tripi,trap”, no es passa l’ objecte a la companya o el company, sinó que es dóna un cop amb ell al davant del company o la companya de la dreta, després es fa el mateix amb la companya o el company

de l' esquerra per, finalment , deixar l' objecte a la companya o el company de la dreta- Tot això es du a terme realitzant els moviments més ràpids tot fent coincidir els cops amb les paraules "tripi". Després es torna a iniciar la cançó, aquesta vegada més de pressa.

Els esclops d'en Pau
Van fer caure, van fer caure,
Els esclops d' en Pau
Els esclops d' en Pau
Van fer caure sant Joan

Sant Pere li va al darrere,
sant Pere li va al darrere,
a el tripi, tripi, trap.
Trip, trap.

El colom

Espai ampli, un/ grup , 4-5 anys

Descripció

És un joc semblant a "Un, dos, tres, pica paret". Es col·loca un infant mirant a una paret. La resta de companys i companyes se situen en una ratlla que serà la sortida i que es troba a certa distància de la paret. L' infant que hi ha allà pica la paret amb les mans i diu: "Un, dos, tres, pica paret". Els seus companys i companyes, mentre diu la frase, han d'anar avançant envers ell, però s' han d'aturar quan l' infant l' acaba, ja que en aquest moment es gira i si veu algú que es mou, diu el seu nom i el fa tornar a la línia de sortida. La nena o el nen de la paret va repetint la frase picant la paret i els seus companys i companyes van avançant fins arribar a la paret sense ser vistos. Quan sols falten dos infants per arribar a la paret, els que hi ha allà, juntament amb el que pica, es posen d' acord sobre escollir " fred" o "calent". Una vegada arriba a la paret el darrer infant, tots surten corrents fins a la sortida perseguits pel que parava, que els empaïta picant-los el cul fluix si abans s' ha optat pel "fred" i fort si l' opció ha estat " calent".

De contacte

La rotllana moguda

Espai ampli, rotllana, un / grup ,5 anys

Descripció

Es posa un infant enmig d' una rotllana de nens i nenes. Tots s' agenollen i canten una cançó curta. Quan s' acaba, tots els de la rotllana han d' agafar, sense moure's del lloc, una mà que no sigui la de la nena o el nen del seu costat. Quan tothom està lligat, l' infant del mig dóna la indicació que s' aixequin sense deslligar-se. Lligats i drets, tots tornen a cantar la cançó, aquesta vegada movent-se cap a la dreta. Després de canviar-se l' infant del mig, continua el joc i es torna a començar.

Observacions

Si els nens i les nenes són grans, la cançó es pot substituir per comptar fins a deu o dir una frase llarga. En aquesta opció, no cal que es col·loqui un infant al mig. Qui va donant les indicacions pot fer-ho des de la mateixa rotllana.

Variant

S' hi poden anar introduint dificultats: lligar-se però agafant un peu, posar una mà al clatell de la companya o del company...

Amb ombres

Les ombres comunitàries

Exterior, grup 5 anys

Descripció

Cal col·locar al pati de manera que les ombres dels infants es vagin tocant una per una formant fileres, rengleres, cercles, figures determinades...No s'han de deixar espais de sol entre les ombres

Ajuntar ombres

Exterior, parella, 5 anys

Descripció

Per parelles, els infants han d'adjuntar les seves ombres de la manera que vulguin i cercar les possibilitats que tenen de fer ombres divertides. Poden provar què passa si un es col·loca davanat de l'altre, a sobre seu, si un estira els braços i l'altre posa un peu en una mà del company o de la companya

L'ombra i els objectes

Exterior, fila, parella, 5 anys

Material

Objectes diversos que estiguin a l'abast

Descripció

Aquest joc cal realitzar-lo per parelles. Els infants poden aprofitar l'ombra que produeixen materials diversos (cercles, pals, mocadors, pilotes, o objectes quotidians: jerseis, cintes de cabell, carteres, llapis...) i mirar si es poden combinar les seves ombres per construir siluetes d'objectes coneguts. Si es vol, la proposta pot incloure també incorporar la pròpia ombra dels dos infants.

Empaitar ombres

Espai delimitat, dos/ grup, 5 anys

Descripció

Es marca un espai de joc. Dos o tres infants (depèn de la quantitat que hi juguin) persegueixen l'ombra dels altres. Si un aconsegueix trepitjar-la crida "ombra!" i passa a empaitar l'infant a qui se li ha trepitjat l'ombra.

Observacions

En aquest joc cal que l'educador o l'educadora faci un xic d'àrbitre, ja que els infants que corren no veuen si la seva ombra és trepitjada o no i s'han de fiar del crit que fa el company o la companya que els empaita.

D'aigua

La desfilada

Exterior, files, un/ grup, 5 anys

Material

Gots de plàstic, aigua, un recipient gros (galleda, cubell...)

Descripció

Aquest joc és semblant a “Fer el que fa el mico”. Es col·loquen tots els infants en fila i amb un got ple d’ aigua a la mà. Al davant de la fila s’ hi posa l’ educador o l’ educadora. En un lloc proper es col·loca un recipient gros ple d’ aigua. S’ informa els infants que han d’imitar el que faci la persona adulta. Aquesta, tot explicant una història, es va desplaçant per l’ espai de maneres diferents i va fent que el got d’ aigua es vagi col·locant a llocs diferents del cos. Per exemple, pot caminar de puntetes amb el got al cap, anar a quatre potes amb el got a la mà, ajupir-se amb el got al palmell de la mà estesa... Si un got cau i perd l’ aigua, l’ infant ha d’ anar ràpidament al recipient d’ aigua, tornar-lo a omplir i col·locar-se al final de la fila per continuar el joc. Si el got que cau és el de l’ educador o l’ educadora, tots els infants poden tira-li a sobre l’ aigua dels seus gots.

Les croquetes

Exterior, grup, 5 anys

Material

Aigua, mànega, sorra i serradures.

Descripció

El joc tracta que uns infants mullats es rebolquin per damunt de sorra i serradures per veure com queda el seu cos. Caldrà, en primer lloc, que vagin en banyador i que se’ls mulli amb una mànega. A partir d’ aquí poden rebolcar-se tots junts per les serradures o la sorra o, segons l’ edat que tinguin, anar seguint les indicacions donades per l’ educador o l’ educadora a partir d’una història que explica. Per exemple: “Ara estem cansats i ens asseiem a terra, ui!, quina son, m’estiro a dormir. No estic gaire còmode, donaré la volta. Oh!, què passa? Noto que a sota meu es mou alguna cosa!, surto corrents d’aquí. Quin ensurt! Torno a caminar, tranquil·lament...”

Rítmics

Mimar una cançó

Interior, grup, 4-5 anys

Descripció

Es pot cantar una cançó i mimar el que s’hi diu. Hi ha diverses cançons que hop permeten: L’ aranyeta, l’ elefant, el meu capell...

L’aranyeta

L’aranyeta xica
puja a la teulada
amb la pluja i el vent
rellisca i cau a terra.

rellisca i cau a terra.
Ja surt el sol,
s’emporta la pluja.
Ja surt el sol,
i la pluja se’n va.

L’elefant

Mireu allà dalt
en els estels què hi ha.
És un gros animal

Els petits bonics titelles

Així fan, fan, fan,
els petits bonics titelles,
així fan, fan, fan

que amb bicicleta va.
És un elefant
i doncs què us penseu?
Té una cua al darrere
i una cua al davant.

El meu capell
El meu capell té tres puntes,
tres puntes té el meu capell.
Si no tingués les tres puntes
no seria el meu capell

tres voltetes i se'n van
Tot picant de mans,
els petits bonics titelles,
tot picant de mans
els titelles es fan grans.
Tot picant de dits,
els petits bonics titelles
tot picant de dits
els titelles s'han adormit.

Dansats

Cinc dits d'una mà

Espai ampli, rotllana, un/ grup, 5 anys

Descripció

Es col·loquen els infants en rotllana. Tots canten la cançó "cinc d' una mà" tot aixecant la mà dreta i movent-la fent girs a l' aire. Quan s' arriba a l' estrofa "estan fets per..." un infant hi afegeix alguna acció que es pugui fer amb la mà (fer pessigolles, estirar l' orella, pessigar...) i que duen a terme tots els nens i nenes amb el seu company o companya de la dreta. Es torna a començar la cançó i en arribar a la darrera estrofa qui diu l' acció que s'ha de dur a terme és l' infant que hi ha a continuació del que ho ha dit amb anterioritat. La cançó es repeteix les vegades que es vulgui.

Cinc dits d'una mà

Aixequem-los enlaire.

Cinc dits d' una mà

Estan fets per...

En Jan petit

Espai ampli, rotllana, grup, 5 anys

Descripció

Es col·loquen els infant fent una rotllana. S' agafen de mans i van donant voltes totg cantant la cançó "En Jan petit". Quan s' arriba a l' estrofa "Amb el dit, dit, dit..." tothom s' atura i pica a terra amb la part del cos que anomena la cançó. Quan torna a començar la cançó tornen a voltar. Cada vegada que la cançó anomena una part del cos, deixen de ballar i toquen amb ella a terra. La cançó permet anar-hi incorporant les parts del cos que es vulgui. Sols cal tgenir present que cada part nova s' incorpora al davant de les anteriors. Les paraules del cos que s'hi poden introduir (en Jan pot ballar amb la mà, amb el colze, amb el peu, amb l' orella, amb el nas, amb el cap...) les pot anar dient la persona adulta o es pot establir un ordre determinat entre els infants (per exemple, a partir de l' educador o l' educadora cap a la dreta).

En jan petit quan balla

Balla, balla, balla.

En Jan petit quan ball

balla amb el dit.

Amb el dit, dit, dit,

ara balla en Jan petit.

Altres jocs

Les estàtues

Espai ampli, dos / grup , 5 anys

Descripció

Es col·loquen les nenes i els nens lliurement per l' espai i quiets fent d' estàtues. Un infant fa de venedor d' estàtues i un altre de comprador. Comença el joc el venedor agafant per la mà un infant i fent-lo donar un tomb al voltant seu. Quan acaba, l' infant voltejat s'ha de quedar quiet en una posició determinada. Continua fent el mateix amb els altres nens i nenes. Una vegada tots s'han quedat en alguna posició, el comprador es dirigeix al que fa de venedor i li manifesta que vol comprar alguna estàtua. El venedor, fent propaganda del que té, va ensenyant-li una per una totes les estàtues i indicant-li que, a més, tenen moviment. Per demostra-ho, dóna corda a cada estàtua i en aquest moment aquesta pren vida fent moviments del que representa. Per aturar-la, el venedor la toca. S' acaba el joc quan el comprador compra alguna estàtua o se'n va sense cap.

Observacions

És un joc per dur-lo a terme amb poques criatures. Si són moltes, caldrà que hi hagi més compradors i més venedors.

Variant

El joc presentat és una versió curta que fan els infants d'un joc popular. Si es vol fer més llarg, el joc continua amb el comprador que s' emporta a casa seva l' estàtua que ha comprat, li dóna corda i no funciona. Torna l'estàtua a la botiga i la canvia per una altra. A casa seva es torna a produir el mateix. El procés es repeteix amb totes les estàtues. Quan al comprador ja no li'n queda cap per endur-se-la a casa seva, el venedor torna adonar-los corda a totes i, una vegada en moviment, les estàtues van a donar cops al cul del comprador i del venedor. Si s'opta per aquesta opció, cap que no hi hagi gaires jugadors i jugadores (vuit persones per exemple).

Hi ha una versió del joc que se'n diu "A vendre sants". Les estàtues són sants que el venedor, tot intentant vendre'ls, han d' aconseguir que riguin dient coses divertides sobre elles. Si ho aconsegueix, l' estàtua deixa de ser-ne i s' afegeix al comprador i als altres sants comprats per intentar que riguin les altres estàtues.

PROGRAMACIONS

He organitzat les programacions de P-3 i P-4 en un mateix quadre, perquè crec que es poden repetir les activitats ampliant el temps que s'hi dediqui, a P-4.

Educació Infantil P-3 i P-4				
P-3:Cada matí benvinguda amb la cançó: “ Per què serveixen les nostres mans?...”				
P-4:Cada matí benvinguda amb la cançó: “ Estima, estima que això mai no fa mal...”				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
1er trimestre	Unitat didàctica: Les emocions	- Participar en les activitats col·lectives. - Expressar i manifestar les emocions i experiències, davant els companys i les companyes. - Esforçar-se per controlar la impulsivitat i ajornar, quan calgui, interessos i motivacions. - Comprovar les causes que han produït determinats esdeveniments	- Les pròpies possibilitats afectives i de relació social - Expressió i manifestació de les emocions i experiències. - Iniciativa en les activitats - Noció de causa-efecte en les relacions interpersonals. - Observació directa de la causa-efecte produïda per la interacció entre les persones. - Establiment de relacions afectives amb les persones adultes i amb els companys i companyes. - Participació en activitats col·lectives	- Manté l'atenció quan s'explica l'activitat. - Mostra interès per les activitats proposades. - Participa en els diàlegs. - Manifesta els sentiments i les emocions, quan parlem a la rotllana. - S'esforça per controlar la impulsivitat.

Educació Infantil P-3 i P-4				
P-3:Cada matí benvinguda amb la cançó: “ Per què serveixen les nostres mans...”				
P-4:Cada matí benvinguda amb la cançó: “ Estima, estima que això mai no fa mal...”				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
2on.trimestre	Unitat didàctica: Fins al vespre!	-Fer atenció a l'explicació dl conte. -Participar verbalment en el diàleg conduït per l' educador/a. -Gaudir de l' activitat del joc simbòlic. -Representar simbòlicament seqüències de la vida familiar.	- Descripció d' elements i característiques dels components de la família. - Composició del' entorn familiar proper. - Participació i col·laboració en activitats col·lectives. - El llenguatge com instrument de representació de la realitat fictícia. - Interpretació de les informacions del conte. - Representació d' escenes de la vida familiar. - Interès i expectació perf l' explicació del conte.	-Manté l'atenció quan s'explica el conte -Participa verbalment en el diàleg proposat -Gaudeix de l'activitat del joc simbòlic -Representa simbòlicament la vida familiar.

Educació Infantil P-3 i P-4				
P-3:Cada matí benvinguda amb la cançó: “ Perquè serveixen les nostres mans..”				
P-4:Cada matí benvinguda amb la cançó: “ Estima, estima que això mai no fa mal...”				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
3er.trimestre	Unitat didàctica: Tots uns homes!	- Habituar-se a centrar l' atenció mentre l' educador/a explica el conte. -Entendre les intencions comunicatives de l' educador/a a partir del gest i l' entonació. -Gaudir escoltant contes. -Participar en el diàleg proposat per la mestra (o pel mestre). -Relacionar el llenguatge oral amb el llenguatge escrit	-L' emoció de la por. -Observació indirecta de fets i situacions del conte. -Participació en activitats col·lectives. - El llenguatge com instrument per representar la realitat fictícia. - Associació d' informacions amb experiències anteriors, en situacions semblants o diferents. - Interès i expectació per l' explicació del conte. -Interès pel tex escrit.	- Manté l' atenció mentre s' explica el conte. - Entén les intencions comunicatives mitjançant el gest i l' entonació. -Participa en els diàlegs. -Mostra interès per les activitats proposades. -Relaciona el llenguatge oral amb el llenguatge escrit.

Educació Infantil		P-5		
Cada matí benvinguda amb la cançó:” Totes les nenes i els nens...”				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Octubre	Unitat didàctica: Rosa Caramel	-Centrar l’ atenció mentre l’ educador/a explica l’activitat. -Entendre les intencions comunicatives de l’ educador/a a partir del gest i l’ entonació. -Memoritzar i reproduir el diàleg del conte. - Entendre el missatge del conte. -Col·laborar a l’ hora de recollir el material de l’ activitat de plàstica.	-La vida de les elefantes:costums i tradicions familiars que les condicionen. -Observació dels comportaments diferenciats dels elefants i elefantes de la manada. -Participació en les activitats col·lectives. -Observació del llenguatge escrit i de les imatges que acompanyen el conte. -Comprensió oral:Fer atenció a la narració del conte. -Memorització del conte. -Expressió oral:Descoberta de paraules noves. -Representació del conte. - Manifestació d’ interès i expectació davant l’ explicació del conte. - Motivació per a la participació activa en els diàlegs. -El llenguatge plàstic com a instrument per a representar el món imaginari. -Sensibilitat perceptiva. -Memòria visual. -Utilització de tècniques com a mitjà per representar formes. -Representació subjectiva:projecció de vivències. -Manifestació d’ interès per participar en l’elaboració d’ una carota. -Manifestació d’ interès per fer el dibuix dels elefants i elefantes.	- Manté l’ atenció quan s’ explica l’ activitat. - Mostra interès per les activitats proposades. - Participa en els diàlegs. - Recorda i reproduceix el conte. - Sent satisfacció per resultat obtingut en l’ elaboració de la carota i del dibuix de les elefantes i dels elefants.

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Novembre	Unitat didàctica: Una catàstrofe afortunada	- Centrar l'atenció mentre l'educador/a explica el conte - Entendre les intencions comunicatives a partir del gest i l'entonació - Participar verbalment en el diàleg, conduït per l'educador/a. - Memoritzar i reproduir el conte. - Entendre el missatge del conte: - Reconèixer la importància de la feina de casa.- Canvi de rol del pare. - Gaudir de l'activitat plàstica (fer un titella de pal, per a fer la representació del conte) - Col·laborar activament a l'hora de recollir el material.	- Relacions familiars: la mare al principi està en segon pla, després descobreix les seves possibilitats. - Canvi de rol del pare - Observació i reconeixement de les característiques dels personatges, a partir de les il·lustracions - Participació i col·laboració en l'activitat d'escoltar contes. - Iniciativa i interès pel conte - El llenguatge oral com a instrument de comunicació. - El llenguatge oral com instrument per representar la realitat fictícia del conte - Comprensió oral del missatge emès. - Incursió al món fantàstic de la família Ratolí - Memorització i representació del conte. - Adquisició de vocabulari nou: - catàstrofe - Interès i expectació davant les explicacions adultes. - Motivació per a fer prediccions sobre el que passarà. - El llenguatge plàstic com instrument de comunicació per a representar el món imaginari dels Ratolí - Aplicació de tècniques bàsiques: pintar, retallar, enganxar.. per a fer el titella de pal - Bona predisposició cap a l'activitat plàstica. - Satisfacció en acabar una obra (el titella) amb cura i interès. - Hàbit de recollida del material.	- Manté l'atenció quan s'explica l'activitat. - Mostra interès per les activitats proposades - Participa en els diàlegs - Memoritza i reproduïx el conte - Entén el missatge del conte - Gaudeix de l'activitat de fer el titella de pal - Col·labora a l'hora de recollir

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Desembre	Unitat didàctica: L' Anna fa cinc anys i ajuda a casa?	- Seguir el fil del relat del conte - Comprendre, mitjançant l' entonació i el gest del qui parla, les diferents intencions comunicatives. - Gaudir escoltant contes i narracions. - Mostrar interès per mirar el planisferi. - Participar i col·laborar en la confecció del mural : el poble i la ciutat.	-La família com grup de persones que s'estimen i tenen cura les unes de les altres. -L' illa de Madagascar -Diferències i semblances entre el poble i la ciutat. - Observació indirecta de l'illa de Madagascar, mitjançant les imatges del conte - Situar l' illa de Madagascar en el planisferi -Participació i col·laboració en l' activitats col·lectives -El conte com mitjà de representació d'una realitat de ficció. - Realització de diferents formes de comunicació: inici de la descripció. - Adquisició de vocabulari nou: illa, Madagascar, cocodrils, lèmurs, micos, camaleons -Interès i expectació per l'explicació del conte -El llenguatge plàstic com instrument de representació - Utilització de tècniques com a mitjà de representació: el collage. - Aplicació d'hàbits de neteja. -Participació en activitats de grup. -Valoració de la pròpia producció plàstica. -Satisfacció per acabar una obra feta amb cura i interès	- Manté l' atenció quan s' explica l' activitat. - Comprèn la intenció del conte. - Gaudeix escoltant el conte. - Participa en el diàleg proposat per l' educador/a. - Mostra interès per participar en l' activitat del planisferi. - Participa i col·labora en la confecció del mural.

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Gener	Unitat didàctica: No m'agrada el futbol, i què?	- Participar en el diàleg dirigit pel mestre o per la mestra. - Mantenir l'atenció a l'explicació del conte. - Participar en les activitats col·lectives. - Mostrar interès per jugar conjuntament tots i totes.	- Les relacions entre companys i companyes - Les pròpies possibilitats afectives i de relació amb els companys i companyes - Expressió i manifestació dels dubtes i opinions respecte a situacions viscudes. - Valoració d'un mateix - El llenguatge com a instrument per a representar la realitat de ficció. - Interpretació dels fets, trobar-hi relació de causa-efecte. - Interès i expectació per les explicacions de la persona educadora.	- Manté l'atenció en les explicacions del conte. - Entén el missatge del conte. - Participa en les activitats col·lectives. - Mostra interès per participar en el joc proposat.

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Febrer	Unitat didàctica: Qui ajuda a casa?	- Seguir el fil del relat del conte. - Trobar relacions causa-efecte en els fets narrats en el conte. - Gaudir escoltant el conte. - Participar activament en el diàleg conduït per l'educador/a. - Mostrar-se motivat/da per participar en l'organització del berenar. - Col·laborar activament a l'hora de recollir els estris i les deixalles del berenar.	- Coneixement dels personatges del conte i del seu entorn familiar. - La feina de la mestressa de casa. - Observació i reconeixement de les característiques dels personatges a partir del material gràfic i escrit: el conte - Reconeixement de la feina de mestressa de casa. - Classificació i compra d'aliments pel berenar. - Estris que es fan servir en la manipulació dels aliments i en els àpats. - Creació d'hàbits de col·laboració i autonomia - Iniciativa i interès per les activitats col·lectives. - Participació i col·laboració en l'activitat de la preparació del berenar - El llenguatge com instrument per representar la realitat fictícia del conte. - El llenguatge plàstic com a instrument de representació - Aplicació d'habilitats motrius: domini i precisió en el traç. - Satisfacció en acabar una obra feta amb cura i interès.	- Manté l'atenció quan s'explica el conte. - Troba la causa-efecte en els fets narrats. - Gaudeix escoltant el conte. - Participa activament en les activitats proposades. - Es mostra motivat/da per participar en l'organització del berenar. - Col·labora activament a l'hora de recollir la classe després del berenar.

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Març	Unitat didàctica: Amb el Tango som tres	- Participar en les activitats proposades. - Seguir el fil del relat del conte. - Gaudir escoltant contes. - Observar mitjançant el desenvolupament del conte, la vida d'en Silo i Roy, la parella de pingüins protagonistes. - Descriure, utilitzant l'expressió oral i amb ajut dels documents que aportin: imatges impreses d'internet, fotocòpies de llibres... el contingut de les informacions aportades. - Habituar-se a escoltar atentament els altres, respectant el torn i esperant el moment oportú per parlar. - Col·laborar, mitjançant l'aportació de materials, en el desenvolupament del projecte.	- La casa dels pingüins. - Característiques de l'organització social del Silo i en Roy, com parella protagonista del conte. - Observació indirecta de la vida dels pingüins, mitjançant imatges, làmines, fotografies i pel·lícules. - Participació en activitats col·lectives - Iniciativa i interès per aportar documentació sobre el projecte. - El llenguatge com a instrument per representar la realitat fictícia. - Interès i expectació per les explicacions de l'educador/a. - Esforç per parlar bé.	- Participa en el diàleg, originat per l'explicació del conte. - Gaudeix escoltant el conte. - Descriu oralment les informacions que ha aportat. - Escolta els companys i companyes, respectant el torn i esperant el moment oportú per parlar. - Ha aportat materials per al projecte. - Participa activament en les activitats del projecte. - Manté l'atenció quan s'expliquen les activitats.

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Abril	Unitat didàctica: El meu pare es mestressa de casa , i què?	- Participar en les activitats proposades. - Seguir el fil del relat del conte. - Gaudir escoltant contes. - Enumerar les professions i ocupacions dels pares i de les mares. - Identificar altres persones de l'entorn familiar i funció que realitzen. - Relacionar, intuïtivament , el llenguatge oral amb el llenguatge escrit. - Associar alguns elements de la tira fònica amb la seva transcripció fonètica.	- Coneixement de les professions i ocupacions dels seus pares i mares. - Identificació de les persones de l'entorn familiar. - Composició de l'entorn familiar i social proper. - Identificació de les persones i l'organització de l'entorn familiar proper. - Relació afectiva amb les persones de l'entorn familiar. - El llenguatge com a instrument per representar la realitat fictícia. - Iniciació al llenguatge escrit. - Interpretació de les informacions que aporta el conte. - Anàlisi i reproducció de sons i fonemes propis de la llengua d'aprenentatge. - Interès i expectació per l'explicació del conte. - Memorització dels noms i funcions de les persones adultes properes.	- Segueix el fil del relat del conte. - Participa en les activitats proposades. - Enumera les professions i ocupacions del pare i de la mare. - Identifica altres persones del seu entorn familiar i les funcions que realitzen. - Relaciona el llenguatge oral amb el llenguatge escrit. - Associa alguns elements de la tira fònica amb la seva transcripció fonètica.

Educació Infantil P-5 Cada matí benvinguda amb la cançó: "Totes les nenes i els nens..."				
Calendari	Activitats	Objectius	Continguts	Avaluació
Maig	Unitat didàctica: Un sueño imposible?	-Mantenir el silenci mentre estiguin veient la pel·lícula. -Interpretar la informació que aporta la pel·lícula sobre la vida familiar dels protagonistes. -Observar les funcions dels membres de la família. -Participar en el diàleg que es farà posteriorment al visionat de la pel·lícula. -Mostrar una bona disposició cap a l'activitat plàstica. -Mostrar-se satisfet/a en acabar un dibuix fet amb cura i interès.	- Observació de la vida familiar, de com s'organitza - Observació del comportament dels components de la família - Organització de la vida familiar - Observació mitjançant la pel·lícula de les situacions familiars - Respecte i valoració de les feines de casa. - Manifestació d'interès i expectació per la pel·lícula. - El llenguatge plàstic com mitjà de representació de la vida familiar. - Utilització del dibuix com mitjà d'expressió. - Bona disposició cap a l'activitat plàstica.	- Manté el silenci quan està veient la pel·lícula. - Observa les funcions familiars. - Interpreta la informació - Participa en el diàleg. - Mostra una bona disposició cap a l'activitat plàstica. - Es mostra satisfet/a de l'activitat plàstica duta a terme.

Annex 4

Introducció

Quan les famílies matriculen als seus fills o filles a P-3, en els centres de Primària, s'els hi fa una entrevista inicial, que queda recollida en l' historial acadèmic de l' infant . Si a l' escola volem treballar des d' una metodologia coeducativa s' hi podrien afegir unes preguntes al qüestionari, per poder fer-nos una idea de quin és l' ambient en què viuen aquestes nenes i nens .

Tal com hem esmentat al principi , la col·laboració de les famílies és fonamental per a poder fer una bona tasca coeducativa . Per això és important explicar-les-hi que hem adoptat aquesta metodologia perquè creiem que és el millor camí per arribar a aconseguir una educació més equitativa i igualitària per el nostre alumnat i sol·licitar-los que col·laborin amb nosaltres en aquesta tasca. És per això que els hi demanem que, i si tenen a bé fer-ho , omplint la nostra enquesta, aclarint-les –hi que la nostra intenció és, només, la de tenir una noció més clara i definida de quina és la realitat de l' entorn dels nostres infants, nosaltres sabem que, conciliar l' horari laboral amb l' horari escolar és molt difícil, i moltes vegades els pares i les mares no poden estar tant de temps com desitjarien amb els seus infants.

El qüestionari podria ser així:

ENQUESTA SOBRE COEDUCACIÓ PER LES FAMÍLIES

1. _ Com us repartiu les tasques domèstiques?

Per igual al 50%

La mare dedica més temps (cuinar, netejar, rentadores,...)

El pare dedica més temps (cuinar, netejar, rentadores,...)

Les tasques domèstiques les fa una persona externa (contractada o no)

2._ Com us repartiu la cura i atenció del vostre fill o filla?. Indiqueu qui fa principalment les tasques següents:

Quantes hores passeu diàriament amb el vostre fill o la vostra filla, jugant amb ell/a, anant al parc,...és a dir, d' atenció exclusiva ?

La mare hores

El pare hores

Observacions que hi vulgueu fer.....

I els caps de setmana, quantes hores li dediqueu ?

La mare.....hores

El pare.....hores

Observacions que hi vulgueu fer.....

Activitats que acostumeu a fer amb el vostre fill o filla

.....

Observacions que hi vulgueu fer.....

Quantes hores diàries veu la televisió ? i en quin moment del dia ?

Al matí.....hores

Per la tarda.....hores

Observacions que hi vulgueu fer.....

A l' hora de dormir, teniu costum d' explicar-li un conte?..... Qui ho fa, el pare o la mare?.....

Observacions que hi vulgueu fer.....

A les reunions de l' escola (de classe o amb la tutora o el tutor) qui hi podrà venir?

Tots dos junts

La mare.....

El pare.....

Indistintament.....

Observacions que hi vulgueu fer.....

Considereu que anar a les reunions escolars és una feina més pròpia de la mare?,
o no, per què ?

.....

Per recollir les dades farem un quadre de doble entrada , amb els ítem més importants:

- Qui acompanya l' infant a l' escola
- Qui el recull?
- Amb qui està a casa quan arriba de l'escola?
- Quantes hores li dedica el pare, diàriament?
- Quantes hores li dedica el cap de setmana el pare?

Aquesta informació ens podrà ajudar a preparar la reunió personal amb les famílies que es fa , un cop començat el curs, al llarg del primer trimestre, i llavors, entre les dades de l' enquesta i la informació que ens donin les famílies ens podrem fer una idea més aproximada de la realitat. I també ens dirà a quin nen o a quina nena li hem de donar més suport des del primer moment.

Al llarg del curs ens podem plantejar treballar amb les famílies, potser organitzant xerrades conduïdes per alguna experta (o expert) sobretot de cara al paper dels pares en les responsabilitats familiars, ja que, majoritàriament, no participen en les feines de casa, perquè des de sempre, aquestes han estat responsabilitat de les dones, ara bé, com diu Amparo Tomé "és aquest repartiment i no les característiques dels homes o de les dones, el que produeix aquest desequilibri (Tomé, 1999)

També hi ha molts pares que consideren que l'educació dels fills/es és una tasca que li pertoca a la mare, fins i tot, actualment que hi ha moltes mares que treballen,són elles les que demanen permís a la feina per poder assistir a les reunions amb el tutor o tutora dels seus fills/es. Per descomptat que hem de reconèixer que hi ha pares que es preocupen per d' educació dels seus fills o filles, que participen conjuntament amb moltes mares en les AMPES de les escoles, però, tot i que es va notant un lleuger increment en l' assistència de pares a les reunions escolars, encara hi ha un part molt important que no hi assisteixen , i és amb aquests pares, als qui hem de tractar d' interessar, perquè s' acostin a l' escola, i participin amb la seva parella en les diverses activitats i reunions que es convoquin.

ANNEX 5

Proposta d'indicadors coeducatius per analitzar la literatura infantil i juvenil

M' havia proposat d' elaborar criteris estàndard per avaluar els llibres i els contes que s' utilitzen a les aules, però he tingut la sort que se m' ha proporcionat el treball elaborat pel grup de treball de Rosa Sensat sobre aquest tema, i m' he atrevit a adjuntar-lo a la meva llicència, ja que és un treball excel·lent.

“El principi clàssic de *prodesse et delectare* continua vigent en la forma de “pressió i passió”... Certament l'equilibri entre aquests dos punts és difícil, però també és veritat que, des de la posició de persones adultes i professionals de l'ensenyament, s'imposa la responsabilitat de la nostra intervenció dirigida a l'aprofitament de la lectura com a procediment i dels llibres com a recurs per part de les nenes i dels nens, dels nois i de les noies lectores com a persones en formació.

Objectiu: Passar de la descripció a la interpretació

Habitualment les revistes que comenten llibres de lectura infantils i juvenils es concreten en fitxes que, tot i la seva utilitat, són sobretot descriptives i no incideixen en els valors i les actituds que transmeten.

A més a més de la utilització pedagògica dels llibres, caldria tenir en compte que més enllà de la descripció, els llibres constitueixen uns instruments de transmissió cultural essencials. Per això creiem que l'anàlisi descriptiva pot deixar de banda elements importants des del punt de vista coeducatiu com la igualtat d'oportunitats, el respecte a les diferències, la crítica dels estereotips de gènere.

ELEMENTS PER INTERPRETAR ELS LLIBRES (QUANTITATIVAMENT)

- . Freqüència en l'aparició de personatges femenins i/o masculins
- . Freqüència dels escenaris públics o privats en què s'emmarquen les accions

ELEMENTS PER INTERPRETAR ELS LLIBRES (QUALITATIVAMENT)

- . Descripció de les característiques físiques dels personatges femenins i/o masculins, tant a partir del text com de les imatges
- . Posició en primer o segon pla dels personatges en les il·lustracions
- . Espai que ocupen els personatges en les il·lustracions
- . En quins escenaris es desenvolupa l'acció?
- . Dedicació dels personatges (actuacions quotidianes, accions laborals, gustos, preferències...)
- . Sobre quins personatges recau el benefici de les actuacions?
- . Quina opinió, quina valoració fa la societat actual sobre aquestes actuacions?
- . Expectatives de futur que tenen els personatges a partir del que fan, de les opcions que prenen
- . Interaccions que es produeixen entre els personatges
- . Valoració en el pensament col·lectiu dels rols dels personatges

- Petit exemple d'indicators si un llibre d'infantil, posem per cas, presentés una relació amorosa (s'ha de tenir en compte que es fa no sobre un llibre concret sinó en el buit i, per tant, no en tots els llibres serien pertinents totes les qüestions que es plantegen)

1. ¿Qui pren la iniciativa de la relació i com ho fa?
 - a. ¿es despleguen tàctiques diferents segons el sexe?
 - b. si surten animals, ¿quin sexe tenen?
2. ¿Qui pregunta a l'altra persona si vol tenir una relació amb ella?
3. ¿Per quina raó una noia o nena vol tenir una relació amb una altra persona?
 - a. ¿quines qualitats li veu?, ¿què l'atrau?, ¿són físiques o no físiques?
4. ¿Per quina raó un noi o nen vol tenir una relació amb una altra persona?
 - a. ¿quines qualitats li veu?, ¿què l'atrau?, ¿són físiques o no físiques?
5. ¿De quin sexe és la gent que demana informació i ajuda al llarg de les històries?, ¿de quin sexe és la gent a la qual es demana?
6. ¿Quina relació hi ha entre amor i embaràs?
7. ¿Quina relació hi ha entre amor i part?
8. ¿Hi ha plaer en les parelles quan fan l'amor?
9. ¿Quines altres persones de la família de la noia o del noi surten?
10. ¿En les històries amoroses, hi intervenen d'altres persones?, ¿amigues, amics...?
11. ¿L'amor que es planteja és, al llarg de tots els llibres analitzats, heterosexual?

És bo tenir en compte les diferències de gustos, preocupacions i interessos, però això no es contradiu amb vigilar que els estereotips no continuïn funcionant en contra de la igualtat d'oportunitats o de l'eclosió de les diferències.

S'ha de reflexionar i fer reflexionar sobre el fet que una part gran de nens i nois llegeix llibres de viatges, d'aventures, d'acció i una part gran de nenes i noies llegeix preferentment llibres sobre les relacions personals, l'amor i la cura.

CONTEXTUALITZACIÓ DELS VALORS CULTURALS QUE TRAMET L'OBRA PER QUÈ PENSEM QUE UNA OBRA NO ÉS SEXISTA?

. Perquè reparteix el protagonisme femení i masculí equilibradament, això vol dir que les nenes i noies no surtin com a ajudants, germanes, núvies, amigues, mares dels protagonistes masculins

. Perquè no antropomorfitza amb vestits i actuacions estereotipades en masculí i/o femení l'aparició d'animals

. En els llibres de coneixements, perquè busca superar l'androcentrisme dominant en la ciència que dona com a objectius i universals sabers parcials

. Perquè les imatges que són un aspecte més del currículum ocult, no introdueixen estereotips o discriminacions que no són al text

- . Utilització d'un llenguatge que no fa servir el masculí com a pretesament genèric ni d'altres usos androcèntrics del llenguatge

ALGUNS SUGGERIMENTS RESPECTE AL FUNCIONAMENT GENERAL DE LA BIBLIOTECA

- . Valorar la feina de les bibliotecàries, professió marcada en origen en femení com a subsidiària
- . No es pot oblidar de destacar el paper de les escriptores de literatura infantil i juvenil
- . Escriure el nom de l'autora o l'autora amb totes les lletres perquè no s'amagui sota l'inicial l'autoria en femení
- . Vigilar l'accés a internet i a la seva informació
- . Vigilar la tria de pel·lícules, DVDs, discs, jocs d'ordinador...
- . Comprovar que tota la retolació i documentació contempla la diferència de masculí i femení.

4. Conclusions

Observant les dades de publicació de gran part de la bibliografia consultada m'he adonat que va haver-hi una gran quantitat de llibres dedicats a aquest tema, després que el primer govern socialista obtingués la Presidència del govern, en que les dones que hi tenien responsabilitats van potenciar iniciatives encaminades a la igualtat de gèneres en els centres escolars. En els anys posteriors hi ha hagut un buit de publicacions sobre la coeducació, potser, perquè en general, es pensava que aquest tema ja estava superat, però la realitat social ha fet que els professionals i les professionals que teoritzen sobre l'educació, veient que una part de la nostra joventut encara adopta actituds sexistes, tornessin a veure la necessitat de donar pautes i eines al professorat per tal d'ajudar a detectar i eradicar aquests tipus de comportament.

L'elaboració del treball m'ha servit per convènce'm encara més, de la necessitat d'adoptar un nou model d'ensenyar, basat en la Coeducació, i d'iniciar-lo ja al Cicle d'Educació Infantil, per tal de prevenir futures actituds sexistes del nostre alumnat.

Crec que, des de l'administració corresponent, s'hauria d'introduir la Coeducació en la formació general de l'alumnat de Magisteri, ja que si totes els i les professionals que treballem a l'escola tinguéssim un bagatge formatiu adient en aquest àmbit, podríem enfocar la nostra tasca amb perspectiva de gènere, des de l'inici de la nostra trajectòria professional.

També crec que tota la societat s'ha de comprometre amb els valors que vol transmetre la Coeducació. Les famílies són el primer graó de la cadena, les que inicien el procés de socialització dels infants. L'escola, juntament amb el

professorat i totes les persones que participen en el projecte educatiu, també hauria de plantejar-se les activitats, des de la perspectiva de gènere. I finalment, el Govern i les administracions haurien de prendre una actitud ferma i decidida en un tema tant important, com és la formació en valors coeducatius dels nostres infants, que seran els adults de demà.

5. BIBLIOGRAFIA

- Exemples de programació a la llar d' infants i al parvulari. Recursos didàctics, 8 Generalitat de Catalunya .Departament d' Ensenyament. 1989.

En aquest llibre hi ha exemples de programació d' activitats per a l' Educació Infantil. M' ha servit, en part, per confeccionar la pauta de les unitats didàctiques del treball.

- Currículum d'Educació Infantil. Generalitat de Catalunya. Departament d' Educació II. Col·lecció I. 1992.

M'he basat en el Currículum per extreure'n els objectius i els continguts que es treballaran en les unitats didàctiques programades.

- BONÂS, M ; ESTEBAN, L; GARMENDIA,D; GÜELL, E; MIRA, N; NAVARRO,M; TRIAS,I; de YZAGUIRRE, A.(2007) **Entramados. La experiencia de una comunidad de aprendizaje.** Barcelona. Ed.Graó.

En aquest llibre tenim l' oportunitat d' assistir al desenvolupament de diverses activitats que es duen a terme en l' escola " El Martinet" de Ripollet, on, aprofitant un espai privilegiat, el claustre de mestres està duent a terme una proposta educativa amb una metodologia innovadora, com és la de treballar per ambients. Les activitats d' aprenentatge estan enfocades amb un plantejament lúdic i alhora rigorosament científic, i crec que és un exemple a seguir per totes les persones que ens dediquem a la tasca d' educar infants.

- BONAL,X.(1998) **Canviar l' escola: La coeducació al pati de jocs.** Institut de Ciències de la Educació. UAB. Col·lecció Cuaderns per a l' Educació nº13. Barcelona.

Aquest llibre pertany a la col·lecció QUADERNS PER A LA COEDUCACIÓ, creat pel Programa de coeducació de l'ICE de la UAB.Tot i que aquesta col·lecció es va crear l' any 1998 , els seus postulats encara són vigents. En aquest llibre Xavier Bonal ens proposa l' espai del pati de jocs, com àmbit d' investigació, mitjançant unes hipòtesis que va confirmant a través de qüestionaris, filmacions,i observacions directes. En la darrera part del llibre hi trobem unes pautes d' observació que ens poden ser molt útils per a recollir de forma sistemàtica la informació que haguem obtingut de les nostres observacions. Aquest quadern m' ha servit per adonar-me de la importància del pati de jocs i de les complexes interrelacions que s'hi donen entre el nostre alumnat.

- CANTERO ROSALES, M^a A ; DE HARO ORIOLA, I M^a; BATICON CLAVERO, M; BARRIOS RODRÍGUES, E; BAENA CHIROSA, M^a C; GONZÁLEZ RUIZ, M^aC; POMARES ALONSO, I.(1995) **Coeducación: Detección de ideas previas en Educación Infantil**. Seminario de Coeducación del Movimiento Cooperativo de Escuela Popular de Granada. Málaga. Edita: Instituto Andaluz de la Mujer. Consejería de Presidencia.

Les autores van plantejar un treball en el que hi trobem tant la part filosòfica, com una part pràctica , amb unes fitxes , els resultats de les quals estan recollits en uns qüestionaris , molt pràctics i que poden ser de gran ajuda per a les mestres i els mestres. M' ha servit per a extreure'n les fitxes que acompanyen algunes de les unitats didàctiques del treball.

- GUITART, R.(1998) **Jugar i divertir-se tothom. Recull de jocs no competitius**. Barcelona. Ed. GRAÓ.

L'autora ens vol transmetre "la necessitat que els infants s' ho passin bé jugant, que es diverteixin i i amb la negació del concepte vol remarcar l' absència de la competitivitat i obrir les portes a unes altres maneres de jugar que no es basessin en la competició entre infants : col·laborant amb els altres, posant en pràctica habilitats personals sense comparar-les amb les dels companys i companyes, duent a terme papers oposats ". Aquest llibre m' ha servit per confeir el recull de jocs que proposo en el treball, per ajudar les mestres (o els mestres) en la confecció de la programació.

- MORENO, M.(1986) **Como se enseña a ser niña : el sexismo en la escuela**. Barcelona. Ed. ICARIA,

La discriminació de la dona comença fins i tot abans del naixement. Els nens i les nenes quan s' incorporen a l' escola ja tenen interioritzats els rols i estereotips de gènere. Ressalta la necessitat d' analitzar aquests prejudicis socials en els centres escolars.

- PELLICER FRANCÉS, LL.(2002) **Edúcame con equidad**. Un modelo de Educación no sexista en el Salvador. San Salvador Las Dignas. Algier's Impreso- res

Aquest és un dels llibres que teoritzen sobre la Coeducació que abasta tots els àmbits educatius, analitzant amb profunditat les desigualtats de gènere, proposa un model d' educació no sexista , amb un pla de treball clar i sistemàtic.

- PELLICER FRANCÉS, LL.(2002) **Yo sexista?**. Material de Apoyo para una Educación no sexista. San Salvador. Las Dignas. Algier's Impresores 3era edició. En aquest llibre es plantegen uns eixos temàtics , que complementen el llibre anteriorment citat. Tant un com l' altre m' han ajudat a clarificar els conceptes del què suposa plantejar-se treballar a l'escola (o a l' institut) contemplant la perspectiva de gènere.

- PÉREZ CABANÍ, M.L.; CARRETERO, M^a R; JUANDÓ, J.(2001) **Afectos, emociones y relaciones en la escuela**. Barcelona. Biblioteca d' aula. Ed.

GRAÓ. Planteja cinc situacions escolars, i analitzant-les ens n' adonem de la implicació que tenen els factors afectius, emocionals i relacionals en cada una d' aquestes situacions, així com la necessitat de planificar actuacions dirigides a millorar el clima afectiu i emocional de l' àmbit escolar.

- SEGURA, M; ARCAS, M. (2004) **Relacionarnos bien**. Programa de Competencia Social para niñas y niños de 4 a 12 años. Madrid. Narcea S:A: Ediciones.

En aquest llibre M. Segura i M. Arcas fan un recull de diferents autors (Piaget, Luria i Vigostsky, Gardner i Goleman, Spivack i Shure) per a determinar la base psicològica del comportament dels nostres infants, a més ens proposen diferents d' activitats orientades a millorar la interrelació entre

- SUBIRATS, M; TOMÉ, A. (2007) **Balones fuera**. Reconstruir los espacios desde la coeducación. Barcelona. Ed. Octaedro.

Hi ha sexisme en les nostres escoles i instituts? Quin és l'ús dels espais que es dona en els nostres centres? És igualitari per a un i altre sexe? Marina Subirats i Amparo Tomé ens ajuden a trobar les respostes a aquestes preguntes i a més, ens aporten eines i estratègies d' intervenció, per a que s'estableixin relacions més equitatives entre el nostre alumnat, mitjançant la Coeducació.

- TOMÉ, A. (1999) **Educación en relación**. Serie de Cuadernos de educación no sexista nº 6. La colaboración coeducativa entre la escuela y la casa.

En aquest llibre diversos autors/es analitzen aspectes concrets de la vida familiar, de la relació que tenen els pares i les mares amb els seus fills, del repartiment de les feines de casa, és a dir de l' espai domèstic. Concretament el treball de l'Amparo Tomé m' ha servit per a confeccionar el qüestionari que plantejo per passar a les famílies a l' inici del curs de P-3, per tal de poder copsar quins són els valors que transmeten als seus fills i filles, des de la perspectiva del gènere.

ALTRA BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

- BOQUÉ, M^aC; COROMINAS, Y; ESCOLL, M; ESPERT, M. (2005) **Fem les paus**. Mediació 3- 6 anys. Barcelona. ED. CEAC educació Infantil.
- BRONWYN, D. (1994) **Sapos y culebras y cuentos feministas**. Los niños de preescolar y el género. Ed. Cátedra. Universidad de València. Instituto de la Mujer,
- COMISIONES DE EDUCACIÓN DE LAS ASAMBLEAS DE MUJERES DE ARABA Y BIZKAIA Y SECRETARIA DE LA MUJER DEL SEE_EILAS. (1990) Cuadernos de coeducación 1. **Juego y juguetes**. Subvencionado por EMAKUNDE-&SERVICIO MUNICIPAL DE LA MUJER.

- JOURDAN,C; TOMÉ,A; MONTOYA RAMOS,M; COBETA GARCIA,M; SALGUERO JM.(1999) **Educación en relación**. Serie Cuadernos de Educación no sexista nº 6. Madrid.Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Instituto de la Mujer.
- MARIN,J.(1994) **Jocs populars: i tu, a que jugues?** Col·lecció “ temes d’ infància” nº23.Barcelona. Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Projecte NOA: El safareig. La casa de les dones. Servei d’ atenció i informació a les dones. Jornades de coeducació: **“Prevenir la violència”**.Centre Cívic de la Casa Golferic.Nov.2006.
- TURIN,A.(1995) **Los cuentos siguen contando** .Algunas reflexiones sobre los estereotipos.Ed- Horas y horas.

ARTICLES CONSULTATS

- TOMÉ,A;PERAZA,C. **Noves masculinitats, noves feminitats**. Implicacions educatives. Projecte d’ Educació en Valors,Institut d’ Educació, Ajuntament de Barcelona.
- ALONSO DEL POZO,(2008)A. **La educación para la igualdad, una tarea de toda la comunidad educativa”**.Oviedo.
- TOMÉ,A. **Los estereotipos favorecen las relaciones de violencia de género**. Directora del Proyecto de Educación en Valores Instituto de Educación. Ayuntamiento de Barcelona.

PÀGINES WEB CONSULTADES

www.gencat.es/icdona
www.cird.bcn.es/catala/cinfor
www.juntadeandalucia.es/averroes/publicaciones/valores/mcin/ coeducacion.pdf
www.xunta.es/auto/sqi/inicio.htm
www.mtas.es/mujer
www.ibdona.caib.es
www.nodo50.org/mujeres.red
www.tematico.asturias.es/imujer
www.educacionenvalores.org